

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026-2035

Prognoza oddziaływania na środowisko

Spis treści

1. Podstawa prawna, przedmiot i zakres prognozy	3
2. Ogólna charakterystyka projektowanego dokumentu i powiązania z innymi dokumentami strategicznymi i aktami prawnymi	9
2.1. Położenie geograficzne	9
2.2. Struktura administracyjna powiatu	10
2.3. Wizja, misja i cele Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszewskiego na lata 2026-2035	12
2.4. Zgodność Strategii z aktami prawnymi ustanawiającymi formy ochrony przyrody na terenie powiatu staszewskiego	20
2.5. Spójność Strategii z dokumentami strategicznymi Unii Europejskiej	36
3. Cele ochrony środowiska szczebla krajowego i międzynarodowego uwzględnione w opracowywanym dokumencie	38
3.1. Dokumenty krajowe	38
3.2. Dokumenty Unii Europejskiej	39
3.3. Dokumenty ONZ	40
3.4. Podsumowanie	40
4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	41
5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień dokumentu	44
5.1. Monitoring środowiska	44
5.2. Monitoring Strategii	45
6. Analiza stanu środowiska oraz istniejące problemy z zakresu ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Strategii	50
6.1 Położenie geograficzne i administracyjne	50
6.1. Powierzchnia ziemi	51
6.2. Zasoby wodne	55
6.3. Flora i fauna	67
6.4. Obszary chronione	75
6.6. Uwarunkowania klimatyczne	77
6.7. Jakość powietrza	81
6.8. Hałas	84
7. Stan środowiska na obszarach przewidywanego znaczącego oddziaływania zapisów dokumentu strategii	85
8. Ocena istniejących problemów ochrony środowiska oraz skutków realizacji postanowień dokumentu dla istniejących obszarów chronionych	86
9. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu	87
10. Ocena znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska	90

11. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne na środowisko	98
12. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych	99
13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań	100
14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.....	104
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	105
16. Lista sprawdzająca zgodność dokumentu z wymogami ustawy	108
Zgodność z art. 51 ust. 2 pkt 1 (Elementy, które prognoza zawiera)	108
Zgodność z art. 51 ust. 2 pkt 2 (Elementy, które prognoza określa, analizuje i ocenia)	108
Zgodność z art. 51 ust. 2 pkt 3 (Elementy, które prognoza przedstawia)	109
17. Zespół autorski	110
Spis tabel i grafik.....	113

1. Podstawa prawna, przedmiot i zakres prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii została przygotowana zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.).

Zapis art. 46 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy wskazuje, że przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. „polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”.

W odpowiedzi na wniosek Starosty Powiatu Staszowskiego znak PR-I.061.7.2025 z dnia 12.11.2025 r. (data wpływu 14.11.2025 r.) w sprawie uzgodnienia możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Zrównoważonego Rozwoju dla Powiatu Staszowskiego na lata 2026 - 2035, obejmującego gminy: Bogoria, Staszów, Osiek, Rytwiany, Polaniec, Szydłów, Oleśnica, Łubnice na podstawie art. 48, w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1 oraz art. 53 ust. 2 pkt 2 i art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), po przeanalizowaniu przedstawionych materiałów Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach uzgodnił brak możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ponieważ analizując zakres przedstawionych w ww. Strategii projektów inwestycyjnych stwierdził, że dokument wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gdyż zawiera inwestycje, które mogą kwalifikować się do przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839 z późn. zm.).

Celem Prognozy jest ocena potencjalnych i rzeczywistych skutków oddziaływania realizacji projektu Strategii na środowisko oraz wskazanych w niej przedsięwzięć inwestycyjnych. Zakres Prognozy, opracowanej zgodnie z zapisami zawartymi w art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zawiera w szczególności:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Na podstawie pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (o oznaczeniach: WOO-III.410.77.2025.KW.2 i WOO-III.411.42.2025.KW z dnia 15 stycznia 2026 roku) Prognoza powinna zawierać:

1. Treść prognozy oddziaływania na środowisko musi być zgodna ze wskazaniami zawartymi w art. 51 ww. ustawy. Żaden z elementów zawartych w tym artykule nie może zostać pominięty w prognozie, a w przypadku gdy nie ma odniesienia do treści założeń projektu dokumentu, należy podać stosowną informację wraz z uzasadnieniem.
2. Należy scharakteryzować zasoby przyrodnicze i ocenić aktualny stan środowiska na analizowanym terenie. Na tej podstawie należy określić aktualne uwarunkowania środowiskowe w kontekście możliwości realizacji proponowanych w projekcie dokumentu zadań inwestycyjnych. Wymagana jest analiza i ocena wpływu realizacji założeń projektu dokumentu na wszystkie elementy środowiska ze wskazaniem, w jaki sposób i w jakiej skali przyjęte rozwiązania mogą przekształcić środowisko. Ocena musi odnosić się do wszystkich planowanych działań inwestycyjnych, a w szczególności do założeń projektu dokumentu wyznaczających ramy dla realizacji przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Należy także przeanalizować oddziaływania skumulowane, biorąc pod uwagę istniejące i planowane działania inwestycyjne oraz zaproponować stosowne rozwiązania chroniące środowisko. Wyniki analizy i oceny prognozy, wskazanym jest przedstawić także na załączniku mapowym do prognozy. W przypadku planowanych przedsięwzięć, w stosunku do których zostały już przeprowadzone (lub są w trakcie) postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko na etapie procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wskazane jest odpowiednie wykorzystanie wyników tych ocen w prognozie.
3. Należy dokonać analizy i oceny wpływu planowanych w projekcie dokumentu zadań inwestycyjnych na formy ochrony przyrody, w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1-9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2026 r. poz. 13) występujące na terenie powiatu staszowskiego takie jak: obszary Natura 2000: Kras Staszowski PLH260023, Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH180049, Ostoja Żyznow PLH260036; rezerваты przyrody: Podwale, Dziki Staw i Zamczysko Truskie; Chmielnicko - Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Solecko-Pacanowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Jeleniowski Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu; zespoły przyrodniczo- krajobrazowe w miejscowościach: Sichów Mały, Rytwiany oraz Staszów; strefy ochrony ostoi oraz pomniki przyrody. Dla ww. form ochrony obowiązują przepisy cyt. ustawy, stosowne rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska dot. obszarów Natura 2000 oraz akty prawa miejscowego w tym: uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego dotyczące wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach w odniesieniu do obszarów Natura 2000 Kras Staszowski i Ostoja Żyznow w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych, natomiast dla obszaru Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych. W odniesieniu do rezerwatów przyrody należy dokonać analizy, czy realizacja projektu dokumentu nie naruszy warunków ochrony tych form ochrony przyrody, w tym zakazów określonych w art. 15 ustawy o ochronie przyrody, a także ustaleń planów ochrony/planów zadań ochronnych obowiązujących dla tych form ochrony. Ponadto, informuje się, że na terenie obrębu Szydłów, Wiązownica Kolonia i Budy planowane/projektowane są rezerваты przyrody, co do których należy również odnieść się w prognozie m.in. czy realizacja działań w projekcie Strategii nie

będzie kolidować z projektowanymi rezerwatami przyrody. W odniesieniu do obszarów chronionego krajobrazu – należy przeanalizować czy i w jakim stopniu realizacja projektu dokumentu będzie oddziaływać na te formy ochrony przyrody w kontekście zakazów i działań w zakresie czynnej ochrony ekosystemów oraz możliwości zastosowania odstępstw od zakazów w sytuacji kolizji planowanych do realizacji działań. Zastosowanie odstępstw od zakazów powinno być w prognozie w sposób wyczerpujący uzasadnione.

Dla obszarów Natura 2000 w prognozie należy ocenić wpływ założeń projektu dokumentu na stan i funkcjonowanie obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów i powiązania z innymi obszarami. Przy analizie dotyczącej wpływu realizacji zadań na obszary Natura 2000, konieczne jest wskazanie nie tylko samego charakteru oddziaływań, ale również określenie czy są one znaczące. Zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy osób projekt dokumentu nie może zostać przyjęty, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że jego realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000, a nie zostaną spełnione łącznie wszystkie przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody. W przypadku stwierdzenia takich oddziaływań należy zatem zbadać i opisać w prognozie kwestię wypełnienia ww. przesłanek. Dane w zakresie obowiązujących przepisów dotyczących form ochrony przyrody dostępne są na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach <https://www.gov.pl/web/rdos-kielce>, w zakładce: Co robimy - Ochrona przyrody - Formy ochrony przyrody, a także w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody (<http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>). Informacje o formach ochrony przyrody, w tym m.in. dot. występowania i rozmieszczenia przedmiotów ochrony i obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody, czy też planowanych/projektowanych rezerwatów przyrody można również uzyskać na wniosek o udostępnieniu informacji o środowisku na zasadach przewidzianych przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...). Ponadto w prognozie oddziaływania na środowisko należy również ocenić czy i w jakim stopniu realizacja założeń powyższego dokumentu będzie oddziaływać na pozostałe formy ochrony przyrody takie jak zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, strefy ochrony ostoi oraz pomniki przyrody występujące na terenie powiatu. Z analizy i oceny prognozy musi wynikać, czy realizacja założeń projektu dokumentu w zakresie planowanych zadań inwestycyjnych nie będzie naruszać warunków ochrony form ochrony przyrody występujących na terenie powiatu staszowskiego oraz czy nie spowoduje znacząco negatywnego wpływu na te zasoby przyrodnicze. Jeżeli już na tym etapie przewiduje się, że planowane zadania nie będą realizowane w danej formie ochrony przyrody lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie taką informację należy zawrzeć w projekcie dokumentu i prognozie.

4. Wymagana jest analiza i ocena wpływu oraz skutków realizacji projektu dokumentu także w kwestiach:
 - ochrony różnorodności biologicznej, np. ekosystemów dolin rzecznych, łąkowych, zadrzewień;
 - ochrony zdrowia ludzi oraz jakości życia mieszkańców;
 - chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów ze wskazaniem założeń projektu, które mogą spowodować naruszenie zakazów, o których mowa w art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody;
 - ochrony korytarzy ekologicznych, w tym KPdC-3B Góry Świętokrzyskie i Dolina Wisły przebiegającego przez część terenu opracowania;
 - ochrony wód powierzchniowych, w tym m. in. rzeki Wisła, Czarna, Kacanka, Koprzywianka;
 - ochrony wód podziemnych w tym Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 423 Subzbiornik Staszów, a także ujęć wód i ich stref ochronnych;

- ochrony jakości powietrza, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi;
 - ochrony gleby i rzeźby terenu;
 - ochrony krajobrazu;
 - ochrony klimatu, m.in. w zakresie analizy założeń projektu dokumentu mających wpływ na łagodzenie skutków zmian klimatu oraz służących adaptacji do tych zmian;
 - gospodarki ściekami, w tym odprowadzania i oczyszczania wód opadowych;
 - gospodarki odpadami, z uwzględnieniem segregacji odpadów i ich odzysku;
 - ochrony przed powodzią oraz skutkami suszy;
 - ryzyka wystąpienia poważnych awarii.
5. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), w prognozie należy przeanalizować i ocenić czy projekt dokumentu uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Między innymi, istotne jest przeprowadzenie analizy czy i w jaki sposób w projekcie dokumentu zostały uwzględnione cele środowiskowe określone w aktualizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (Dz.U. z 2023 r. poz. 300).
 6. Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), w prognozie należy przedstawić:
 - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
 - rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie jak również kompensację przyrodniczą w przypadku prognozowanych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na przyrodę mogących być rezultatem realizacji dokumentu, zaproponowane działania muszą być poprzedzone szczegółowymi analizami i poparte wnioskami z tych analiz,
 - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku takich rozwiązań.
 7. Prognoza powinna zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym, odnoszące się do każdego elementu prognozy. Jego podstawowym zadaniem jest ułatwienie udziału w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko analizowanego projektu dokumentu wszystkim zainteresowanym, także tym osobom, które nie posiadają specjalistycznej wiedzy z zakresu ochrony środowiska, chcą poznać wyniki i wnioski z oceny, a także uczestniczyć w dyskusji nad ustaleniami określonego dokumentu i jego wpływem na zmiany stanu środowiska.
 8. Informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane [m.in.](#) do zawartości i stopnia szczegółowości projektu dokumentu. Ponadto, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) w prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.
 9. Zgodnie z art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), organ opracowujący projekt dokumentu bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko. Zatem w projekcie należy

uwzględnić ustalenia wynikające z prognozy, które określają warunki realizacji dokumentu pozwalające na uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska.

10. Prognoza oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. g ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) powinna zawierać datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów. W oparciu o art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f w/w ustawy prognoza powinna również zawierać oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 tej ustawy. Oświadczenie, które stanowi załącznik do prognozy, powinno zawierać klauzule, o której mowa w art. 74a ust. 3 cyt. ustawy oraz być opatrzone stosownym podpisem autora prognozy lub kierującego zespołem autorów prognozy.
11. W odniesieniu do planowanych zadań termomodernizacyjnych, projekt dokumentu powinien uwzględniać zapisy dotyczące wymogów wynikających z ustawy o ochronie przyrody w zakresie ochrony gatunkowej zwierząt, zwłaszcza ptaków i nietoperzy, które mogą zasiedlać budynki objęte pracami budowlanymi. Przydatne informacje w tym zakresie dostępne są na stronie Internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (<https://www.gov.pl/web/gdos>) w zakładce: Co robimy, Ochrona przyrody, Ochrona ptaków i nietoperzy.

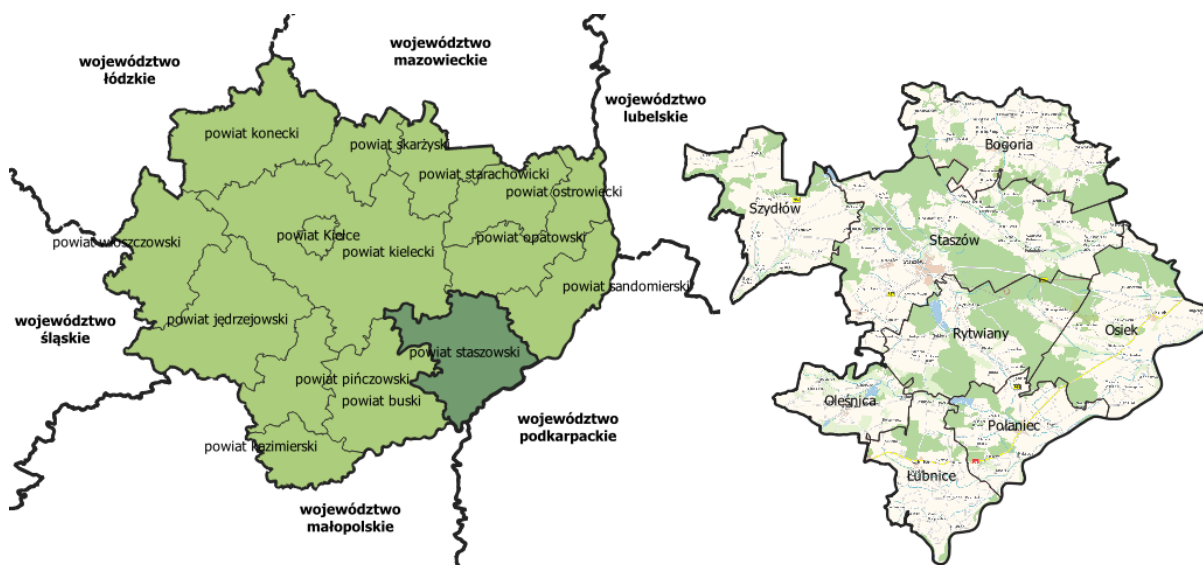
Informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektu Strategii oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nią powiązanych. w Prognozie uwzględnione są również informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko, sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem Strategii, np. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2030 r. (<https://funduszeueswietokrzyskie.pl/upload/2023/06/Prognoza%20oddziaływania%20na%20srodowisko%20FES%202021-2027.pdf> dostęp w dniu 30 stycznia 2026), czy Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 (<https://funduszeueswietokrzyskie.pl/dokumenty/prognoza-oddziaływania-na-srodowisko-fes-2021-2027>, dostęp 30 stycznia 2026).

2. Ogólna charakterystyka projektowanego dokumentu i powiązania z innymi dokumentami strategicznymi i aktami prawnymi

2.1. Położenie geograficzne

Powiat staszowski leży w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Łączna powierzchnia obszaru wynosi 925 km², co stanowi 7,9% województwa. Analizowany obszar graniczy od północy z powiatem opatowskim i kieleckim, od południa z województwem podkarpackim i małopolskim, od wschodu z powiatem sandomierskim i województwem podkarpackim, zaś od zachodu z powiatem buskim.

Mapa 1. Położenie Powiatu Staszowskiego na tle województwa

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035

Z fizycznogeograficznego punktu widzenia analizowany obszar położony jest w obrębie pięciu mezoregionów: Gór Świętokrzyskich, Pogórza Szydłowskiego, Niecki Połanieckiej, Garbu Pińczowskiego i Niziny Nadwiślańskiej. Położenie powiatu staszowskiego na styku tak różnorodnych jednostek fizycznogeograficznych sprawia, że obszar ten charakteryzuje się dużą zmiennością krajobrazu, bogactwem siedlisk przyrodniczych oraz zróżnicowaniem potencjału gospodarczego i użytkowania terenu.

Na północy powiatu znajdują się wschodnie krańce Gór Świętokrzyskich, które charakteryzują się pagórkowatym i miejscami silnie pofalowanym terenem. Obszar ten, choć obejmuje jedynie niewielki fragment powiatu, nadaje mu wyraźnie wyżynny charakter.

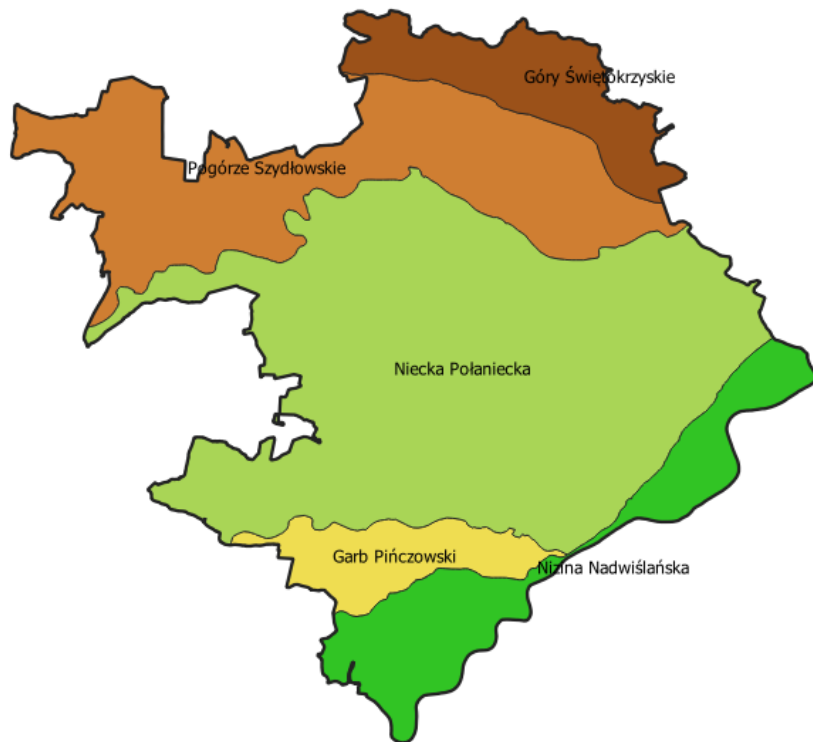
Na zachodzie powiatu rozciąga się Pogórze Szydłowskie – obszar o łagodnie pofalowanej rzeźbie terenu, zbudowany z margli, wapieni i piaskowców. Region ten pełni funkcję przejściową między Górami Świętokrzyskimi a obniżeniami Niecki Połanieckiej.

Centralna część powiatu obejmuje Nieckę Połaniecką – niziną, lekko obniżoną formację o charakterze zapadliska tektonicznego, przez którą przepływa rzeka Czarna.

Na południowy zachód od Niecki Połanieckiej rozciąga się Garb Pińczowski zbudowany głównie z margli kredowych. W przeważającej części jest to teren rolniczy.

Z kolei południowo-wschodnie obrzeża powiatu sięgają Niziny Nadwiślańskiej – rozległego obszaru nizinnego przylegającego do doliny Wisły. Mezoregion ten jest stosunkowo płaski, o małym nachyleniu.

Mapa 2. Położenie fizycznogeograficzne Powiatu Staszowskiego

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035

2.2. Struktura administracyjna powiatu

W skład powiatu staszowskiego wchodzi osiem gmin: Miasto i Gmina Bogoria, Miasto i Gmina Szydłów, Miasto i Gmina Staszów, Gmina Rytwiany, Miasto i Gmina Osiek, Miasto i Gmina Oleśnica, Miasto i Gmina Połaniec oraz Gmina Łubnice. Wśród gmin powiatu staszowskiego wyróżniamy sześć gmin miejsko-wiejskich i dwie gminy wiejskie.

Biorąc pod uwagę wielkość gmin, największy udział w powierzchni powiatu zajmuje gmina Staszów (228 km²), która stanowi 24,5% powierzchni obszaru poddanego diagnozie. Do największych powierzchniowo gmin, poza Staszowem, należą:

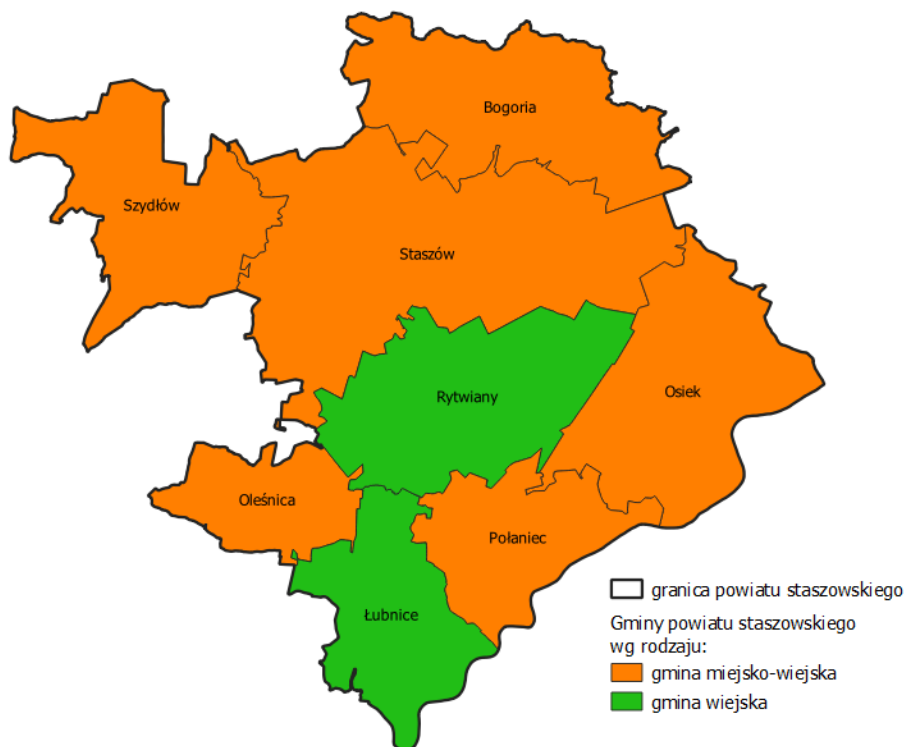
- Miasto i Gmina Osiek – 129 km² (13,9%),
- Gmina Rytwiany – 125 km² (13,6%),
- Miasto i Gmina Bogoria – 123 km² (13,3%).

Wszystkie te gminy mają zbliżoną wielkość i razem z gminą Staszów zajmują ponad 65% powierzchni powiatu, co świadczy o ich dużym zasięgu przestrzennym.

Siedzibą powiatu staszowskiego jest miasto Staszów, które pełni funkcje administracyjne, usługowe oraz komunikacyjne dla całego regionu.

W ramach struktury administracyjnej, zadania powiatu i leżących w jego obrębie gmin są rozdzielone. Do kompetencji powiatu należy m.in. zarządzanie drogami powiatowymi, szkołami ponadpodstawowymi, szpitalami powiatowymi oraz realizowanie zadania z zakresu pomocy społecznej i ochrony zdrowia. Gminy odpowiadają za sprawy lokalne, takie jak edukacja podstawowa, infrastruktura komunalna, gospodarka odpadami oraz usługi społeczne.

Mapa 3. Gminy Powiatu Staszowskiego

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035

Tabela 1. Powierzchnia gmin powiatu staszowskiego

Jednostka terytorialna	Powierzchnia [km ²]	Udział procentowy w powierzchni powiatu [%]
Miasto i Gmina Bogoria	123	13,3
Gmina Łubnice	84	9,1
Miasto i Gmina Oleśnica	53	5,7
Miasto i Gmina Osiek	129	13,9
Miasto i Gmina Połaniec	75	8,1
Gmina Rytwiany	125	13,6
Miasto i Gmina Staszów	227	24,5
Miasto i Gmina Szydłów	108	11,7
Powiat staszowski	925	100

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035

2.3. Wizja, misja i cele Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszewskiego na lata 2026-2035

W projekcie dokumentu Strategii, obszar został poddany wyczerpującej analizie w ujęciu dynamicznym i porównawczym w kluczowych dla jego rozwoju sektorach. Diagnoza została opracowana z wykorzystaniem statystyki publicznej i właściwych opracowań analitycznych.

Strategia została opracowana z wykorzystaniem metodologii partycypacyjno-eksperckiej. w proces jego powstawania zaangażowano mieszkańców, władze i pracowników samorządowych oraz ekspertów zewnętrznych. Dokument jest odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby i problemy rozwojowe, a poprzez realizację zaplanowanych kierunków działań pozwoli na osiągnięcie wyznaczonych celów strategicznych i rozwojowych oraz realizację wskazanej wizji rozwoju Obszaru współpracy ponadlokalnej. Zaplanowane w dokumencie strategicznym działania mają służyć długotrwałej poprawie warunków społecznych, gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych i demograficznych.

Na podstawie analizy danych statystycznych oraz danych jednostek samorządu terytorialnego – Powiatu Staszewskiego i gmin terytorialnie wchodzących w skład powiatu staszewskiego, eksperci zewnętrzni opracowali diagnozę stanu obecnego. Wnioski z dokonanej analizy posłużyły do identyfikacji mocnych i słabych stron oraz czynników sukcesu i ewentualnej porażki realizacji strategii. Działania te, były poddane również ocenie mieszkańców obszaru. Zidentyfikowane problemy, szanse rozwojowe i zagrożenia po uwzględnieniu silnych stron i potencjałów obszaru doprowadziły do sformułowania wizji, która ma zostać osiągnięta w wyniku realizacji Strategii:

Powiat Staszowski to powiat dobrego życia i pracy – przyjazny do zamieszkania, atrakcyjny dla inwestorów i turystów, spójny terytorialnie, bezpieczny i zielony. W 2035 r. powiat oferuje stabilne miejsca pracy w rozwijającej się gospodarce, dobrą dostępność transportową (sprawny transport publiczny, bezpieczne drogi, sieć tras rowerowych), wysokiej jakości usługi publiczne (zdrowie, edukacja, opieka, kultura i sport) oraz czyste środowisko dzięki nowoczesnej gospodarce odpadami i poprawie efektywności energetycznej. Młodzi ludzie mogą tu planować przyszłość, a seniorzy korzystają z usług i przestrzeni przyjaznych starzeniu. Rozwój opiera się na współpracy gmin, biznesu, organizacji społecznych i mieszkańców, a korzyści są równomiernie dostępne w całym powiecie.

Wizja wskazuje na najważniejsze elementy zrównoważonego rozwoju obszaru:

- Gospodarka i miejsca pracy: powiat konsekwentnie przyciąga inwestorów i wzmacnia lokalne firmy; tereny inwestycyjne są przygotowane i skomunikowane; szkolnictwo branżowe współpracuje z pracodawcami.
- Mobilność i łączność: mieszkańcy mają realną alternatywę dla samochodu; kursują regularne połączenia powiatowe, a główne ciągi drogowe są bezpieczne i przewidywalne.
- Usługi blisko ludzi: szpital i placówki społeczne są nowoczesne i dostępne; edukacja rozwija kompetencje praktyczne (cyfrowe, językowe, zawodowe).
- Zielona transformacja: niższe rachunki dzięki termomodernizacji i OZE, lepsza jakość powietrza, więcej zieleni; odpady są segregowane i przetwarzane lokalnie.
- Kapitał społeczny i tożsamość: aktywne NGO/OSP, oferta dla młodzieży, wydarzenia i infrastruktura czasu wolnego; promujemy dziedzictwo i walory przyrodnicze.
- Spójność i równość szans: rozwój obejmuje wszystkie gminy; polityki i inwestycje są planowane tak, by wzmacniać obszary peryferyjne i grupy wrażliwe.

Misja powiatu definiuje natomiast sens i styl działania samorządu powiatowego: organizowanie i integrowanie polityk ponadgminnych (drogi powiatowe, transport publiczny, edukacja ponadpodstawowa i branżowa, ochrona zdrowia i pomoc społeczna, rynek pracy, bezpieczeństwo i środowisko), tak aby łączyć wzrost gospodarczy z jakością życia i odpornością środowiskowo-klimatyczną. Misja akcentuje partnerstwo, skuteczność i mierzalność – każde założenie ma być przekładane na konkretne projekty, wskaźniki rezultatu i harmonogramy, z regularnym monitoringiem i możliwością korekty obranych kierunków działań:

Misją Powiatu Staszowskiego jest organizowanie i koordynowanie rozwoju, który łączy wzrost gospodarczy z jakością życia i troską o środowisko. Powiat zapewnia dobre warunki do pracy i przedsiębiorczości, sprawną mobilność, dostępne usługi oraz bezpieczeństwo, działając w partnerstwie z gminami, przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi i mieszkańcami. Każde działanie przekładamy na konkretne projekty z mierzalnymi rezultatami, finansowane w sposób odpowiedzialny i monitorowane w cyklach 2–3-letnich.

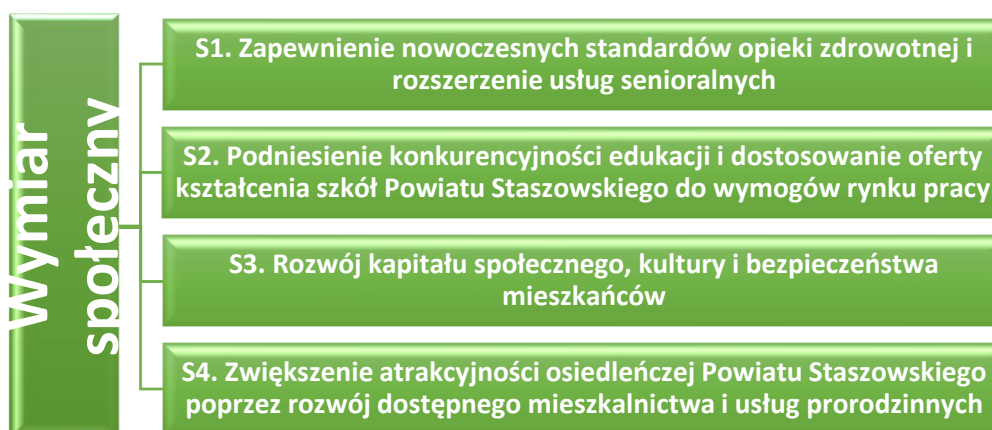
Aby poprawnie realizować powyższą misję, Powiat Staszowski będzie kierował się następującymi zasadami w ramach podejmowanych działań:

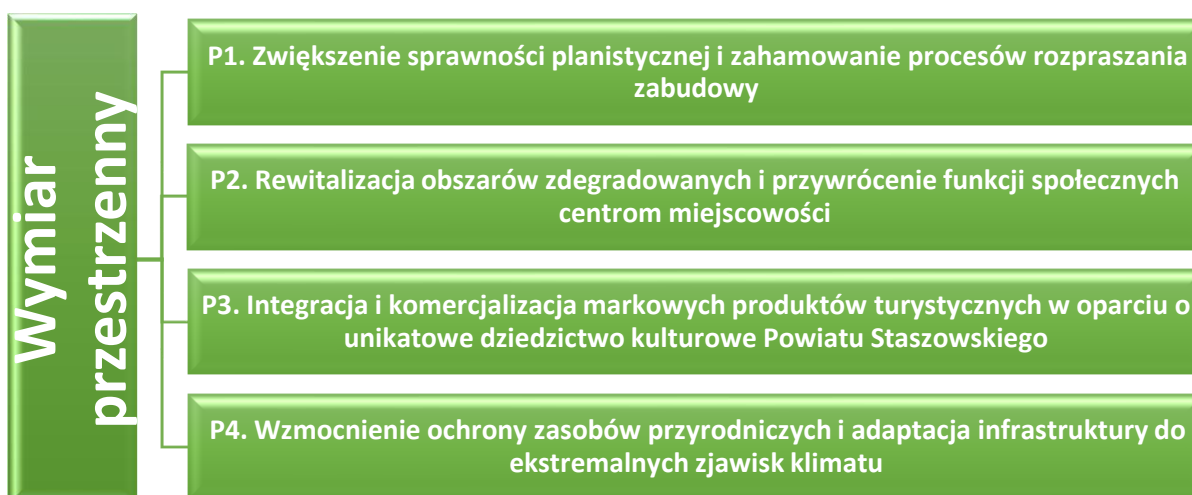
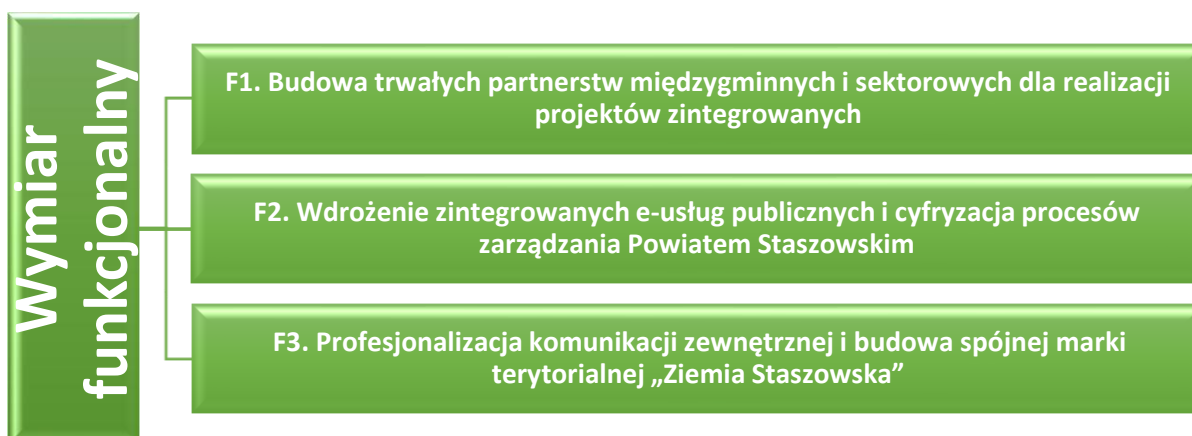
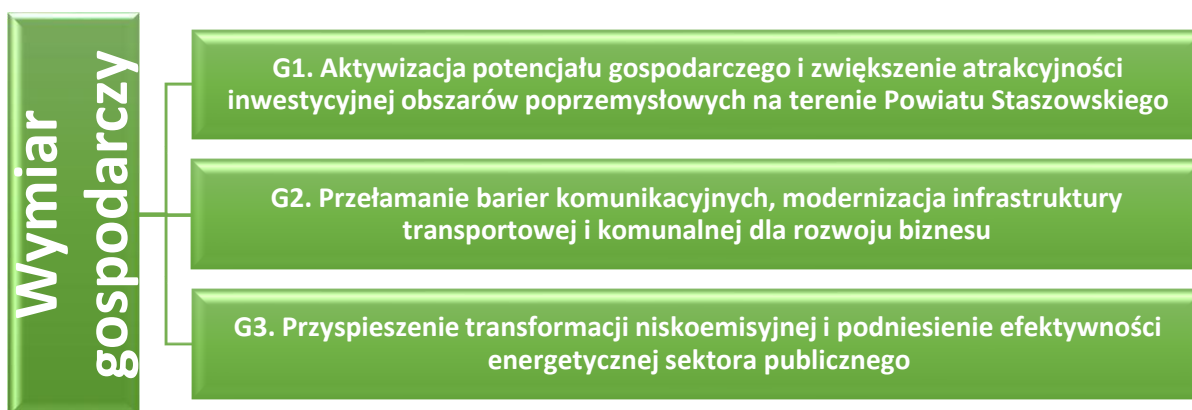
- Partnerstwo i współodpowiedzialność: rozwój planujemy i wdrażamy wspólnie – ponad granicami gmin i sektorów.
- Skuteczność i mierzalność: cele przekładamy na wskaźniki, harmonogramy i budżety; regularnie raportujemy postępy i korygujemy kurs.
- Dostępność i inkluzywność: projektujemy usługi i przestrzenie dla wszystkich grup wiekowych i potrzeb (młodzi, rodziny, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami).
- Zrównoważenie i odporność: inwestycje łączą efekty ekonomiczne z klimatycznymi i społecznymi; wzmacniamy bezpieczeństwo i zdolność do reagowania na kryzysy.
- Cyfryzacja i innowacje: upraszczamy sprawy mieszkańców (e-usługi), wspieramy transformację firm i szkół, wykorzystujemy dane do decyzji.
- Promocja i marka miejsca: konsekwentnie budujemy rozpoznawalność powiatu – walory przyrodnicze, dziedzictwo, produkty lokalne i aktywny styl życia.

Tak sformułowane wizja i misja stanowią kompas dla celów strategicznych, priorytetów i portfela projektów na lata 2026–2035 – po to, by Powiat Staszowski był miejscem, w którym dobrze się żyje, uczy, pracuje i odpoczywa.

Autorzy Strategii wskazali 4 obszary rozwoju: wymiar społeczny, gospodarczy, funkcjonalny i przestrzenny.

Rysunek 1. Cele Strategiczne Powiatu Staszowskiego:

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035

Cele szczegółowe wskazują zakres niezbędnych interwencji, które powinny być podejmowane wspólnie przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Odpowiadają na pytanie „co należy zrobić?”, aby osiągnąć założone cele strategiczne. Wskazanie w strategii celów

szczegółowych lub tam, gdzie to jest możliwe, konkretnych działań jest zatem bardzo istotnym elementem prac nad dokumentem.

Tabela 2. Cele strategiczne i szczegółowe Powiatu Staszowskiego

Wymiar	Cel strategiczny	Cel szczegółowy
Społeczny	S1. Zapewnienie nowoczesnych standardów opieki zdrowotnej i rozszerzenie usług senioralnych	<ol style="list-style-type: none"> 1.Modernizacja bazy leczniczej SPZZOZ w Staszowie: doposażenie oddziałów w celu poprawy standardów opieki i zahamowania spadku liczby łóżek 2.Wdrożenie opieki środowiskowej i telemedycyny: uruchomienie przez PCPR systemów teleopieki oraz mobilnych punktów porad geriatrycznych i psychologicznych w odpowiedzi na wzrost wskaźnika obciążenia seniorami 3.Rozwój dziennych form wsparcia: budowa i prowadzenie przez gminy oraz PCPR placówek takich jak Kluby Seniora i Centra Opiekuńczo-Mieszkalne 4.Integracja usług POZ i pomocy społecznej: stworzenie przez JST i organizacje pozarządowe spójnego systemu do wsparcia dla osób niesamodzielnych.
	S2. Podniesienie konkurencyjności edukacji i dostosowanie oferty kształcenia szkół Powiatu Staszowskiego do wymogów rynku pracy	<ol style="list-style-type: none"> 1.Rozbudowa bazy kształcenia zawodowego: modernizacja warsztatów i laboratoriów w szkołach ponadpodstawowych przez Starostwo w celu odwrócenia trendu spadkowego skolaryzacji 2.Uruchomienie Branżowych Centrów Umiejętności: powołanie ośrodków specjalizujących się w spawalnictwie oraz energetyce 3.Dualny system kształcenia: rozwój klas patronackich i staży u lokalnych pracodawców (np. Elektrownia Połaniec) koordynowany przez szkoły i PUP 4.Wsparcie dobrostanu i kompetencji: zapewnienie kompleksowej opieki psychologicznej oraz doradztwa zawodowego w placówkach oświatowych i Poradniach PP
	S3. Rozwój kapitału społecznego, kultury i bezpieczeństwa mieszkańców	<ol style="list-style-type: none"> 1.System mikrograntów dla społeczności: finansowanie przez Starostwo inicjatyw oddolnych NGO i KGW 2.Doposażenie służb ratowniczych: systematyczna modernizacja sprzętu i łączności w jednostkach OSP (w tym 27 jednostek KSRG) oraz KP PSP w Staszowie 3.Infrastruktura czasu wolnego: modernizacja domów kultury i bibliotek oraz udostępnianie ich po godzinach pracy na cele integracyjne 4.Programy profilaktyki bezpieczeństwa: realizacja przez Policję i szkoły działań ograniczających przestępczość i zjawiska patologiczne.
	S4. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej Powiatu Staszowskiego poprzez rozwój dostępnego mieszkalnictwa i usług prorodzinnych	<ol style="list-style-type: none"> 1.Wzmocnienie systemu pieczy zastępczej: utworzenie przez PCPR Rodzinnego Domu Dziecka i Pogotowia Opiekuńczego w celu wsparcia dzieci pozbawionych opieki 2.Wsparcie budownictwa komunalnego: współpraca Starostwa z gminami przy tworzeniu zasobów mieszkaniowych dla osób o niższych dochodach jako odpowiedź na deficyt mieszkań komunalnych 3.Rozszerzenie opieki żłobkowej i przedszkolnej: budowa nowych placówek z oddziałami 0–3 lat przez gminy powiatu 4.Zapewnienie mobilności socjalnej: optymalizacja siatki połączeń transportu publicznego łączącego miejscowości wiejskie z centrami usług i pracy.

Gospodarczy	G1. Aktywizacja potencjału gospodarczego i zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszarów przemysłowych na terenie Powiatu Staszowskiego	<ol style="list-style-type: none"> 1.Utworzenie Powiatowego Inkubatora Przedsiębiorczości: budowa w Staszowie centrum wsparcia dla MŚP i start-upów 2.Uzbrojenie terenów inwestycyjnych: kompleksowe przygotowanie infrastrukturalne obszarów przemysłowych (np. była kopalnia siarki) oraz stref w Połańcu i Staszowie 3.Wsparcie lokalnego biznesu: realizacja przez PUP programów dotacyjnych na start i rozwój firm w celu wykorzystania trendu wzrostu liczby mikroprzedsiębiorstw 4.Promocja gospodarcza powiatu: budowa sieci współpracy B2B i rzemiosła oraz prezentacja oferty inwestycyjnej na rynkach zewnętrznych.
	G2. Przełamanie barier komunikacyjnych, modernizacja infrastruktury transportowej i komunalnej dla rozwoju biznesu	<ol style="list-style-type: none"> 1.Modernizacja strategicznej sieci drogowej: przebudowa dróg powiatowych i obiektów mostowych przez ZDP w celu poprawy bezpieczeństwa logistyki 2.Przywrócenie pasażerskich połączeń kolejowych: wspólne działania z PKP PLK na rzecz reaktywacji ruchu osobowego na liniach LK70 i LK75 3.Niwelowanie luk w kanalizacji: rozbudowa sieci przez gminy w celu podniesienia wskaźnika podłączeń 4.Inwestycje w zrównoważoną mobilność: budowa węzłów przesiadkowych i spójnej sieci ścieżek rowerowych dla pracowników dojeżdżających do stref.
	G3. Przyspieszenie transformacji niskoemisyjnej i podniesienie efektywności energetycznej sektora publicznego	<ol style="list-style-type: none"> 1.Termomodernizacja budynków publicznych: głęboka modernizacja energetyczna szkół i urzędów zarządzanych przez powiat i gminy 2.Rozwój lokalnych źródeł OZE: budowa instalacji fotowoltaicznych i magazynów energii przy obiektach JST jako wykorzystanie potencjału energetycznego regionu 3.Wymiana oświetlenia na LED: modernizacja opraw ulicznych na energooszczędne na terenie wszystkich gmin powiatu 4.Wsparcie transportu zeroemisyjnego: budowa stacji ładowania pojazdów elektrycznych i wymiana flot służbowych na niskoemisyjne.
Przestrzenny	P1. Zwiększenie sprawności planistycznej i zahamowanie procesów rozpraszania zabudowy	<ol style="list-style-type: none"> 1.Intensyfikacja prac nad MPZP i planami ogólnymi aby zwiększyć pokrycie powierzchni powiatu ww. dokumentami planistycznymi 2.Wdrożenie standardów urbanistycznych: przyjęcie przez gminy jednolitych wytycznych w zakresie estetyki przestrzeni i ładu reklamowego 3.Koordinacja planistyczna obszarów cennych: spójne zarządzanie przestrzenią w dolinach rzek Wisły i Czarnej Staszowskiej
	P2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i przywrócenie funkcji społecznych centrom miejscowości	<ol style="list-style-type: none"> 1.Realizacja Gminnych Programów Rewitalizacji: odnowa rynków i ulic w wyznaczonych obszarach 2.Adaptacja terenów przemysłowych: nadanie nowych funkcji społecznych i gospodarczych nieużytkom oraz obiektom po kopalni siarki 3.Poprawa jakości przestrzeni publicznych: modernizacja oświetlenia, małej architektury i zieleni w centrach wsi i miast.
	P3. Integracja i komercjalizacja markowych produktów turystycznych w oparciu o unikatowe dziedzictwo kulturowe Powiatu Staszowskiego	<ol style="list-style-type: none"> 1.Ochrona i adaptacja zabytków: renowacja kluczowych obiektów (np. w Szydłowie, Kurozwałkach, Rytwianach) na cele turystyczne 2.Rozwój szlaków tematycznych: budowa spójnej sieci tras rowerowych, pieszych i wodnych (Szlak „Ziemia Staszowska”) 3.Cyfrowa promocja marki: wdrożenie nowoczesnych systemów informacji turystycznej, questów i narzędzi archiwizacji dziedzictwa.

	P4. Wzmocnienie ochrony zasobów przyrodniczych i adaptacja infrastruktury do ekstremalnych zjawisk klimatu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa systemów małej retencji: tworzenie przez Starostwo i gminy zbiorników oraz ogrodów deszczowych dla przeciwdziałania suszy i podtopieniom 2. Ochrona korytarzy ekologicznych: monitoring obszarów Natura 2000 i dolin rzecznych przed negatywną antropopresją 3. Nowoczesna gospodarka odpadami: rozbudowa systemów selektywnej zbiórki i PSZOK we współpracy ze ZGOK Rzędów.
Funkcjonalny	F1. Budowa trwałych partnerstw międzygminnych i sektorowych dla realizacji projektów zintegrowanych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa koalicji terytorialnych: zawiązywanie partnerstw międzygminnych dla realizacji projektów zintegrowanych (drogi, turystyka, wod-kan) 2. Współpraca sektorowa: tworzenie platform wymiany wiedzy między biznesem, uczelniami i samorządem powiatowym.
	F2. Wdrożenie zintegrowanych e-usług publicznych i cyfryzacja procesów zarządzania Powiatem Staszowskim	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa platformy e-usług: umożliwienie pełnej obsługi spraw urzędowych online dla mieszkańców wszystkich 8 gmin 2. Cyfryzacja zasobów i kompetencji: wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów oraz szkolenia cyfrowe dla pracowników administracji i mieszkańców 3. Nowoczesne systemy bezpieczeństwa: rozbudowa cyfrowych sieci powszechnego ostrzegania i SMS-owego systemu zarządzania kryzysowego.
	F3. Profesjonalizacja komunikacji zewnętrznej i budowa spójnej marki terytorialnej „Ziemia Staszowska”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa spójnej tożsamości wizualnej: wdrożenie standardów identyfikacji marki „Ziemia Staszowska” we wszystkich gminach 2. Dialog społeczny i partycypacja: rozwój stałych kanałów konsultacji online, paneli obywatelskich i ankietyzacji mieszkańców. 3. Promocja Powiatu Staszowskiego „na zewnątrz”: udział w targach/konferencjach, program ambasadorów marki, konkursy dla różnych grup mieszkańców.

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035

Istotnym elementem Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego jest lista działań realizujących cele strategiczne i cele szczegółowe, przygotowywana już na etapie prac nad dokumentem i przyjmowana wraz ze Strategią. Wykaz ten pełni rolę „mostu” między celami strategicznymi a wdrożeniem: wskazuje przedsięwzięcia o największym znaczeniu dla mieszkańców i gospodarki, a jednocześnie spełniające wymogi programowe i wskaźnikowe. Niniejszy rozdział przedstawia zestaw kluczowych projektów, które w sposób bezpośredni przekładają się na osiągnięcie celów Strategii Rozwoju Powiatu Staszowskiego w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i funkcjonalnym. Wykaz ma charakter wdrożeniowy: porządkuje inicjatywy o największym wpływie na mieszkańców i lokalną gospodarkę, wskazuje ich realizatorów oraz proponuje wstępny montaż finansowy oparty na środkach unijnych, krajowych i lokalnych.

Projekty ujęte w wykazie będą przedkładane w procesie ubiegania się o dofinansowanie w trybie konkurencyjnym, w ramach odpowiednich naborów programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 oraz programach krajowych. Oznacza to, że każdy projekt musi być nie tylko merytorycznie spójny ze Strategią, ale także gotowy organizacyjnie i formalnie (zakres, partnerzy, wskaźniki, kamienie milowe) oraz zgodny z warunkami naboru.

Za działanie kluczowe uznajemy przedsięwzięcie, które: wprost realizuje przynajmniej jeden cel strategiczny, ma jasno zdefiniowane produkty i rezultaty, odznacza się wysokim wpływem terytorialnym (skala powiatowa lub międzygminna), gotowością do wdrożenia (studium/koncepcja, dokumentacja,

decyzje) oraz wykonalnością finansową (dostępne źródła współfinansowania i wkład własny), a także jest komplementarne względem innych inwestycji.

W dalszej części rozdziału przedstawiono katalog działań kluczowych uporządkowany według wymiarów Strategii (społeczny, gospodarczy, przestrzenny, funkcjonalny), z określeniem realizatorów. Dzięki temu wykaz stanowi praktyczne narzędzie wdrażania – łączy wizję strategiczną z realnymi możliwościami aplikowania o środki i skutecznego realizowania.

Tabela 3. Kluczowe projekty strategiczne przewidziane do realizacji w latach 2026-2035

Lp.	CS	CSZ	Działanie realizacyjne	Podmiot odpowiedzialny
1	S1.	S1.1.	Modernizacja, przebudowa i doposażenie oddziałów szpitalnych w celu poprawy standardów opieki	SPZZOZ w Staszowie
2	S1.	S1.1.	Polepszenie warunków funkcjonowania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Staszowie	PSSE / Powiat Staszowski
3	S1.	S1.2.	Wdrożenie systemów teleopieki oraz mobilnych punktów porad geriatrycznych i psychologicznych	PCPR / Gminy
4	S1.	S1.3.	Budowa i wyposażenie Przychodni Zdrowia w Połańcu oraz Centrum Senioralnego i Opiekuńczo-Mieszkalnego	Gmina Połaniec
5	S1.	S1.3.	Budowa i wyposażenie Gminnego Centrum Seniora w Rytwianach	Gmina Rytwiany
6	S1.	S1.3.	Doposażenie i modernizacja Ośrodka Zdrowia w Rytwianach	Gmina Rytwiany
7	S1.	S1.3.	Realizacja powiatowego programu zdrowia i opieki senioralnej	Powiat Staszowski
8	S1.	S1.4.	Budowa systemowego wsparcia dla osób niesamodzielnych ("jedno wejście" do systemu)	JST / NGO
9	S2.	S2.1.	Modernizacja budynków, obiektów i wyposażenia dydaktycznego w Zespole Szkół im. S. Staszica w Staszowie	ZS im. S. Staszica
10	S2.	S2.1.	Modernizacja budynku szkolnego i remont dachu nad salą gimnastyczną w ZS w Połańcu	ZS w Połańcu
11	S2.	S2.1.	Remont boiska szkolnego z wymianą sztucznej nawierzchni oraz siedzisk w ZS w Połańcu	ZS w Połańcu
12	S2.	S2.1.	Modernizacja boiska i infrastruktury sportowej przy Liceum w Staszowie	Liceum Ogólnokształcące
13	S2.	S2.1.	Budowa nowoczesnej hali sportowej przy Zespole Szkół i Placówek w Rytwianach	Gmina Rytwiany
14	S2.	S2.2.	Utworzenie BCU w dziedzinie spawalnictwa (Staszów) oraz energetyki (Połaniec)	Powiat / Wyznaczone ZS
15	S2.	S2.3.	Organizacja praktyk, staży i zajęć dodatkowych oraz podnoszenie kwalifikacji nauczycieli	Szkoły / PUP / Przedsiębiorcy
16	S2.	S2.3.	Utworzenie szkolnego studia multimedialnego „TV Staszic” dla rozwoju kompetencji cyfrowych	ZS im. S. Staszica
17	S2.	S2.4.	Rozwój potencjału mieszkańców poprzez specjalistyczne szkolenia (KFS) i doradztwo zawodowe	PUP Staszów
18	S2.	S2.4.	Zapewnienie kompleksowej opieki psychologicznej i pedagogicznej w placówkach oświatowych	Poradnia PP / Szkoły
19	S3.	S3.1.	Finansowanie inicjatyw oddolnych NGO, Kół Gospodyń Wiejskich i grup nieformalnych	Starostwo Powiatowe
20	S3.	S3.2.	Budowa budynku magazynowego dla KP PSP Staszów oraz modernizacja strażnicy pod kątem redukcji emisji	PSP Staszów
21	S3.	S3.2.	Zwiększenie skuteczności akcji ratowniczych związanych z wystąpieniem klęsk żywiołowych	PSP Staszów
22	S3.	S3.3.	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego z zapleczem w Połańcu	Gmina Połaniec
23	S3.	S3.3.	Budowa nowoczesnej sali widowiskowej przy GCKSiT w Rytwianach	Gmina Rytwiany

24	S3.	S3.3.	Modernizacja auli i przestrzeni artystycznych w budynku Liceum w Staszowie	Liceum Ogólnokształcące
25	S4.	S4.1.	Utworzenie Rodzinnego Domu Dziecka i Pogotowia Opiekuńczego	PCPR Staszów
26	S4.	S4.2.	Współpraca Starostwa z gminami przy tworzeniu nowych zasobów mieszkaniowych dla młodych rodzin	Zarząd Powiatu / Gminy
27	S4.	S4.3.	Budowa nowego przedszkola publicznego z oddziałem żłobkowym w Połańcu	Gmina Połaniec
28	S4.	S4.4.	Optimalizacja transportu publicznego łączącego miejscowości wiejskie z centrami usług	Zarząd Powiatu / Gminy
29	G1.	G1.1.	Budowa i uruchomienie inkubatora w Staszowie jako centrum wsparcia dla MŚP i start-upów	Powiat / Gmina Staszów
30	G1.	G1.2.	Kompleksowe uzbrojenie techniczne i drogowe obszarów przemysłowych („stara siarka”) oraz stref gospodarczych	Gminy / Powiat
31	G1.	G1.3.	Dofinansowanie podjęcia działalności, refundacja miejsc pracy oraz wsparcie osób poszukujących zatrudnienia	PUP Staszów
32	G1.	G1.4.	Budowa sieci współpracy B2B i rzemiosła oraz aktywna promocja ofert inwestycyjnych na zewnątrz	PUP / Starostwo
33	G2.	G2.1.	Przebudowa, wzmocnienie nośności nawierzchni oraz remonty dróg powiatowych o złym stanie technicznym	Zarząd Dróg Powiatowych
34	G2.	G2.1.	Przebudowa skrzyżowań oraz odcinków niebezpiecznych w ciągu dróg powiatowych	Zarząd Dróg Powiatowych
35	G2.	G2.1.	Poprawa infrastruktury mostowej: przebudowa i remont mostów oraz przepustów	Zarząd Dróg Powiatowych
36	G2.	G2.1.	Przebudowa i gruntowny remont dróg gminnych na terenie gminy Rytwiiany	Gmina Rytwiiany
37	G2.	G2.1.	Budowa i modernizacja dróg w gminie Bogoria	Gmina Bogoria
38	G2.	G2.2.	Modernizacja linii kolejowej nr 75 Rytwiiany–Połaniec dla potrzeb ruchu osobowego	PKP PLK / Gmina Połaniec
39	G2.	G2.2.	Lobbying i działania na rzecz przywrócenia kolei pasażerskiej na liniach LK70 i LK75	Zarząd Powiatu
40	G2.	G2.3.	Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacyjnej w gminie Połaniec	Gmina Połaniec
41	G2.	G2.3.	Modernizacja dróg i infrastruktury komunalnej (wod-kan) na terenie gminy Osiek	Gmina Osiek
42	G2.	G2.4.	Budowa chodników, przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych i montaż znaków aktywnych	Zarząd Dróg Powiatowych
43	G3.	G3.1.	Termomodernizacja budynków pełniących funkcje edukacyjne i publiczne w Staszowie	Gmina Staszów
44	G3.	G3.1.	Kompleksowa termomodernizacja budynków publicznych w gminie Bogoria	Gmina Bogoria
45	G3.	G3.1.	Termomodernizacja budynków szkół i ośrodków zdrowia w gminie Osiek	Gmina Osiek
46	G3.	G3.1.	Modernizacja oświetlenia ulicznego na systemy energooszczędne LED we wszystkich gminach	Gminy / ZDP
47	G3.	G3.2.	Program niskoemisyjny i rozwój instalacji OZE w obiektach publicznych	JST Powiatu
48	G3.	G3.2.	Rozwój instalacji fotowoltaicznych i magazynów energii w gminie Połaniec	Gmina Połaniec
49	G3.	G3.3.	Zakup niskoemisyjnego busa do przewozu uczniów Zespołu Szkół im. Staszica	ZS im. S. Staszica
50	G3.	G3.3.	Organizacja kampanii edukacyjnych dotyczących transformacji energetycznej i klimatu	JST / Służby
51	P1.	P1.1.	Wsparcie merytoryczne gmin w celu zwiększenia pokrycia powiatu planami powyżej obecnych 20,3%	Wydział Administracji Arch.-Bud.

52	P1.	P1.2.	Przyjęcie jednolitych wytycznych w zakresie estetyki przestrzeni i ładu reklamowego przez gminy	Gminy
53	P2.	P2.1.	Rewitalizacja miejscowości Rytwiany (Etap II) w celu przywrócenia funkcji centrum wsi	Gmina Rytwiany
54	P2.	P2.2.	Rewitalizacja Kopca Kościuszki wraz z otoczeniem i nadanie mu funkcji turystyczno-histerycznej	Gmina Połaniec
55	P2.	P2.3.	Rewitalizacja parków i terenów zielonych na obszarze gminy Osiek	Gmina Osiek
56	P2.	P2.3.	Wsparcie rozwoju turystyki i odnowa przestrzeni publicznych w gminie Bogoria	Gmina Bogoria
57	P3.	P3.1.	Rewitalizacja i adaptacja zabytków oraz obiektów dziedzictwa kulturowego powiatu	Powiat / Gminy / Właściciele
58	P3.	P3.2.	Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i tras pieszo-rowerowych łączących gminy powiatu	Powiat / Gminy
59	P3.	P3.3.	Wdrożenie nowoczesnych systemów informacji turystycznej i digitalizacja zasobów dziedzictwa	Powiat Staszowski
60	P4.	P4.1.	Rozwój zielonej infrastruktury i retencji wód dla przeciwdziałania suszy i podtopieniom	Powiat Staszowski
61	P4.	P4.2.	Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów i doposażenie PSZOK	Gmina Połaniec / ZGOK
62	F1.	F1.1.	Rozwój partnerstw lokalnych i koordynacja wspólnej realizacji projektów zintegrowanych	Powiat Staszowski / Gminy
63	F2.	F2.1.	Utworzenie i wdrożenie wspólnej dla powiatu platformy e-usług publicznych	Gmina Staszów / Powiat
64	F2.	F2.1.	Wdrożenie elektronicznego biura obsługi mieszkańców (e-BOM) w gminie Rytwiany	Gmina Rytwiany
65	F2.	F2.1.	Pełna cyfryzacja usług Powiatowego Urzędu Pracy w Staszowie	PUP Staszów
66	F2.	F2.2.	Budowa i modernizacja sieci światłowodowej na terenie gminy Połaniec	Gmina Połaniec
67	F2.	F2.3.	Rozbudowa cyfrowego systemu łączności oraz powszechnego ostrzegania ludności	PSP Staszów
68	F3.	F3.1.	Kompleksowa kampania promocyjna i budowa zintegrowanej marki „Ziemia Staszowska”	Powiat Staszowski
69	F3.	F3.2.	Wdrożenie stałych narzędzi konsultacji online i paneli obywatelskich dla mieszkańców	Starostwo Powiatowe

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035

2.4. Zgodność Strategii z aktami prawnymi ustanawiającymi formy ochrony przyrody na terenie powiatu staszowskiego

Na terenie powiatu staszowskiego występują zróżnicowane formy ochrony przyrody, które świadczą o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych tego regionu. Wśród obszarowych form ochrony największe znaczenie mają obszary Natura 2000 wyznaczone na podstawie dyrektywy siedliskowej. Na terenie powiatu zlokalizowane są trzy takie obszary: Kras Staszowski (PLH260023), Ostoja Żywnów (PLH260036) oraz Tarnobrzaska Dolina Wisły (PLH180049). Uzupełnieniem sieci obszarów chronionych są cztery obszary chronionego krajobrazu, które pełnią funkcję korytarzy ekologicznych i stref buforowych dla cennych ekosystemów. Należą do nich: Jeleniowsko-Staszowski, Chmielnicko-Szydłowski, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły oraz Solecko-Pacanowski. Istotnym uzupełnieniem ochrony przyrody ożywionej i nieożywionej są pomniki przyrody, reprezentowane zarówno przez pojedyncze okazałe drzewa, jak i aleje, grupy drzew, głązy narzutowe czy stanowiska dokumentacyjne. Na obszarze powiatu staszowskiego łącznie znajduje się 78 pomników przyrody. Szczegółowe zestawienie wszystkich form ochrony przyrody, wraz z ich charakterystyką, lokalizacją oraz podstawami prawnymi funkcjonowania, przedstawiono w kolejnych tabelach.

Tabela 4 Obszary Natura 2000 na terenie Powiatu Staszowskiego zgodnie z dyrektywą siedliskową

inspire_id	nazwa	data utworzenia	powierzchnia	nadzorca	rodzaj aktu nazwa	akt prawny nazwa	akt prawny oznaczenie	akt prawny miejsce publikacji	akt prawny data publikacji	akt prawny obowiązuje do
PL.ZIPOP.1 393. N2K.PLH26 0023.H	Kras Staszowski	2023- 05-02	1743.48 00	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach	utworzenie	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE)	Dz. Urz. UE L 33 z 08.02.2011, str. 146	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	2011-02-08	
					zmiana	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 marca 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kras Staszowski (PLH260023)	Dz. U. z 2023 r. poz. 723	Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej	2023-04-17	
					plan ochrony	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 27 grudnia 2023r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kras Staszowski PLH260023				2099-12-31
PL.ZIPOP.1 393. N2K.PLH26 0036.H	Ostoja Żyznów	2022- 06-15	4480.03 00	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach	utworzenie	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE)	Dz. Urz. UE L 33 z 08.02.2011, str. 146	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	2011-02-08	

					zmiana	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Żywnów (PLH260036)	Dz. U. z 2022 r. poz. 1150	Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej	2022-05-31	
					plan ochrony	Plan Urzędnia Lasu Nadleśnictwa Staszów na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2031 r.				2031-12-31
					plan ochrony	Plan Urzędnia Lasu Nadleśnictwa Łągów na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r.				2026-12-31
					plan ochrony	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Żywnów PLH260036				2099-12-31
PL.ZIPOP.1 393. N2K.PLH18 0049.H	Tarnobrzezka Dolina Wisły	2022- 11-17	4059.69 00	RDOŚ w Rzeszowie, RDOŚ w Kielcach	utworzenie	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE)	Dz. Urz. UE L 33 z 08.02.2011, str. 146	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	2011-02-08	
					zmiana	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Tarnobrzezka Dolina Wisły (PLH180049)	Dz. U. z 2022 r. poz. 2232	Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej	2022-11-02	
					zmiana	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 18 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Tarnobrzezka Dolina Wisły (PLH180049)	Dz. U. z 2023 r. poz. 1480	Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej	2023-08-01	
					plan ochrony	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 11 stycznia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Tarnobrzezka Dolina Wisły PLH180049				2099-12-31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wyszukiwarki Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf>

Pozostałe elementy przyrodnicze mają charakter sieciowy lub obszarowy. Możemy wśród nich wymienić między innymi:

Tabela 5 Rezerwy przyrody na terenie powiatu staszowskiego

inspire_id	nazwa	Rodzaj rezerwatu	Typ ochrony	Cel ochrony	akty prawne powołujące/zmieniające/uchwalające Plan Ochrony
PL.ZIPOP.1393.RP.1327	Zamczysko Turskie	leśny	fitocenotyczny	Celem ochrony jest zachowanie starodrzewu lipowego.	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 kwietnia 1979 r. w sprawie uznania za rezerwy przyrody M.P. z 1979 r. Nr 13, poz. 77 Obwieszczenie Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 15 października 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody Dz. Urz. z 2001 r. Nr 107, poz. 1270 Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Zamczysko Turskie Dz. Urz. z 2017 r. poz. 2902 Rozporządzenie Nr 7/2004 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Zamczysko Turskie" Dz. Urz. z 2004 r. Nr 51, poz. 849
PL.ZIPOP.1393.RP.1312	Dziki Staw	wodny	biocenotyczny i fizjocenotyczny	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ponad stuletnich drzewostanów modrzewiowych oraz jeziora potorfowego z chronionymi gatunkami flory i fauny.	Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody Dz. U. z 1998 r. Nr 161, poz. 1087 Obwieszczenie Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 15 października 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody Dz. Urz. z 2001 r. Nr 107, poz. 1270 Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Dziki Staw Dz. Urz. z 2017 r. poz. 2841 Zarządzenie Nr 18/2025 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 27 sierpnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody Dziki Staw Rozporządzenie Nr 38/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dziki Staw" Dz. Urz. z 2005 r. Nr 125, poz. 1583
PL.ZIPOP.1393.RP.1708	Podwale	leśny	biocenotyczny i fizjocenotyczny	Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ekosystemów leśnych o charakterze naturalnym, a także grupy skałek zbudowanych z neogeńskich piaskowców wapienno-kwarcowych.	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 24 lutego 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Podwale” Dz. Urz. z 2025 r. poz. 736

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wyszukiwarki Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf>

Tabela 6 Obszary chronionego krajobrazu na terenie powiatu staszowskiego

inspire_id	nazwa	Opis granicy	Wartość przyrodnicza	podstawy prawne
PL.ZIPOP.1393.OCHK.354	Jeleniowsko-Staszowski	<p>Opis granic Jeleniowsko-Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Załącznik Nr 1 Uchwały Nr XXXV/624/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Jeleniowsko-Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu)</p> <p>Granica J-SOChK bierze swój początek w sąsiedztwie enklawy Chmielnicko-Szydłowskiego OChK na styku granic gmin Baćkowice i Łągów. Tutaj granica J-SOChK biegnie południowo-zachodnią, zachodnią i fragmentem północnej granicy obrębu Wszachów. Po osiągnięciu rz. Wszachówki biegnie jej lewym brzegiem na południe, a potem na północ i wschód granicą obrębu Wszachów. Dalej po granicy obrębu Wszachów skręca ostro na południe do wsi Janczyce i biegnąc po zachodniej i południowej granicy działki nr 45 oraz południowymi granicami działek nr 43 i 44, a następnie lewym brzegiem bezimiennego ciek wodnego. Następnie przecinając dolinę tego ciek biegnie połączoną drogą do wsi Stobiec i ponownie doliną ciek wodnego (prawym jego brzegiem) do Zaldowa, gdzie dochodząc do drogi Zaldów - Iwaniska biegnie wzdłuż jej zachodniej strony dochodząc do Iwanisk, następnie granica biegnie omijając od zachodu i południa zabudowania Iwanisk. Od tego miejsca granica J-SOChK przyjmuje generalnie kierunek południowo-zachodni biegnąc od Iwanisk wzdłuż prawego brzegu bezimiennego ciek wodnego, zgodnie z zachodnią granicą drogi lokalnej do okolic przysiółka Podlesie, następnie biegnie po południowej granicy działki nr 1301, następnie po północnej granicy obrębu Gryzikamień do skrzyżowania z drogą biegnącą przez wsie Oporówek oraz Schabówka i wzdłuż jej zachodniej strony dochodząc do drogi Iwaniska-Klimontów koło wsi Kujawy. Zachodnią stroną tej drogi biegnie do brzegu doliny Koprzywianki i dalej na południowy wschód i południe do Nawodziec. Na południe od Nawodziec granica przechodzi na lewy brzeg doliny Koprzywianki, skręca w kierunku wschodnim przecinając most na rz. Koprzywiance i biegnąc zachodnią stroną drogi gruntowej w kierunku wschodnim do Wólki Gieraszkowskiej. Następnie skręca w kierunku</p>	<p>Jeleniowsko-Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu położony jest pomiędzy dolinami Koprzywianki i Czarnej i obejmuje wschodni kraniec Gór Świętokrzyskich, Pogórza Szydłowskiego i Niecki Połanieckiej. Jest to obszar o bardzo urozmaiconej rzeźbie i silnie zalesiony; lasy stanowią ok. 55%, a użytki rolne ok. 40% stanowiąc lokalny ciąg ekologiczny.</p> <p>Wśród lasów dominują tu bory sosnowe, bory mieszane, bory trzcinikowe, łęgi subkontynentalne oraz bory mieszane świeże przechodzące w grąd wysoki i świetlistą dąbrowę.</p> <p>Ponadto występują bory i lasy wilgotne; olsy. Wśród roślinności leśnej zdecydowanie przeważa drzewostan sosnowy, a uzupełnieniem są dęby, brzozy, jodły, modrzew, olcha, buk.</p> <p>Wiek drzewostanu bardzo zróżnicowany, przeważa drzewostan wieku 50-100 lat w obrębie lasów państwowych jak i prywatnych. W lasach prywatnych jest duży udział drzewostanu młodego poniżej 50 lat występującego na małych powierzchniach, rzędu kilku arów porastającego gleby starszych klas i nieużytki. Również wzdłuż dolin rzek i cieków ciągną się zadrzewienia głównie olchy, topoli i wierzby. Wzdłuż dróg ciągną się</p>	<p>utworzenie Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Tarnobrzskiego z dnia 5 stycznia 1996 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu Dz. Urz. z 1996 r. Nr 1, poz. 1 zmiany Rozporządzenie Nr 53/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 29 października 2002 r. w sprawie Jeleniowsko-Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Dz. Urz. z 2002 r. Nr 157, poz. 1943 Rozporządzenie Nr 89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu Dz. Urz. z 2005 r. Nr 156, poz. 1950 Rozporządzenie Nr 17/2009 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 16 lutego 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu Dz. Urz. z 2009 r. Nr 42, poz. 629 Uchwała Nr XLII/762/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zmiany granicy Jeleniowsko-Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Dz. Urz. z 2010 r. Nr 317, poz. 3408 Uchwała Nr XXXV/624/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Jeleniowsko-Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3316</p>

	<p>południowym, omijając od zachodu zabudowania wsi i dochodząc do skrzyżowania dróg w tej wsi. Drogą kieruje się na południe do Sulistawic, a następnie na południowy zachód, północną stroną tej drogi ku wsi Bukowa. Przy pierwszych zabudowaniach Bukowej skręca połą drogą na północny zachód, przecina dolinę rz. Kacanki i dochodzi do skraju dużego kompleksu leśnego. Brzegiem tego kompleksu wzdłuż drogi granica J-SOChK biegnie do zachodniej granicy działki nr 807, tu skręcając na południe biegnie wzdłuż niej, a następnie wzdłuż zachodniej granicy działki nr 818 dochodząc do południowej granicy obrębu Wiązownica Kolonia i wzdłuż tej granicy i granicy obrębu Budy skręca na północ dochodząc do drogi Smerdyna - Klimontów i dalej wschodnią stroną tej drogi, na północ do wsi Budy skąd skręca na południowy-wschód i przebiegając południową, wschodnią i północną granicą obszaru górniczego kamieniołomu w Budach (po granicach działek 767/2, 767/3, 768/1, 769/2, 769/4, 771/1, 799/1), dalej biegnąc zachodnimi granicami działek 755 i 766 dochodzi do przysiółka Kozia Górka, gdzie przecina drogę Klimontów-Smerdyna i biegnie na zachód i północ (drogą do kamieniołomu) do drogi Bogoria-Klimontów. Następnie biegnie w kierunku zachodnim północną stroną drogi, przez wieś Józefów i Kolonia Pęczawska do granicy obrębu Kolonia Wysokie Małe i dalej tą granicą do przecięcia się z linią wysokiego napięcia. Stąd linią wysokiego napięcia do Bogorii. Linią tą biegnie do ciek w wodnego o nazwie Korzenna (Kacanka), a następnie wzdłuż ciek w kierunku południowym do skrzyżowania z południową granicą działki nr 271/2. Stąd biegnie w kierunku zachodnim wzdłuż południowych granic działek nr: 271/2, 271/1, 41, 42 obręb Bogoria oraz 439, 524, (przecinając działkę nr 414), 437 obręb Kiełczyna do skrzyżowania z drogą Bogoria-Wola Małkowska i dalej w kierunku zachodnim wzdłuż północnej strony tej drogi do Woli Małkowskiej. Następnie zachodnią stroną drogi skręca na południe i południowy wschód biegnąc aż do m. Czajków. Dalej biegnie w kierunku południowym do przysiółka Wiśniówka, gdzie z kolei skręca w kierunku wschodnim do skrzyżowania dróg. Następnie biegnie w kierunku południowym do wsi Strzegomek i zachodnią stroną drogi przez tę wieś do wsi Strzegom. Od skrzyżowania w tej wsi skręca na południe drogą i biegnie przez pola wzdłuż</p>	<p>zadrzewienia szpalerowe, głównie lip, topoli, jesionów i kasztanowców. W lasach poza skupiskami drzew znajduje się różnorodna roślinność krzewiasta oraz bogate runo leśne. Spotykane gatunki zwierząt to: sarny, jelenie, kuny, łosie, bobry, dziki, zające, lisy, dzikie kaczkę, bażanty i kuropatwy. W wilgotnych dnach dolin rzek, cieków i oczek wodnych występują bogate florystyczne zespoły roślinności szuwarowo-bagiennej, łąkowo bagiennej i bagienno-torfowiskowej z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin i ptaków. Ponadto występują na tych terenach zbiorowiska murawowe i krzewiaste w miejscach nie przydatnych do uprawy: na ścianach wąwozów lessowych, na stromiznach zboczy oraz na bardzo płytkich glebach. Charakterystyczną roślinnością dla tego obszaru są ciepłolubne zbiorowiska kserotermiczne pochodzenia południowoeuropejskiego z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin. Siedliskami dla takich zespołów roślinnych są najczęściej suche, słoneczne zbocza wzgórz, dolin rzecznych i wąwozów, zwłaszcza o ekspozycji południowej. Gleby przeważnie płytkie, a miejscami skaliste, są zasobne w węglan wapnia CaCO₃ i dzięki temu są wybitnie ciepłe. Na siedliskach takich panują specyficzne warunki mikroklimatyczne: wysokie</p>	
--	--	--	--

	<p>południowej granicy działki nr 1574 obrębu Strzegom do przysiółka Osala-Lesisko, gdzie skręca w kierunku południowo-zachodnim po granicy gmin Rytwiany i Osiek (na odcinku ok. 300 m). Następnie odchodząc ok. 700 m odcinkiem na wschód od w/w granicy gmin obejmuje wzniesienie otoczone od wschodu i południa drogami gruntowymi, biegnąc po południowo - zachodniej, a następnie północnej granicy działki nr 543/2 obrębu Ossala, dochodząc do granicy oddziału leśnego 287 Nadleśnictwa Staszów, Obrębu Golejów, Leśnictwa Szczeka. Następnie północną granicą tego oddziału (będącego poza obszarem chronionym) oraz południowymi granicami oddziałów leśnych 281 i 278 do granicy lasu. Następnie biegnie w kierunku północno-zachodnim po granicy kompleksu leśnego aż do przysiółka Pniaki koło Rytwian; stąd drogą gruntową do przysiółka Poręby i nasypu linii kolejowej do punktu, gdzie przecina linię kolejową na Suchowolę. Stąd biegnie drogą gruntową przez przysiółek Glinki do cieku wodnego bez nazwy, wzdłuż tego cieku, koło wsi Bródki przecinając drogę ze Staszowa w kierunku Wiśniowej dochodzi do drogi Staszów-Raków. Tą drogą biegnie na północny zachód do skraju kompleksu leśnego położonego na południe od wsi Wola Osowa i dalej wzdłuż granicy lasu do styku granicy gmin: Staszów i Raków. Stąd granicami gmin: Staszów i Raków, Raków i Bogoria, Raków i Iwaniska, a następnie Łągów i Iwaniska oraz Łągów i Baćkowice dochodzi do miejsca, gdzie rozpoczyna się opis.</p>	<p>temperatury powietrza i gleby oraz trudności w zaopatrywaniu roślin w wodę, zwłaszcza w porze suszy letniej. Sprzyja to występowaniu gatunków o dużych wymaganiach termicznych i odpornych na deficyty wodne.</p>	
--	---	--	--

<p>PL.ZIPOP.1393.OCHK.35 0</p>	<p>Chmielnicko-Szydłowski</p>	<p>Opis granic Chmielnicko-Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXV/620/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Chmielnicko-Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu)</p> <p>Ch-SzOChK położony jest w centralnej części województwa świętokrzyskiego pomiędzy Cisowsko - Orłowińskim Parkiem Krajobrazowym i Szanieckim Parkiem Krajobrazowym stykając się na niewielkich odcinkach z innymi obszarami chronionego krajobrazu w województwie świętokrzyskim.</p> <p>Opis granicy Ch-SzOChK rozpoczyna się nad Czarną Nidą, w miejscu gdzie wzdłuż południowej granicy obrębu Łąbedziów (gm. Morawica) biegnie granicą zamykającą od południa Podkielecki OChK. Wzdłuż tego właśnie odcinka biegnie również fragment północnej granicy Ch-SzOChK, która biegnie najpierw północną i wschodnią granicą obrębu Radomice (gm. Morawica), a następnie zgodnie z północnymi granicami obrębów: Skrzelczyce, Pierzchnica, Pierzchnianka, Osiny, Stojnow, Wierzbie, Drugnia, Drugnia Rządowa, Podstoła (gm. Pierzchnica), Rudki i Potok (gm. Szydłów), Pągowiec, Życiny, Chańcza, Rakówka i Pułaczów (gm. Raków). Po wschodniej granicy obrębu Pułaczów granica skręca na południe i biegnie dalej zgodnie z wschodnimi granicami obrębów Rakówka i Chańcza. Następnie zgodnie z południową granicą obrębu Chańcza skręca na zachód, otacza zbiornik "Chańcza" na rz. Czarnej Staszowskiej i biegnie wschodnimi granicami obrębów Korytnica, Kotuszów, Jabłonica i Mokre oraz południową granicą obrębu Gacki i Wola Żyzna (gm. Szydłów) dochodząc do przysiółka Jadwisin. Stąd biegnie dalej na południe zgodnie ze wschodnią granicą obrębu Grzymała do Podlesia. Następnie skręca na zachód i biegnie generalnie w tym kierunku zgodnie z południowymi granicami obrębów: Grzymała, Chałupki i Kargów (gm. Tuczępy) oraz Bosowice (gm. Stopnica). Na opisanym odcinku Chałupki - Bosowice granica Ch-SzOChK przylega bezpośrednio do granicy Solecko-Pacanowskiego OChK. W przysiółku Dąbrówka nad rz. Sanicą granica rozmija się z granicą sąsiadującego OChK i biegnie dalej w kierunku zachodnim, a następnie</p>	<p>Obszar Chronionego Krajobrazu Chmielnicko-Szydłowiecki jest obszarem o krajobrazie rolniczo-leśnym. W jego szacie roślinnej największy walor przyrodniczy mają lasy o charakterze naturalnym, których większe kompleksy zachowały się między Włoszczowicami a Piotrkowicami. Pod względem siedliskowym przeważają bory sosnowe i bory mieszane, sporadycznie występują fragmenty borów trzcinkowych, olsów i łęgów. Na łąkach jurajskich wykształciła się bogata postać subkontynentalnego boru mieszanego, przechodząca miejscami w grąd wysoki i świetlistą dąbrowę, z wieloma gatunkami kserotermicznej. W runie tych zbiorowisk spotyka się interesujące, rzadkie i chronione gatunki roślin. Ważnym elementem szaty roślinnej są zbiorowiska nieleśne, głównie torfowiska (wysokie, przejściowe i niskie), z udziałem wielu rzadkich roślin. Zbiorowiska leśne i torfowiskowe pełnią ważną rolę wodochronną, zwłaszcza w obszarze źródłiskowym rzeki Wschodniej oraz w okolicach Chańczy, Włoszczowic i Holendrów. Liczne stawy i zbiornik wodny Chańcza tworzą biotopy dla wielu gatunków ptaków wodnobiagiennych. Takie wymagające ochrony biocenozy awifałny występują w okolicach Skorzowa, But-Palonek (na Sanicy) i Rakowa (na Czarnej Staszowskiej). Na terenie Ch-SzOChK dawne są</p>	<p>utworzenie Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dnia 29 września 1995r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie kieleckim Dz. Urz. z 1995 r. Nr 21, poz. 145 zmiany Rozporządzenie Nr 48/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 23 lipca 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie kieleckim Dz. Urz. z 2002 r. Nr 108, poz. 1275 Rozporządzenie Nr 89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu Dz. Urz. z 2005 r. Nr 156, poz. 1950 Rozporządzenie Nr 9/2008 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie obszarów chronionego krajobrazu Dz. Urz. z 2008 r. Nr 189, poz. 2515 Rozporządzenie Nr 17/2009 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 16 lutego 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu Dz. Urz. z 2009 r. Nr 42, poz. 629 Uchwała Nr XXXV/620/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Chmielnicko-Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3312</p>
------------------------------------	-------------------------------	--	---	---

	<p>północnym, południowymi, południowo-zachodnimi oraz zachodnimi granicami obrębów: Palonki, Służów, Stabkowice (gm. Busko-Zdrój), Borzykowa i Śladków Mały (gm. Chmielnik). Po przecięciu drogi Chmielnik - Busko granica Ch-SzOChK biegnie dalej w kierunku początkowo wschodnim, a następnie północnym, zachodnim i południowo-wschodnim (po przecięciu drogi Chmielnik - Morawica), omijając miasto Chmielnik i położone w jego sąsiedztwie obręby Przededworze i Celiny (biegnąc po granicach obrębów ewidencyjnych). Dalej biegnie na zachód wzdłuż południowej granicy obrębu Holendry i fragmentem południowej granicy obrębów: Jasień (gm. Chmielnik), Wola Żydowska, Gołuchów, Lipnik, Kije, Kokot oraz zachodnimi granicami obrębów: Kokot i Wierzbica (gm. Kije). Na odcinku zachodniej granicy obrębu Wierzbica graniczą: W-JOChK i opisywany obszar. Dalej granica Ch-SzOChK biegnie w kierunku północnym wzdłuż zachodnich granic obrębu: Włoszczowice (gm. Kije) oraz zachodnią granicą gminy Morawica, gdzie dochodzi do granicy obrębu Nida. Następnie w obrębie gminy Morawica biegnie północną granicą obrębu Zbrza do linii kolejowej, gdzie ponownie skręca na południe wzdłuż linii kolejowej do przecięcia z linią elektroenergetyczną wysokiego napięcia. Dalej biegnie wzdłuż linii wysokiego napięcia do granicy obrębu Chałupki, a następnie skręca na północ wzdłuż zachodnich granic obrębów: Chałupki, Wola Morawicka i Radomice (gm. Morawica). Tutaj nad Czarną Nidą, na południowej granicy obrębu Łabędziów zamyka się granica opisywanego obszaru. Integralną częścią Ch-SzOChK jest enklawa tego obszaru obejmująca teren obrębów Melonek i Winna w gm. Łagów.</p>	<p>tradycje osadnictwa sięgającego czasów neolitycznych. Obiektem średniowiecznym o najwyższej randze krajowej jest zachowany gotycki układ urbanistyczno-krajobrazowy Szydłowa zamknięty murami warownymi. Cennym zabytkiem o założeniach romańskich jest kościół w Kijach. Zachowały się też liczne zabytki budownictwa rezydencjonalnego oraz założenia dworsko-parkowe w Maleszowej, Śladkowie Małym, Piotrkowicach, Gnojnie, Grabkach (unikatowy dawny harem). Głównymi przyrodniczymi funkcjami Ch-SzOChK jest ochrona wód powierzchniowych, a szczególnie rzeki Czarnej Staszowskiej (wraz ze zbiornikiem wodnym Chańcza), Wschodniej Isanicy, a także spełnienie roli łącznikowej pomiędzy Zespołami Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich i Poniżnia (korytarze i ciągi ekologiczne o znaczeniu regionalnym i lokalnym).</p>	
--	--	---	--

<p>PL.ZIPOP.1393.OCHK.34 9</p>	<p>Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły</p>	<p>Granica Obszaru w jej części południowej w głównej mierze przebiega wiślanym wałem przeciwpowodziowym. Od ujścia rzeki Raby do Wisły granica biegnie w kierunku prostopadłym do wału, przekracza go i drogą lokalną kieruje się na południowy - wschód do przysiółka Stare Uście we wsi Uście Solne (gm. Szczurowa). Poprzez tą miejscowość dochodzi do drogi powiatowej nr 1424KBochnia – Barczków, wzdłuż której podąża początkowo na wschód a następnie na północ, aby w miejscowości Popędzyna skrócić w drogę gminną biegnącą do wału przeciwpowodziowego Wisły. Wałem granica biegnie w kierunku wschodnim, aż po przysiółek Kopalina wsi Górka (gm. Szczurowa), gdzie skręca na południe i drogami gminnymi dochodzi do rzeki Uszwica. Na wysokości przysiółka Sekułki (wieś Księża Kopacze, gm. Szczurowa) przekracza rzekę Uszwicę. Na dalszym odcinku granice wyznacza prawy wał przeciwpowodziowy Uszwicy, który u jej ujścia przechodzi w wał wiślany, dalej granica biegnie w kierunku wschodnim do ujścia Dunajca do Wisły. U ujścia Dunajca granica skręca na południe jego wałem, aby na wysokości drogi lokalnej we wsi Pałuszycze (gm. Wietrzychowice)przekroczyć Dunajec. Następnie prawym wałem Dunajca przechodzi w wał wiślany, biegnąc w kierunku wschodnim aż po granicę województwa małopolskiego. Dalej granica Obszaru biegnie w kierunku zachodnim wzdłuż granicy województwa małopolskiego i północnych granic gmin: Szczucin, Mędrzechów, Bolesław, Gręboszów, Wietrzychowice, by odejść od granicy województwa w miejscu przejścia na północną granicę gminy Szczurowa. Po granicy tej dochodzi do ujścia rzeki Raby do Wisły, gdzie rozpoczęto opis granic Obszaru.</p>	<p>Obszar Chronionego Krajobrazu powołany został dla zachowania naturalnego charakteru biegu Wisły i jej otoczenia jako ostoju ptactwa wodnego i błotnego oraz rzadkich roślinnych zbiorowisk nadwodnych, a także zachowania szczególnie ważnego, naturalnego ciągu korytarza ekologicznego Wisły, mającego znaczenie międzynarodowe. Występują tu ekosystemy leśne, właściwe dla terenów okresowo zalewanych, wodne oraz bagienne, a także antropogeniczne (pola uprawne i łąki). Do najciekawszych zbiorowisk roślinnych należą liczne jeszcze na tym terenie płaty coraz rzadszych w Polsce łęgów wierzbowo-topolowych. Cała dolina Wisły jest niezwykle atrakcyjna krajobrazowo, jest również ważnym terenem rekreacyjnym.</p>	<p>utworzenie Rozporządzenie Nr 23/96 Wojewody Tarnowskiego z dnia 28 sierpnia 1996 r. w sprawie wyznaczania obszarów chronionego krajobrazu Dz. Urz. z 2006 r. Nr 10, poz. 60 zmiany "Rozporządzenie Nr 50/2000 Wojewody Małopolskiego z dnia 4 maja 2000 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu województwa tarnowskiego "Dz. Urz. z dnia 19 maja 2000 r. Nr 34, poz. 451"Rozporządzenie Nr 74/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły" Dz. Urz. z dnia 14 marca 2006 r. Nr 126, poz. 798"Rozporządzenie Nr 9/07 Wojewody Małopolskiego z dnia 6 lipca 2007 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie obszarów chronionego krajobrazu położonych na terenie województwa małopolskiego Dz. Urz. z dnia 6 lipca 2007 r. Nr 499, poz. 3294"Uchwała Nr XVIII/295/12 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły" Dz. Urz. z dnia 20 marca 2012 r. poz. 1190 Uchwała Nr XXXIV/580/13 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XVIII/295/12 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły Dz. Urz. z dnia 24 kwietnia 2013 r. poz. 3132 Uchwała XII/142/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły" Dz. Urz. z 2019 r. poz. 6538</p>
------------------------------------	---	--	--	---

<p>PL.ZIPOP.1393.OCHK.14 1</p>	<p>Solecko-Pacanowski</p>	<p>Opis granic Solecko - Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXV/621/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca Solecko-Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) Solecko-Pacanowski Obszar Chronionego Krajobrazu położony jest w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego będąc osłoną Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych i granicząc od północy z Chmielnicko-Szydłowskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Północna granica Solecko-Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu biegnie wspólnie z odcinkiem południowej granicy Ch-SzOChK, poczynając od styku granic obrębów: Janina, Bosowice i Kołaczkowice i biegnąc w kierunku wschodnim wzdłuż północnych granic obrębów: Kołaczkowice, Zaborze, Skrobaczów, Jastrzębiec, Żerniki Dolne (gm. Stopnica), Tuczępy (gm. Tuczępy) do Podlesia. Stąd dalej na wschód, a następnie na południe wzdłuż północnych granic obrębów: Tuczępy, Nieciesławice, Jarosławice, północnej i wschodniej granicy obrębu Niziny (gm. Tuczępy) do granicy gminy Oleśnica i stąd wschodnimi granicami gmin Oleśnica i Pacanów na południe aż do Zalesia Starego, gdzie osiąga dolinę Wisły i skręca na zachód biegnąc wzdłuż rzeki w górę jej biegu pokrywając się początkowo z południową granicą gminy Pacanów, a następnie z fragmentem południowej granicy gm. Nowy Korczyn. W miejscu ujścia Nidy do Wisły granica opisywanego obszaru odbiega od doliny Wisły i skręca ogólnie w kierunku północno-zachodnim biegnąc zgodnie z zachodnimi i południowymi granicami obrębów: Grotniki Małe, Ucisków, Badrzychowice, Piasek Wielki (gm. Nowy Korczyn). Następnie wąską zatoką wchodzi pomiędzy otuliny Nadnidziańskiego i Szanieckiego Parku Krajobrazowego obejmując swoim zasięgiem następujące obręby: Dobrowoda, Olganów, Wolica, Zbludowice, Siesławice, Wełecz (gm. Busko Zdrój) oraz Hołudza (gm. Wiślica). Od wschodniej granicy obrębu Dobrowoda granica S-POChK biegnie w kierunku południowo-wschodnim wzdłuż północnych granic obrębów: Gadawa (gm. Busko Zdrój), Piasek Mały (gm. Solec Zdrój) oraz północnej i wschodniej granicy obrębu Żuków, Strażnik, a następnie północnej granicy obrębu Solec-Zdrój osiągając na krótkim</p>	<p>Solecko-Pacanowski Obszar Chronionego Krajobrazu jest położony w granicach Garbu Pińczowskiego, Niecki Soleckiej i Niziny Nadwiślańskiej. W morfologii zaznacza się wyraźnie wydłużony grzbiet zwany Wałem Pińczowsko-Wójczańskim, zbudowany z miocenijskich wapieni detrytycznych leżących na marglach kredowych. W obrębie Niecki Soleckiej i w okolicach Buska, na powierzchni terenu lub pod niewielkim nakładem piaszczystych osadów czwartorzędowych, odsłaniają się miocenijskie skały gipsowe tworzące kopulaste wzniesienia. W ich obrębie rozwijają się typowe zjawiska krasowe: jaskinie, zapadliska, leje, ślepe doliny itp. Szeroka dolina Wisły wcięta w iły miocenijskie wypełniona jest grubymi seriami plejstocenijskich osadów żwirowo-piaszczystych, niekiedy lessów oraz holocenijskimi madami. Na tak urozmaiconym podłożu geologicznym wykształciły się zróżnicowane pokrywy glebowe: na wychodniach skał miocenijskich- rędziny wapienne i gipsowe, na plejstocenijskich piaskach-lekkie bielcowe, a na Poniidziu urodzajne mady. Cały teren jest zagospodarowany intensywnie rolniczo i w krajobrazie dominują zbiorowiska nieleśne. Pod względem przyrodniczym największą wartość mają zbiorowiska torfowiskowe i łąkowe z udziałem halofitów: komanicy skrzydlatostąkowej, muchotrzewu</p>	<p>utworzenie Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dnia 29 września 1995 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie kieleckim Dz. Urz. z 1995 r. Nr 21, poz. 145 zmiany Rozporządzenie Nr 48/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 23 lipca 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie kieleckim Dz. Urz. z 2002 r. Nr 108, poz. 1275 Rozporządzenie Nr 89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu Dz. Urz/ z 2005 r. Nr 156, poz. 1950 Rozporządzenie Nr 17/2009 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 16 lutego 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu Dz. Urz. Z 2009 r. Nr 42, poz. 629 Uchwała Nr XXXV/621/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca Solecko-Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3313</p>
------------------------------------	---------------------------	---	---	--

		<p>odcinku kierunek wschodni, a następnie skręcając na północ i północny zachód, zachodnimi i południowo-zachodnimi granicami obrębów: Włosnowice, Piestrec, Magierów (gm. Solec Zdrój), Suchowola, Stopnica, Wolica, Podlasek, Prusy, Kuchary, Szczytniki (gm. Stopnica) i Kołaczkowice (gm. Busko Zdrój). Tutaj w okolicach styku granic obrębów: Janina, Bosowice i Kołaczkowice zamyka się granica S -POChK.</p>	<p>solniskowego, koniczyny rozdętej, rozwijającej się w dolinach Wschodniej i Sanicy, a także w okolicy stopnicy i Solca-Zdroju. Lasy o charakterze zbliżonym do naturalnych rozwijają się na siedliskach borów sosnowych i borów mieszanych. W zależności od panujących stosunków wodnych wykształciły się zbiorowiska bagiennego boru trzcinnikowego, subkontynentalnego boru świeżego i boru mieszanego. W płd. części OChK, na lessach w okolicach Wójeczki oraz w płn.-zach. na gipsach wykształciły się zbiorowiska muraw kserotermicznych z interesującymi i chronionymi gatunkami roślin, m.in.: wisienką stepową, ostnicą włosowatą, rojnikiem pospolitym, miłkiem wiosennym, dziewięcisiem bezłodygowym. Ważną rolę w krajobrazie i biocenotyczną odgrywają zarośla krzewiaste z budującymi je tarniną i leszczyną.</p>	
--	--	--	---	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wyszukiwarki Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf>

Tabela 7. Pomniki przyrody na terenie powiatu staszowskiego

inspire_id	nadzorca	Opis pomnika
PL.ZIPOP.1393.PP.2612012.382	Wójt Gminy Bogoria	lipa o obwodzie pnia 600 cm mierzonych na wysokości 1,30 m od ziemi
PL.ZIPOP.1393.PP.2612012.384	Wójt Gminy Bogoria	lipa o obwodzie pnia 440 cm mierzonych na wysokości 1,30m od ziemi
PL.ZIPOP.1393.PP.2612012.386	Wójt Gminy Bogoria	klon o obwodzie pnia 340 cm mierzonych na wysokości 1,30 m od ziemi
PL.ZIPOP.1393.PP.2612012.467	Wójt Gminy Bogoria	jesion wyniosły o obwodzie pnia 390 cm mierzonych na wysokości 1,30m od ziemi
PL.ZIPOP.1393.PP.2612022.474	Wójt Gminy Łubnice	LIPA SZKOLNA
PL.ZIPOP.1393.PP.2612022.505	Wójt Gminy Łubnice	Wieloobiektowy typ pomnika w postaci 22 drzew (10 dębów szypułkowych (Quercus robur), 5 sztuk lip drobnolistnych (Tilia cordata) i 7 sztuk lip szerokolistnych (Tilia platyphyllos). Wiek około 150-200 lat.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612053.356	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612053.357	Konieczność zmiany przepisów ...	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612053.358	Konieczność zmiany przepisów ...	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612053.359	Konieczność zmiany przepisów ...	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612053.503	wojewódzki konserwator przyrody	8 dębów, wiek ok. 200-300 lat
PL.ZIPOP.1393.PP.2612053.504	wojewódzki konserwator przyrody	wiek ok. 400 lat
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.424	Konieczność zmiany przepisów ...	klon srebrzysty mający osiem zrosniętych pni
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.426	Konieczność zmiany przepisów ...	Aleja lipowa składająca się z 30 drzew rosnących wzdłuż ścieżki.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.428	Konieczność zmiany przepisów ...	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.429	Konieczność zmiany przepisów ...	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.430	Wójt Gminy Rytwiany	aleja lipowa składa się aktualnie z 86 drzew
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.432	Wójt Gminy Rytwiany	Maria - Drzewo gatunku wiąz szypułkowy, o obwodzie 650 cm.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.433	Wójt Gminy Rytwiany	Zofia - Drzewo gatunku jesion wyniosły, o obwodzie 500 cm.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.434	Wójt Gminy Rytwiany	Stanisław - Drzewo gatunku dąb szypułkowy, o obwodzie 500 cm.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.506	Wojewódzki Konserwator Przyrody	w wieku ok. 300 lat, wysokie drzewo z wyźłobieniem na korzeniu

PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.507	wojewódzki konserwator przyrody	w wieku ok. 200 lat
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.611	Konieczność zmiany przepisów ...	Bratek
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.334	Konieczność zmiany przepisów ...	Głaz narzutowy o nazwie "Diabelski kamień". Głaz o długości 3,3 m, wysokości 1,7 m i szerokości 3,3 m, obwodzie 9 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.361	Konieczność zmiany przepisów ...	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.362	Konieczność zmiany przepisów ...	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.363	Konieczność zmiany przepisów ...	2 sztuki
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.364	Konieczność zmiany przepisów ...	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.365	Konieczność zmiany przepisów ...	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.366	Konieczność zmiany przepisów ...	pięć modrzewi rosnących w półokręgu wokół kapliczki
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.368	Konieczność zmiany przepisów ...	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.369	Konieczność zmiany przepisów ...	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.482	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.495	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	wiek ok. 250 lat
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.501	wojewódzki konserwator przyrody	Drzewo o obwodzie pnia 518 cm, wysokości 28 m i wieku około 300 lat.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.508	wojewódzki konserwator przyrody	wiek ok. 200 lat
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.732	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Lipa drobnolistna o obwodzie pnia 680 cm, wysokości 30 m i wieku około 300 lat.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.733	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612082.147	Konieczność zmiany przepisów ...	Wyrobisko o charakterze stokowym, nieczynne. Wymiary wyrobiska: długość - 100 m, szerokość - 20 m, wysokość 10-20 m. W profilu wyrobiska odsłaniają się typowe dla sarmatu (trzeciorzęd - miocen) wapienie organodendrytyczne (kalkiityty).
PL.ZIPOP.1393.PP.2612082.148	Konieczność zmiany przepisów ...	Odsłonięcie geologiczne o długości ok.. 30 m i wysokości 3-4 m, w skarpie przydrożnej odsłaniają się tutaj szarobrzazowe, oliwkowobrzazowe silnie zdiagenezowane iłowce i mułowce z wkładkami zielonkawych drobnoziarnistych piaskowców.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612082.2001	Wójt Gminy Szydłów	drzewo o obwodzie pnia 115 cm, wysokości 8 m i wieku około 200 lat.

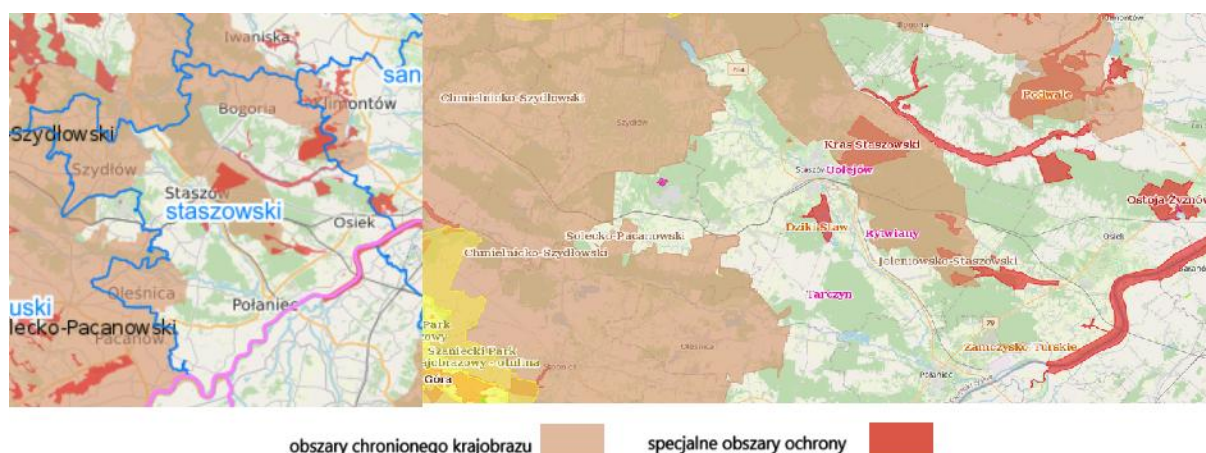
PL.ZIPOP.1393.PP.2612082.211	wojewódzki konserwator przyrody	o średnicy pnia na wys. 1,30 m od ziemi - 2,00 m
PL.ZIPOP.1393.PP.2612012.6025	Wójt Gminy Bogoria	Jesion wyniosły o obwodzie pnia 380 cm mierzonym na wysokości 1,30 m od ziemi
PL.ZIPOP.1393.PP.2612012.6027	Wójt Gminy Bogoria	dąb szypułkowy o obwodzie pnia 525 cm mierzony na wysokości 1,30 m od ziemi
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.6028	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.6029	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	działka nr 1401/5, obręb Rytwiany, drzewo rośnie na terenie Osrodka Wypoczynkowo-Rehabilitacyjnego "Rytwiany", ul. Artura Radziwiłła 19 w Rytwianach (dawny pałac Radziwiłłów)
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.6030	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6031	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk zwyczajny, o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym 301 cm, rosnący na terenie nieruchomości o nr ewid. 219, obręb ewid. Poddębowiec.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6032	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb Szypułkowy, o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym 343 cm, rosnący na terenie nieruchomości o nr ewid. 757, obręb ewid. Wola Osowa.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6033	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy, o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym 346 cm, rosnący na terenie nieruchomości o nr ewid. 253, obręb ewid. Poddębowiec.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6034	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy, o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym 364 cm, rosnący na terenie nieruchomości o nr ewid. 254, obręb ewid. Poddębowiec.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6035	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy, o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym 325 cm, rosnący na terenie nieruchomości o nr ewid. 753, obręb ewid. Wola Osowa.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6036	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy, o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym 365 cm, rosnący na terenie nieruchomości o nr ewid. 245, obręb ewid. Poddębowiec.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6045	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.6070	Wójt Gminy Rytwiany w porozumieniu z Nadleśnictwem Staszów	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6105	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	miłorząb dwuklapowy (Ginkgo biloba)
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6106	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	źródło wody krótkiego cieklu wodnego o długości około 20 m
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6107	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	drzewo gatunku jesion wyniosły (Fraxinus excelsior) o obwodzie pnia mierzonym na wysokości 130cm, wynoszącym 305 cm
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6108	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	grupa drzew gatunku dąb szypułkowy (Quercus robur) w liczbie 3 szt., o obwodach pni mierzonych na wysokości 130 cm, wynoszących odpowiednio: drzewo nr 1 – 310 cm, drzewo nr 2 - 365 cm, drzewo nr 3 - 315 cm,
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.6158	Wójt Gminy Rytwiany	Tulipanowiec amerykański (Liriodendron tulipifera L)
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.6159	Wójt Gminy Rytwiany	Tulipanowiec amerykański (Liriodendron tulipifera L)
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6160	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Głaz narzutowy "Gwarek" jest jednym z nielicznych obiektów na terenie gminy, który został uznany za pomnik przyrody. Swoją wyjątkowość zawdzięcza pochodzeniu, ponieważ został przetransportowany z regionu południowo-wschodniej Szwecji przez łądogłód w czasie zlodowacenia południowopolskiego, które trwało od 730 tys. do 430 tys. lat temu. Obiekt jest świadkiem epoki glacialnej oraz stanowi świadectwo procesów geologicznych jakie miały miejsce w przeszłości na pograniczu Gór Świętokrzyskich, Sandomierszczyzny i Podidzia.

		"Gwarek" pełni rolę nie tylko naukową, ale także edukacyjną, ekologiczną, kulturową, estetyczną oraz (geo) turystyczną
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6161	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6162	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Grupa zróżnionych drzew u podstawy pnia gatunku buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) oraz sosna zwyczajna (<i>Pinus sylvestris</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 327 cm
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6163	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 342 cm
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6164	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 302 cm
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6165	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 331 cm
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6166	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 305 cm
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6167	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 411 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 237, obręb ewid. Poddębowiec
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6168	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 310 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 237, obręb ewid. Poddębowiec
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6169	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Jodła pospolita (<i>Abies alba</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 287 cm, rosnąca na terenie działki o nr ewid. 739, obręb ewid. Wola Osowa
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6170	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 303 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 254, obręb ewid. Poddębowiec
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6171	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 311 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 251, obręb ewid. Poddębowiec
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6172	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 316 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 1782, obręb ewid. Kurozwęki
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6173	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 304 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 657/1, obręb ewid. Wola Wiśniowska
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6174	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 312 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 657/1, obręb ewid. Wola Wiśniowska
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6175	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 220 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 730/3, obręb ewid. Wola Osowa
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6176	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 360 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 718, obręb ewid. Wola Osowa
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6177	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), o obwodzie pnia mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 315 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 56, obręb ewid. Staszów
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6178	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 330 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 56, obręb ewid. Staszów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf>

Wyszukiwarki Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody

Mapa 4 Lokalizacja form ochrony przyrody na terenie powiatu staszowskiego

Źródło: <https://geoserwis.qdos.gov.pl/mapy/> oraz <https://polska.geoportal2.pl/>

2.5. Spójność Strategii z dokumentami strategicznymi Unii Europejskiej

Strategia Rozwoju Powiatu Staszowskiego została zaprojektowana tak, aby jej cele, działania i spodziewane rezultaty były zgodne z nadrzędnymi ramami rozwojowymi Unii Europejskiej, państwa oraz regionu. Poniżej przedstawiono opisowe odniesienie do kluczowych dokumentów – z podkreśleniem, w jaki sposób zaplanowane interwencje przekładają się na oczekiwaną przez te dokumenty logikę zmian.

Zgodność z rozporządzeniami UE dla polityki spójności 2021–2027

Strategia wpisuje się w logikę pięciu Celów Polityki Spójności, stanowiących oś interwencji funduszy EFRR, FS i EFS+ w latach 2021–2027. W wymiarze gospodarczym i funkcjonalnym odpowiada na cel „Bardziej inteligentna Europa” – poprzez rozwój przedsiębiorczości i innowacji, wsparcie MŚP, wzmacnianie kompetencji kadr oraz cyfryzację usług publicznych. Wymiar klimatyczno-środowiskowy realizuje cel „Bardziej przyjazna dla środowiska i niskoemisyjna Europa” – termomodernizacjami, OZE, modernizacją oświetlenia, retencją, gospodarką wodno-ściekową i obiegu zamkniętego. Wymiar przestrzenny wspiera cel „Lepiej połączona Europa” – poprawą dostępności transportowej (drogi, BRD), mobilnością niskoemisyjną (rower/pieszy), transportem publicznym i węzłami przesiadkowymi. Wymiar społeczny realizuje cel „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” – wzmacniając edukację, zdrowie i usługi opiekuńcze, integrację społeczną oraz bezpieczeństwo. Projekty rewitalizacji, kultury, turystyki i partycypacji wpisują się w „Europę bliżej obywateli”. Jednocześnie Strategia respektuje horyzontalne zasady polityk UE: partnerstwa, równości szans i niedyskryminacji, dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zielonej i cyfrowej transformacji – co odzwierciedlono w doborze wskaźników i systemie monitoringu.

Zgodność ze „Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”

Założenia krajowe dotyczące wzrostu produktywności, włączenia społecznego i terytorializacji interwencji znajdują odzwierciedlenie w naszych priorytetach. W obszarze gospodarki Strategia wzmacnia reindustrializację w ujęciu powiatowym – przez uzbrajanie terenów, usługi dla inwestorów, wsparcie firm i rozwój kompetencji. W obszarze kapitału ludzkiego akcent położono na jakość edukacji (STEAM, zawodowe, cyfrowe), zdrowie i usługi opiekuńcze oraz aktywność obywatelską. W obszarze infrastruktury i mobilności projekty drogowe, BRD, transport publiczny oraz sieci rowerowe podnoszą dostępność i bezpieczeństwo. W obszarze zielonej transformacji Strategia redukuje koszty

funkcjonowania usług publicznych (efektywność energetyczna, OZE) i większa odporność na zmiany klimatu (retencja, zieleń). Wreszcie, w warstwie zarządzania wdrożono podejście „zarządzania przez cele” – z jednolitym, mierzalnym zestawem wskaźników i mechanizmem corocznych przeglądów, co jest spójne z logiką SOR.

Zgodność ze „Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+”

Cele i działania powiatu wzmocniają priorytety regionalne. W gospodarce ukierunkowujemy wsparcie na konkurencyjność MŚP, innowacje i rozwój sektora czasu wolnego (turystyka, kultura), co uzupełnia specjalizację regionu. W kapitale społecznym i rynku pracy poprawiamy jakość i dostępność usług edukacyjnych, zdrowotnych i opiekuńczych oraz wzmocniamy integrację, odpowiadając na wyzwania demograficzne. W mobilności realizujemy modernizację dróg powiatowych, działania BRD i rozwój mobilności aktywnej, co zwiększa dostępność funkcjonalną obszaru. W środowisku i energii stawiamy na efektywność energetyczną, OZE i jakość powietrza oraz na gospodarkę wodno-ściekową i retencję. W cyfryzacji rozwijamy e-usługi i kompetencje cyfrowe administracji oraz mieszkańców. To wszystko buduje komplementarność naszych projektów z interwencją regionalną i ułatwia montaż finansowy.

Zgodność z programem „Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027”

Strategia jest zaprojektowana tak, aby przedsięwzięcia mogły być współfinansowane z FEŚ 2021–2027. W obszarze gospodarki i innowacji zaplanowano projekty dla MŚP (doradztwo, inwestycje, internacjonalizacja), otoczenia biznesu oraz kompetencji kadr – w tym komponentu cyfrowego. W obszarze energii i klimatu przewidujemy termomodernizacje, OZE (także prosumenckie i wspólnotowe), modernizację oświetlenia, retencję i rozwiązania oparte na przyrodzie, a także poprawę jakości powietrza. W obszarze transportu i mobilności – modernizację dróg powiatowych i mostów, działania BRD, rozwój mobilności pieszo-rowerowej i elementów transportu publicznego wraz z infrastrukturą przesiadkową. W obszarze kapitału społecznego – projekty edukacyjne (w tym zawodowe i STEAM), zdrowotne i opiekuńcze, integracyjne oraz związane z kulturą i dziedzictwem. W obszarze cyfryzacji – rozwój e-usług, cyberbezpieczeństwa i wykorzystania danych. Zestaw wskaźników produktu i rezultatu został dostosowany do praktyki programowej, co ułatwia rozliczanie rezultatów i zachowanie komplementarności z innymi interwencjami finansowanymi z FEŚ 2021-2027. Jednocześnie montaż finansowy przewiduje łączenie środków regionalnych z krajowymi, co zwiększa skalę i trwałość efektów.

Strategia Rozwoju Powiatu Staszowskiego pozostaje spójna z celami polityk UE i krajowych oraz z regionalnym programowaniem rozwoju. Zaplanowane działania odpowiadają na wymogi rozporządzeń unijnych (CP1–CP5), realizują priorytety Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, wspierają kierunki Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ i wpisują się w logikę finansowania programu „Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027”. Dzięki temu Strategia jest nie tylko merytorycznie spójna, ale i wykonalna finansowo, a efekty wdrażania będą mierzalne i porównywalne z oczekiwaniami dokumentów wyższego rzędu.

3. Cele ochrony środowiska szczebla krajowego i międzynarodowego uwzględnione w opracowywanym dokumencie

Strategia uwzględnia aktualne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym, unijnym i międzynarodowym, wynikające w szczególności z poniższych dokumentów strategicznych.

3.1. Dokumenty krajowe

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia stanowi kluczowy dokument państwa polskiego w zakresie średnio- i długofalowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Wskazuje sektory strategiczne dla rozwoju kraju, w tym obszary związane z ochroną środowiska i zieloną transformacją, takie jak:

- sektor odzysku surowców i gospodarki o obiegu zamkniętym,
- sektor ekobudownictwa (budownictwo energooszczędne i pasywne),
- sektor żywności wysokiej jakości i rolnictwa zrównoważonego.

Strategia podkreśla potrzebę:

- zachowania unikatowych zasobów przyrodniczych jako potencjału rozwojowego,
- stopniowego ograniczania emisji zanieczyszczeń, w szczególności z sektora komunalno-bytowego (m.in. poprzez program „Czyste Powietrze”),
- zwiększenia retencji wód i ograniczenia odpływu wody z terytorium kraju,
- rozwoju gospodarki odpadami zgodnie z zasadą hierarchii postępowania z odpadami i recyklingu,
- rozwoju odnawialnych źródeł energii, w tym energii geotermalnej i słonecznej,
- ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych,
- wspierania działań retencyjnych w rolnictwie.

Polityka ekologiczna państwa 2030

Polityka ekologiczna państwa 2030 stanowi podstawowy dokument strategiczny w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Jest spójna z celami klimatyczno-energetycznymi UE do 2030 r., celem neutralności klimatycznej do 2050 r. oraz z celami zrównoważonego rozwoju ONZ.

Cele szczegółowe obejmują m.in.:

- zrównoważone gospodarowanie wodami i osiągnięcie dobrego stanu wód,
- znaczące ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- ochronę powierzchni ziemi i gleb,
- ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym,
- przeciwdziałanie zmianom klimatu i adaptację do ich skutków,
- edukację ekologiczną i promowanie zrównoważonej konsumpcji.

Strategiczny Plan Adaptacji do zmian klimatu (SPA 2030)

Dokument określa kierunki działań w zakresie przystosowania sektorów wrażliwych do zmian klimatu. Jego głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa środowiskowego, energetycznego i społecznego w warunkach nasilających się zjawisk ekstremalnych.

Działania obejmują m.in.:

- rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury,
- zwiększanie odporności infrastruktury transportowej i komunalnej,
- wspieranie innowacji klimatycznych,
- kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji.

Krajowy Program Ochrony Powietrza

Program zakłada osiągnięcie standardów jakości powietrza zgodnych z przepisami UE oraz dążenie do poziomów rekomendowanych przez Światową Organizację Zdrowia.

Realizacja programu ma przyczynić się do:

- ograniczenia emisji pyłów PM10 i PM2,5,
- redukcji emisji benzo(a)pirenu i tlenków azotu,
- poprawy efektywności energetycznej budynków,
- rozwoju czystych źródeł ciepła.

3.2. Dokumenty Unii Europejskiej

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład był jeszcze do niedawna nadrzędną strategią UE w zakresie transformacji klimatycznej, energetycznej i środowiskowej. Zakładał przekształcenie UE w nowoczesną, konkurencyjną i zasobooszczędną gospodarkę.

Cele obejmowały:

- osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r.,
- redukcję emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55% do 2030 r.,
- oddzielenie wzrostu gospodarczego od zużycia zasobów,
- sprawiedliwą transformację regionów.

Strategia Powiatu pozostaje spójna z założeniami Zielonego Ładu w zakresie:

- rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- poprawy efektywności energetycznej,
- gospodarki o obiegu zamkniętym,
- ochrony bioróżnorodności,
- zrównoważonego transportu.

8. Program działań w zakresie środowiska do 2030 r.

Program działań UE w zakresie środowiska do 2030 r. wyznacza kierunki polityki środowiskowej, koncentrując się na:

- ochronie i odbudowie bioróżnorodności,
- przejściu na gospodarkę neutralną klimatycznie i cyrkularną,
- eliminacji zanieczyszczeń (zero pollution),
- zwiększaniu odporności na zmiany klimatu.

3.3. Dokumenty ONZ

Agenda 2030

Agenda 2030 przyjęta przez Organizacja Narodów Zjednoczonych ustanawia 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs). W kontekście ochrony środowiska kluczowe znaczenie mają:

- Cel 6 – Czysta woda i warunki sanitarne,
- Cel 7 – Czysta i dostępna energia,
- Cel 11 – Zrównoważone miasta i społeczności,
- Cel 12 – Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja,
- Cel 13 – Działania w dziedzinie klimatu,
- Cel 15 – Życie na lądzie.

3.4. Podsumowanie

Opracowywany dokument pozostaje spójny z krajowymi dokumentami strategicznymi, politykami klimatyczno-energetycznymi UE oraz zobowiązaniami międzynarodowymi wynikającymi z Agendy 2030 i porozumień klimatycznych.

Zaplanowane działania w zakresie ochrony powietrza, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, adaptacji do zmian klimatu oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii wpisują się w cele neutralności klimatycznej do 2050 r., transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym oraz wzmocnienia odporności środowiskowej i społecznej.

Strategia Powiatu pozostaje zgodna z zasadą zrównoważonego rozwoju, integrując aspekty środowiskowe, społeczne i gospodarcze.

4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Punktem wyjścia do analizy przewidywanych oddziaływań na środowisko była diagnoza obecnego stanu środowiska oraz istniejące uwarunkowania Powiatu Staszowskiego w którego skład wchodzi następujące gminy: Miasto i Gmina Bogoria, Miasto i Gmina Szydłów, Miasto i Gmina Staszów, Gmina Rytwiany, Miasto i Gmina Osiek, Miasto i Gmina Oleśnica, Miasto i Gmina Połaniec oraz Gmina Łubnice.

Najistotniejszą kwestią do rozstrzygnięcia w analizach prowadzonych w prognozie oddziaływania na środowisko jest identyfikacja i ocena znaczących oddziaływań. Dyrektywa 2001/42/WE w załączniku II zawiera kryteria określające znaczenie potencjalnych oddziaływań. Odzwierciedleniem są zapisy w art. 49 ustawy OOŚ. Są one podzielone na dwie grupy:

I. Charakterystyka planów i programów, z uwzględnieniem w szczególności:

- stopnia, w jakim plan lub program ustala ramy dla projektów i innych działań, albo w zakresie warunków dotyczących lokalizacji, rodzaju, wielkości i funkcjonowania albo przez alokację zasobów,
- stopnia, w jakim plan lub program wpływa na inne plany i programy, w tym plany i programy w hierarchii,
- przydatności planu lub programu dla uwzględnienia aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju,
- problemów dotyczących środowiska mających związek z planem lub programem,
- przydatności planu lub programu dla wdrażania prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego środowiska (np. plany i programy związane z zarządzaniem odpadami lub ochroną wód).

II. Charakterystyka oddziaływań oraz obszaru potencjalnie zagrożonego, z uwzględnieniem w szczególności:

- prawdopodobieństwa, czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływań - skumulowanego charakteru oddziaływań,
- transgranicznego charakteru oddziaływań,
- zagrożenia dla zdrowia ludzkiego lub dla środowiska (np. w wyniku awarii),
- rozmiarów i przestrzennego zasięgu oddziaływań (obszar geograficzny i wielkość populacji potencjalnie zagrożonej),
- wartości i wrażliwości obszaru potencjalnie zagrożonego, z tytułu:
- szczególnych właściwości naturalnych lub dziedzictwa kulturowego,
- przekroczonych standardów jakości środowiska lub wartości dopuszczalnych,
- intensywnego użytkowania gruntów,
- wpływ na obszar lub krajobrazu posiadające uznany krajowy, wspólnotowy lub międzynarodowy status ochronny.

W odpowiednich częściach niniejszej prognozy uwzględniono powyższe kryteria, podejmując w ten sposób próbę wyłonienia i scharakteryzowania oddziaływań określanych mianem znaczących. Ponadto, szczególną uwagę zwrócono na zagadnienia związane z obniżaniem emisji zanieczyszczeń do środowiska, efektywnością energetyczną, zasobooszczędnością, ochroną przyrody i adaptacją do zmian klimatu. Uwzględniono również analizy dotyczące spójności celów projektu Strategii z celami polityki ekologicznej na poziomie Unii Europejskiej oraz na szczeblu krajowym i województwa. Dokonano

również analiz pod kątem zidentyfikowanych projektów inwestycyjnych, których realizacja wynika również z innych dokumentów strategicznych.

Przy sporządzaniu Prognozy zastosowano metody statystyczne, porównawcze, opisowe, analizy jakościowe, wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikację i wartościowanie skutków przewidywanych zmian w środowisku. Wykorzystano analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Wszystkie zastosowane metody dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Dla zidentyfikowanych negatywnych skutków oddziaływania na środowisko wskazano rozwiązania eliminujące lub zmniejszające ich skalę. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

Analiza i ocena potencjalnego oddziaływania przewidzianych przedsięwzięć w projekcie Strategii została przeprowadzona na podstawie następujących metod i technik badawczych:

- analizy stosownych dokumentów i danych zastanych;
- badania zgodności celów projektu Strategii z kierunkami, celami i działaniami przyjętymi w dokumentach strategicznych szczebla międzynarodowego, krajowego, regionalnego oraz lokalnego;
- analiz jakościowych, opartych na dostępnych informacjach, odnoszących się do stanu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku;
- analiz dostępnych, wiarygodnych źródeł danych w zakresie potencjalnych zmian w komponentach środowiska, wynikających z realizacji przewidywanych działań;
- diagnozy i oceny efektów oddziaływania zaplanowanych przedsięwzięć, związanych z ochroną środowiska na terenie objętym dokumentem Strategii.

Analiza potencjalnego oddziaływania przewidzianych działań w projekcie Strategii została wykonana w oparciu o macierz oceny (macierz Leopolda), za pomocą której określono wpływ realizacji celów projektowanego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska. Metoda ta polegała na tabelarycznym zestawieniu planowanych działań i ocenianych, niżej wymienionych, komponentów środowiska:

- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- zwierzęta,
- rośliny,
- woda,
- powietrze,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat (w tym klimat akustyczny),
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne,
- oraz obszary chronione, w tym Natura 2000.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Ponadto, oceny potencjalnego oddziaływania dokonano w oparciu o następujące elementy dotyczące:

1. Sposobu oddziaływania:

- potencjalny wpływ pozytywny,
- potencjalny wpływ neutralny,

- potencjalny wpływ negatywny,
- potencjalny wpływ pozytywny i/lub negatywny.

2. Rodzaju oddziaływania:

- B – bezpośrednie,
- P – pośrednie,
- W – wtórne,
- S – skumulowane.

3. Czasu oddziaływania

- 1 – stałe
- 2 - długoterminowe
- 3 - średnioterminowe
- 4 - krótkoterminowe
- 5 – chwilowe

W trakcie prowadzonych analiz uwzględniano wytyczne Komisji Europejskiej w zakresie uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Analizując oddziaływania wynikające z realizacji danego działania na poszczególne komponenty środowiska, brano pod uwagę potencjalne oddziaływanie na etapie realizacji zadania oraz na etapie jego eksploatacji. w ocenie uwzględniono także czas trwania danego oddziaływania w podziale na krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe.

Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń Strategii na środowisko przyrodnicze. Należy podkreślić, iż Strategia nie określa konkretnych ram czasowych ani rozwiązań technologicznych związanych z realizacją jej założeń, w gminy z tym niniejsza Prognoza ma charakter jakościowy a nie ilościowy.

5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień dokumentu

5.1. Monitoring środowiska

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu, jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami, o których mowa w ust. 3 pkt 5 (tj. propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu). Monitoring skutków realizacji postanowień Strategii w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska.

Monitoring środowiska będzie prowadzony w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – za pośrednictwem regionalnej komórki organizacyjnej GIOŚ w Kielcach.

Zakres zadań Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) określany jest w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu i Środowiska, a także w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Strategiczny Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2026–2030 obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju oraz dokumentów programowych.

Dokument ten stanowi wypełnienie przepisu art. 4a ust. 1 pkt 5 oraz art. 23 ust. 19 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. 2024 r., poz. 425) i jest kluczowym dokumentem w obszarze badań i oceny stanu środowiska w perspektywie krótko- i średnioterminowej. SPPMŚ na lata 2026-20230 zakłada kontynuację dotychczas realizowanych zadań oraz określa kierunki rozwoju i priorytety działań w zakresie monitoringu środowiskowego. Dokument ten odnosi się do celów zawartych w „Polityce ekologicznej państwa 2030”. Uwzględnia także zobowiązania międzynarodowe, w tym monitoring realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ.

Realizacja PMŚ jest kluczowa dla skutecznego zarządzania środowiskiem w Polsce, umożliwia ocenę efektywności działań ochronnych i naprawczych oraz zapewnia zgodność z europejskimi standardami i przepisami prawnymi.

Program obejmuje badania jakości powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, Morza Bałtyckiego, gleb i ziemi, przyrody, stanu klimatu akustycznego, pól elektromagnetycznych oraz promieniowania jonizującego. W kolejnych latach planowane jest utrzymanie dotychczasowych badań, ale także ich rozszerzenie, które obejmie m.in. nowe wymagania dotyczące jakości powietrza, nowe substancje badane w wodach oraz wprowadzenie monitoringu owadów zapylających.

Program uwzględnia zmiany w prawie Unii Europejskiej oraz międzynarodowe zobowiązania Polski. Duży nacisk położono na jakość pomiarów, rozwój nowoczesnych laboratoriów i stacji pomiarowych oraz na korzystanie z nowoczesnych systemów informatycznych. Ważnym celem jest także zapewnienie społeczeństwu łatwego dostępu do informacji o stanie środowiska, m.in. poprzez ogólnodostępne portale internetowe.

Istotną częścią SPPMŚ są zintegrowane oceny stanu środowiska, które pokazują wpływ działalności człowieka na środowisko oraz uwzględniają współpracę międzynarodową z instytucjami Unii Europejskiej i Europejską Agencją Środowiska.

Największym wyzwaniem dla realizacji programu są kwestie finansowe. Obecny poziom finansowania nie pokrywa rosnących kosztów badań, utrzymania infrastruktury i zatrudnienia specjalistów. Pełna realizacja SPPMŚ do 2030 roku będzie możliwa tylko przy zapewnieniu stabilnego i odpowiednio zwiększonego finansowania.

Szczegółowy sposób realizacji zadań PMŚ dla poszczególnych komponentów środowiska opisany jest w załączniku do SPPMŚ, tj: Zadania PMŚ na lata 2026-2030. Kontrole Stanu środowiska pozostają w gestii WIOŚ. Plan działalności kontrolnej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach na 2026 rok koncentruje się na dwóch głównych priorytetach: przeciwdziałaniu nielegalnym praktykom (szczególnie w gospodarce odpadami) oraz reagowaniu na nieprawidłowości i incydenty środowiskowe. Działania kontrolne realizowane będą poprzez kontrole planowe (170 podmiotów, w tym 32 zakłady z instalacjami IPPC i 2 zakłady dużego ryzyka awarii przemysłowej) oraz szeroko zakrojone kontrole pozaplanowe i interwencyjne, na które zarezerwowano 65% czasu pracy inspektorów. Szczególny nacisk położono na kontrole transgranicznego i krajowego transportu odpadów (we współpracy z KAS, ITD, Policją), weryfikację miejsc nielegalnego składowania odpadów oraz nadzór nad zakładami przetwarzającymi odpady niebezpieczne.

W ramach monitoringu poszczególnych komponentów środowiska zaplanowano kontrole przestrzegania pozwoleń wodnoprawnych i emisji do powietrza, ocenę programów ochrony powietrza w 11 gminach oraz analizę badań automonitoringowych prowadzonych przez zakłady. Istotnym elementem jest kontrola gospodarstw rolnych pod kątem ochrony wód przed zanieczyszczeniami azotanowymi (20 podmiotów) oraz nadzór nad zakładami z sektora rolno-spożywczego. Działania kontrolne wspierane będą przez Wydział Zwalczania Przystępczości Środowiskowej, który prowadzi operacyjne rozpoznanie terenowe (w tym z użyciem bezzałogowych statków powietrznych) i współpracuje z organami ścigania w zakresie wykrywania przestępstw przeciwko środowisku.

Równolegle realizowane będą zadania sprawozdawcze i raportowe, obejmujące m.in. przekazywanie danych do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ), Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń oraz przygotowywanie informacji o realizacji programów ochrony środowiska. Kontrole dokumentacyjne i analizy laboratoryjne stanowią uzupełnienie wizji terenowych, umożliwiając kompleksową ocenę stanu środowiska w województwie świętokrzyskim.

Plany na kolejne lata będą się ukazywały rokrocznie najprawdopodobniej w grudniu każdego roku poprzedzającego rok obowiązywania Planu.

5.2. Monitoring Strategii

Ocena stopnia realizacji zakładanych celów będzie polegała na systematycznym gromadzeniu informacji o efektach zrealizowanych działań, ujętych w Strategii. Monitoring ten będzie obejmował

zakres działań i termin ich realizacji. Zebrane dane będą podstawą do oceny osiągnięcia założonych celów oraz do wyciągnięcia wniosków istotnych w procesie planowania rozwoju obszaru powiatu.

Skuteczną metodą oceny realizacji zadań jest model oceny oparty o zestaw miarodajnych wskaźników ilościowych o charakterze statystycznym. Pełny obraz aktualnej sytuacji będzie dostępny przy analizie całego zestawu opracowanych wskaźników.

Poniższa tabela zawiera zbiór wskaźników monitoringowych dla Strategii. Jako wartość bazową przyjęto rok 2024. Poszczególne wskaźniki rozwojowe mają określoną wartość bazową. Wskaźniki o charakterze statystycznym, mają wskazane konkretne wartości, zgodnie ze stanem na 2024. Natomiast pozostałe wskaźniki, które odnoszą się wprost do działań podejmowanych w ramach niniejszej strategii, mają określoną wartość początkową na poziomie 0. Proces monitorowania niniejszych wskaźników będzie polegał na weryfikacji, czy realizowane w ramach strategii działania, wywierają wpływ na określone wskaźniki monitoringowe przypisane do poszczególnych Obszarów Strategicznych.

Tabela 8. Wskaźniki monitoringowe Strategii

Lp.	Wskaźnik	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Oczekiwany trend	Źródło danych
S1.	Zapewnienie nowoczesnych standardów opieki zdrowotnej i rozszerzenie usług senioralnych				
1	Liczba osób objętych programami zdrowotnymi i profilaktycznymi	produkt	os.	wzrost	NFZ/PSSE /JST
2	Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej (opieka, asystentura)	produkt	os.	wzrost	PCPR/JST
3	Liczba opiekunów nieformalnych objętych wsparciem (szkolenia, wychnieniowa)	produkt	os.	wzrost	PCPR/JST
4	Podmioty lecznicze/placówki, które poprawiły dostępność (standard dostępności)	rezultat	podmioty	wzrost	NFZ/JST
5	Utworzone lub utrzymane miejsca świadczenia usług opiekuńczych w społeczności	rezultat	szt.	wzrost	PCPR/JST
S2.	Podniesienie konkurencyjności edukacji i dostosowanie oferty kształcenia szkół Powiatu Staszowskiego do wymogów rynku pracy				
6	Nowo utworzone miejsca 0–3 i przedszkolne	produkt	miejsca	wzrost	JST/BDL
7	Zmodernizowane obiekty edukacji i bazy kształcenia zawodowego	produkt	szt.	wzrost	Szkoły/Powiat
8	Uczniowie objęci wsparciem edukacyjnym (tutoring, wyrównawcze, STEAM, kompetencje)	produkt	os.	wzrost	Szkoły/JST
9	Inwestycje BRD (bezpieczeństwo ruchu) przy szkołach i placówkach	produkt	szt.	wzrost	ZDP/JST
10	Udział dzieci w wieku 0–3 lat objętych opieką instytucjonalną	rezultat	%	wzrost	BDL/JST
11	Udział uczniów szkół ponadpodstawowych odbywających praktyki/staże u pracodawców	rezultat	%	wzrost	Szkoły/PPP
12	Liczba wypadków z udziałem nieletnich w drodze do/ze szkoły	rezultat	szt./rok	spadek	Policja/ZDP
S3.	Rozwój kapitału społecznego, kultury i bezpieczeństwa mieszkańców				
13	Liczba zrealizowanych mikrograntów i oddolnych inicjatyw obywatelskich	produkt	szt./rok	wzrost	Starostwo /JST/NGO
14	Osoby objęte kompleksowym wsparciem społecznym i aktywizacyjnym	produkt	os.	wzrost	PCPR/PPP/NGO
15	Jednostki OSP wyposażone w nowoczesny sprzęt i systemy łączności	produkt	szt.	wzrost	OSP/PSP/Gminy
16	Organizacje społeczne (NGO/KGW) objęte wsparciem instytucjonalnym	produkt	szt./rok	wzrost	Starostwo /NGO
17	Uczestnictwo mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych i sportowych	rezultat	% mieszkańców	wzrost	Badania ankietowe
S4.	Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej Powiatu Staszowskiego poprzez rozwój dostępnego mieszkalnictwa i usług prorodzinnych				
18	Nowe/rozszerzone usługi opiekuńcze (żłobki, domy pobytu seniora)	produkt	miejsca	wzrost	JST/PCPR
19	Nowe strefy rekreacji i wypoczynku oddane do użytku	produkt	szt.	wzrost	Gminy

20	Liczba nowych budynków mieszkalnych (oddanych do użytkowania)	produkt	szt.	wzrost	BDL/Powiat
21	Satysfakcja z jakości życia w powiecie (wg opinii mieszkańców)	rezultat	pkt (1–5)	wzrost	Badania ankietowe
22	Saldo migracji ogółem	rezultat	os./rok	wzrost	BDL
G1.	Aktywizacja potencjału gospodarczego i zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszarów przemysłowych na terenie Powiatu Staszowskiego				
23	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem doradczym, finansowym lub inkubacją	produkt	szt.	wzrost	Starostwo /PUP
24	Powierzchnia przygotowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych	produkt	ha	wzrost	JST/Starostwo
25	Miejsca pracy utworzone w przedsiębiorstwach wspieranych przez powiat	rezultat	etaty	wzrost	PUP/Starostwo
26	Liczba nowo zarejestrowanych firm w bazach CEIDG i KRS	rezultat	szt./rok	wzrost	BDL
27	Wartość pozyskanych prywatnych inwestycji na terenach wspieranych	rezultat	mln zł/rok	wzrost	COI/JST
G2.	Przetłamanie barier komunikacyjnych, modernizacja infrastruktury transportowej i komunalnej dla rozwoju biznesu				
28	Długość dróg powiatowych przebudowanych lub wyremontowanych	produkt	km/rok	wzrost	ZDP
29	Inwestycje w bezpieczeństwo (chodniki, przejścia, doświetlenia, znaki aktywne)	produkt	szt.	wzrost	ZDP/Gminy
30	Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych ścieżek rowerowych	produkt	km	wzrost	ZDP/Gminy
31	Długość nowej lub zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej	produkt	km	wzrost	Gminy
32	Liczba wypadków i ofiar na drogach powiatowych	rezultat	szt./rok	spadek	Policja/ZDP
33	Udział ludności podłączonej do sieci kanalizacyjnej	rezultat	%	wzrost	BDL
34	Liczba użytkowników strategicznych tras rowerowych	rezultat	os./rok	wzrost	Badania/ZDP
G3.	Przyspieszenie transformacji niskoemisyjnej i podniesienie efektywności energetycznej sektora publicznego				
35	Powierzchnia budynków publicznych poddanych głębokiej termomodernizacji	produkt	m ² /rok	wzrost	JST
36	Łączna zainstalowana moc odnawialnych źródeł energii (OZE) w obiektach JST	produkt	MW	wzrost	JST/OSD
37	Liczba wymienionych opraw oświetlenia ulicznego na systemy LED	produkt	szt.	wzrost	Gminy/ZDP
38	Liczba stacji ładowania pojazdów niskoemisyjnych	produkt	szt.	wzrost	Gminy
39	Redukcja rocznego zużycia energii w budynkach publicznych	rezultat	MWh/rok	wzrost	Audyty/JST
40	Liczba dni z przekroczeniami norm PM10/PM2,5 w roku	rezultat	dni/rok	spadek	WIOŚ/PSSE
41	Oszczędności kosztów energii w jednostkach organizacyjnych	rezultat	% / zł	wzrost	JST
P1.	Zwiększenie sprawności planistycznej i zahamowanie procesów rozpraszania zabudowy				
42	Obszar powiatu objęty MPZP lub nowym Planem Ogólnym	produkt	% pow.	wzrost	Gminy
43	Liczba przyjętych gminnych standardów urbanistycznych i estetycznych	produkt	szt.	wzrost	Gminy
44	Udział nowych inwestycji realizowanych na terenach uzbrojonych	rezultat	%	wzrost	JST
45	Satysfakcja mieszkańców z jakości i ładu przestrzeni publicznych	rezultat	pkt (1–5)	wzrost	Badania ankietowe
P2.	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i przywrócenie funkcji społecznych centrom miejscowości				
46	Obszar powiatu objęty aktywnymi działaniami rewitalizacyjnymi	produkt	ha	wzrost	Gminy
47	Liczba obiektów budowlanych z nadaną nową funkcją (społeczną/gosp.)	produkt	szt.	wzrost	Gminy
48	Zmodernizowane place, rynki i ulice z elementami zieleni miejskiej	produkt	szt.	wzrost	Gminy
49	Programy społeczne realizowane w wyznaczonych obszarach rewitalizacji	produkt	szt./rok	wzrost	PCPR/NGO/JST
50	Udział pustostanów w wyznaczonych obszarach rewitalizacji	rezultat	%	spadek	Gminy
P3.	Integracja i komercjalizacja markowych produktów turystycznych w oparciu o unikatowe dziedzictwo kulturowe Powiatu Staszowskiego				
51	Długość oznakowanych i zintegrowanych szlaków (rower/pieszko/wodne)	produkt	km	wzrost	Starostwo /LOT

52	Elementy infrastruktury towarzyszącej (MOR, sanitariaty, tablice info)	produkt	szt.	wzrost	Gminy/Powiat
53	Liczba obiektów zabytkowych poddanych renowacji i konserwacji	produkt	szt.	wzrost	JST/Konserwator
54	Liczba kampanii i wspólnych działań promocyjnych marki powiatu	produkt	szt.	wzrost	Starostwo /LOT
55	Średniokresowy ruch turystyczny (liczba odwiedzających/noclegi)	rezultat	os./rok	wzrost	GUS/LOT
56	Średnia długość pobytu turysty w powiecie	rezultat	dni	wzrost	LOT/Ankiety
57	Szacunkowe przychody lokalnych podmiotów z sektora turystyki	rezultat	zł/rok	wzrost	Analizy JST
P4. Wzmocnienie ochrony zasobów przyrodniczych i adaptacja infrastruktury do ekstremalnych zjawisk klimatu					
58	Liczba nowo utworzonych obiektów małej retencji i ogrodów deszczowych	produkt	szt.	wzrost	Gminy/Powiat
59	Powierzchnia nowych terenów zieleni i nasadzeń izolacyjnych	produkt	ha	wzrost	Gminy
60	Liczba i wydajność Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK)	produkt	szt.	wzrost	Gminy
61	Liczba zdarzeń podtopień i szkód na obszarach interwencji	rezultat	szt./rok	spadek	JST/PSP
62	Udział odpadów komunalnych poddanych procesom recyklingu	rezultat	%	wzrost	BDL/ZGOK
63	Powierzchnia ogólnodostępnej zieleni publicznej na mieszkańca	rezultat	m ² /os.	wzrost	BDL/Gminy
F1. Rozwój partnerstw i współpracy wielopoziomowej					
64	Liczba podpisanych aktywnych umów i porozumień partnerskich	produkt	szt./rok	wzrost	Starostwo
65	Liczba wspólnych wniosków projektowych (złożone i pozyskane)	produkt	szt.	wzrost	Starostwo /JST
66	Liczba posiedzeń forów gospodarczych i grup roboczych JST	produkt	szt.	wzrost	Starostwo
67	Udział projektów realizowanych w formule partnerstwa międzygminnego	rezultat	%	wzrost	Starostwo
F2. Wdrożenie zintegrowanych e-usług publicznych i cyfryzacja procesów zarządzania Powiatem Staszowskim					
68	Liczba nowych e-usług publicznych dostępnych w pełni online	produkt	szt.	wzrost	IT Starostwa /JST
69	Udział procedur administracyjnych obsługiwanych cyfrowo	produkt	%	wzrost	IT Starostwa
70	Pracownicy administracji przeszkoleni z kompetencji cyfrowych i PM	produkt	os.	wzrost	Starostwo /JST
71	Udział spraw urzędowych załatwionych bez wizyty w urzędzie	rezultat	%	wzrost	IT Starostwa
F3. Profesjonalizacja komunikacji zewnętrznej i budowa spójnej marki terytorialnej „Ziemia Staszowska”					
72	Liczba ogólnopolskich kampanii informacyjno-promocyjnych marki	produkt	szt.	wzrost	Starostwo
73	Liczba przeprowadzonych konsultacji publicznych (online/offline)	produkt	szt.	wzrost	Starostwo /JST
74	Średnia frekwencja mieszkańców uczestniczących w konsultacjach	rezultat	os./wyd.	wzrost	JST
75	Poziom świadomości i rozpoznawalności marki „Ziemia Staszowska”	rezultat	%	wzrost	Badania rynkowe

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035.

Po analizie zakładanych wskaźników, efekty wdrożenia Strategii dla Powiatu Staszowskiego można opisać w trzech głównych obszarach:

Poprawa jakości życia i kapitału ludzkiego – Działania w obszarze S1, S2, S3 i S4 przyniosą wymierny wzrost dostępności i standardu usług publicznych. Efektem będzie nie tylko zwiększenie liczby osób objętych opieką senioralną, wsparciem edukacyjnym (w tym praktykami zawodowymi) oraz pomocą społeczną, ale przede wszystkim poprawa realnych warunków życia. Oczekiwane rezultaty to wyższa satysfakcja mieszkańców, wzrost udziału dzieci w opiece instytucjonalnej, spadek liczby wypadków z udziałem nieletnich oraz zahamowanie niekorzystnego salda migracji poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty prorodzinnej i mieszkaniowej.

Rozwój gospodarczy i infrastrukturalny – Dzięki celom G1, G2 oraz P2 i P3, strategia ma na celu przekształcenie potencjału gospodarczego w realne korzyści. Efektem wdrożenia będzie wzrost aktywności gospodarczej mierzony liczbą nowych firm i utworzonych miejsc pracy, a także zwiększenie wartości prywatnych inwestycji na przygotowanych terenach. Poprawa infrastruktury transportowej i komunalnej (drogi, sieci, ścieżki rowerowe) przełoży się na większe bezpieczeństwo i niższą wypadkowość. W turystyce efektem będzie wydłużenie pobytów i wzrost przychodów lokalnych przedsiębiorców dzięki skomercjalizowaniu markowych produktów turystycznych.

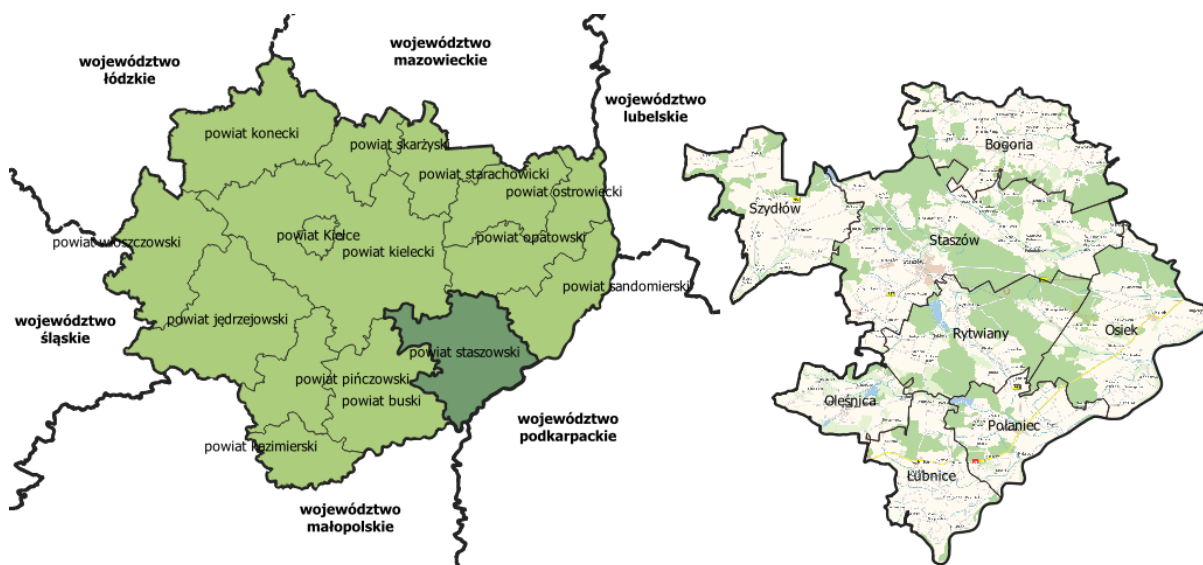
Transformacja środowiskowa i sprawność zarządzania – Realizacja celów G3, P1, P4, F1, F2 i F3 przyniesie konkretne, mierzalne korzyści ekologiczne i organizacyjne. Efektem działań proklimatycznych będzie redukcja zużycia energii w budynkach publicznych, spadek liczby dni z przekroczeniami norm zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększenie udziału recyklingu odpadów. W zakresie zarządzania, efektem finalnym będzie bardziej zintegrowana i cyfrowa administracja (większy odsetek spraw załatwianych online), skuteczniejsze partnerstwa międzygminne (wspólne projekty) oraz wyższa rozpoznawalność marki terytorialnej, co w dłuższej perspektywie buduje tożsamość i spójność regionu.

6. Analiza stanu środowiska oraz istniejące problemy z zakresu ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Strategii

6.1 Położenie geograficzne i administracyjne

Powiat staszowski leży w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Łączna powierzchnia obszaru wynosi 925 km², co stanowi 7,9% województwa. Analizowany obszar graniczy od północy z powiatem opatowskim i kieleckim, od południa z województwem podkarpackim i małopolskim, od wschodu z powiatem sandomierskim i województwem podkarpackim, zaś od zachodu z powiatem buskim.

Mapa 5. Położenie Powiatu Staszowskiego na tle województwa

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035.

Z fizycznogeograficznego punktu widzenia analizowany obszar położony jest w obrębie pięciu mezoregionów: Gór Świętokrzyskich, Pogórza Szydłowskiego, Niecki Połanieckiej, Garbu Pińczowskiego i Niziny Nadwiślańskiej. Położenie powiatu staszowskiego na styku tak różnorodnych jednostek fizycznogeograficznych sprawia, że obszar ten charakteryzuje się dużą zmiennością krajobrazu, bogactwem siedlisk przyrodniczych oraz zróżnicowaniem potencjału gospodarczego i użytkowania terenu.

Na północy powiatu znajdują się wschodnie krańce Gór Świętokrzyskich, które charakteryzują się pagórkowatym i miejscami silnie pofalowanym terenem. Obszar ten, choć obejmuje jedynie niewielki fragment powiatu, nadaje mu wyraźnie wyżynny charakter.

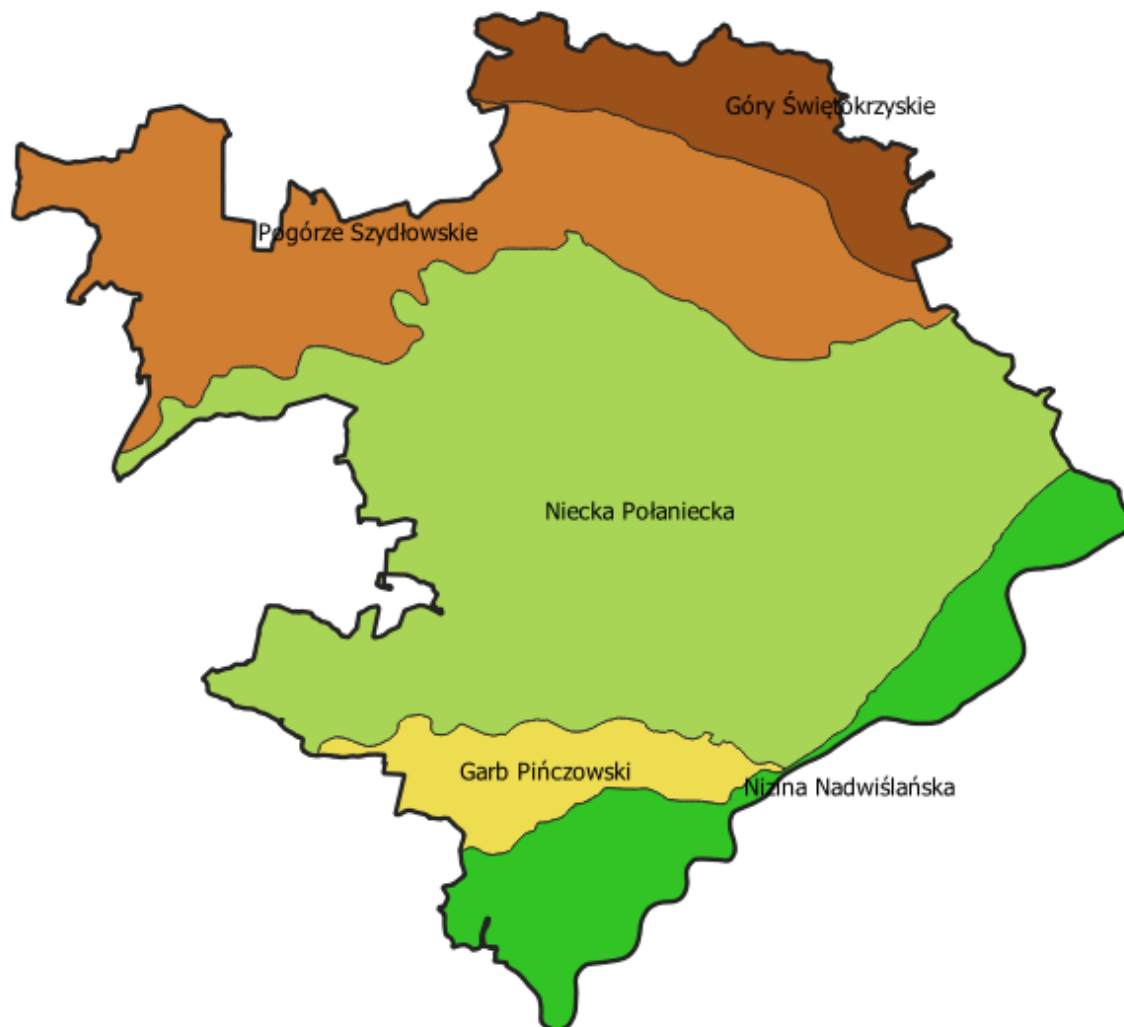
Na zachodzie powiatu rozciąga się Pogórze Szydłowskie – obszar o łagodnie pofalowanej rzeźbie terenu, zbudowany z margli, wapieni i piaskowców. Region ten pełni funkcję przejściową między Górami Świętokrzyskimi a obniżeniami Niecki Połanieckiej.

Centralna część powiatu obejmuje Nieckę Połaniecką – niziną, lekko obniżoną formację o charakterze zapadliska tektonicznego, przez którą przepływa rzeka Czarna.

Na południowy zachód od Niecki Połanieckiej rozciąga się Garb Pińczowski zbudowany głównie z margli kredowych. W przeważającej części jest to teren rolniczy.

Z kolei południowo-wschodnie obrzeża powiatu sięgają Niziny Nadwiślańskiej – rozległego obszaru nizinnego przylegającego do doliny Wisły. Mezuregion ten jest stosunkowo płaski, o małym nachyleniu.

Mapa 6. Położenie fizycznogeograficzne Powiatu Staszowskiego

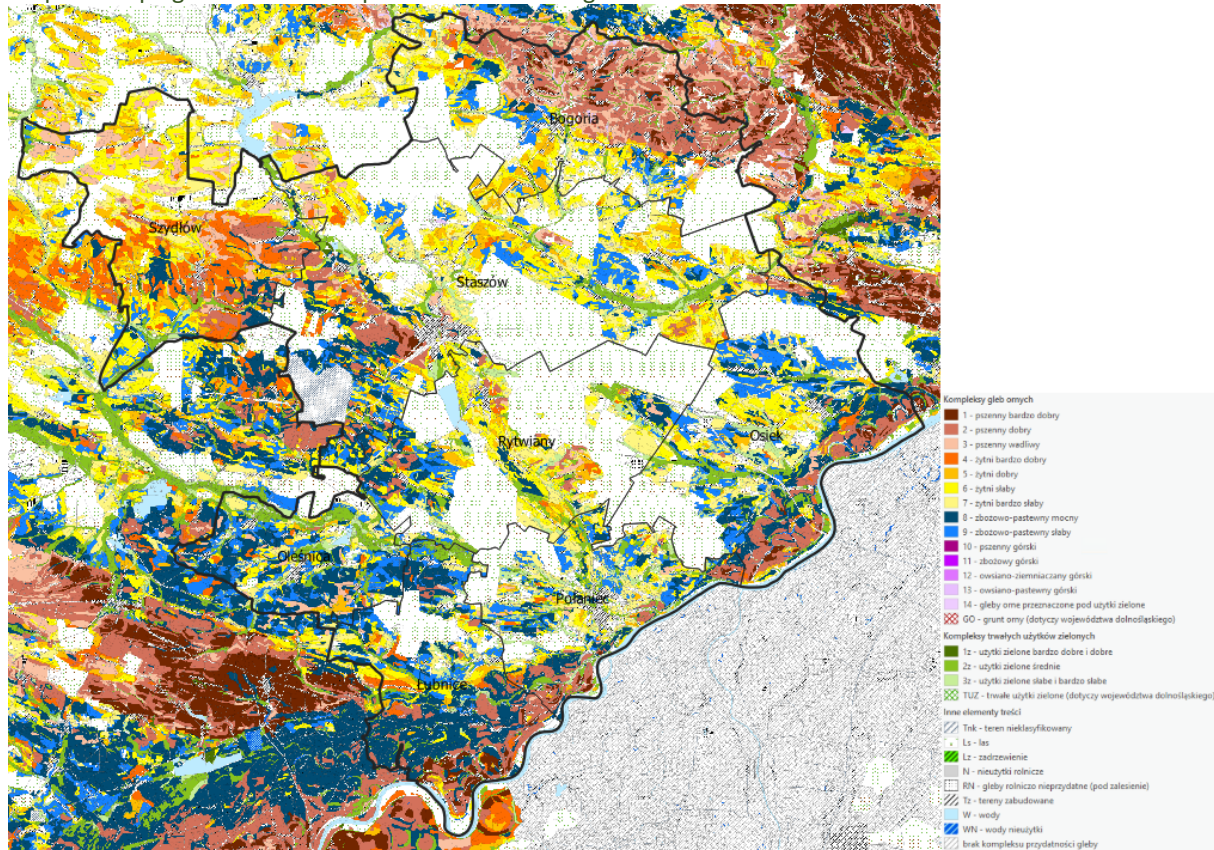
Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035.

6.1. Powierzchnia ziemi

Powiat staszowski położony jest w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w obrębie Niecki Nidziańskiej oraz doliny Wisły. Ukształtowanie terenu ma charakter niziny falistej, z wyraźnym udziałem dolin rzecznych, w tym Czarnej Staszowskiej, Wschodniej oraz Wisły, co istotnie wpływa na warunki glebowe oraz sposób użytkowania gruntów.

Gleba stanowi układ dynamiczny, w którym zachodzą nieustanne procesy fizyczne, chemiczne i biologiczne. Związki mineralne podlegają przemianom, są pobierane przez rośliny, wymywane do głębszych warstw profilu glebowego lub przechodzą w formy trudno przyswajalne. W efekcie może dochodzić do stopniowego zubożenia gleb, zwłaszcza w warunkach intensywnego użytkowania rolniczego.

Mapa 7. Mapa glebowo-rolnicza powiatu staszowskiego

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035

Z danych dotyczących waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynika, że powiat staszowski charakteryzuje się średnią jakością gleb zarówno w skali województwa, jak i kraju. Średni wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 61,2 pkt w skali 120-punktowej, podczas gdy dla województwa świętokrzyskiego wartość ta wynosi 70,4 pkt, a średnia krajowa 66,6 pkt. Oznacza to, że warunki glebowe powiatu są umiarkowane i nieco słabsze od przeciętnych w regionie i kraju.

Gleby klas chronionych prawnie o najwyższej przydatności rolniczej (klasy I–IVa) stanowią 36,2% ogółu gruntów ornych i sadów, co jest wartością niższą niż w województwie (51,7%) i w kraju (51,1%). Na terenie powiatu dominują gleby klasy IV i V, szczególnie w rejonie Staszowa i Połańca, natomiast gleby wyższych klas bonitacyjnych (II i III) występują lokalnie, m.in. w rejonie Łubnic. Znaczną część obszaru zajmują gleby piaszczyste, zwłaszcza w dorzeczu rzek Czarnej Staszowskiej i Wschodniej. Około 20% stanowią gleby średniourodajne, a pozostałą część gleby bagienne i mułowo-bagienne związane z dolinami rzeczными i terenami podmokłymi.

Na obszarze powiatu przeważają kompleksy glebowe żytnie oraz pastewno-zbożowe, natomiast w północnej części występują kompleksy pszenne, charakteryzujące się lepszymi właściwościami produkcyjnymi. Struktura ta determinuje kierunki produkcji rolnej oraz rodzaj prowadzonych upraw.

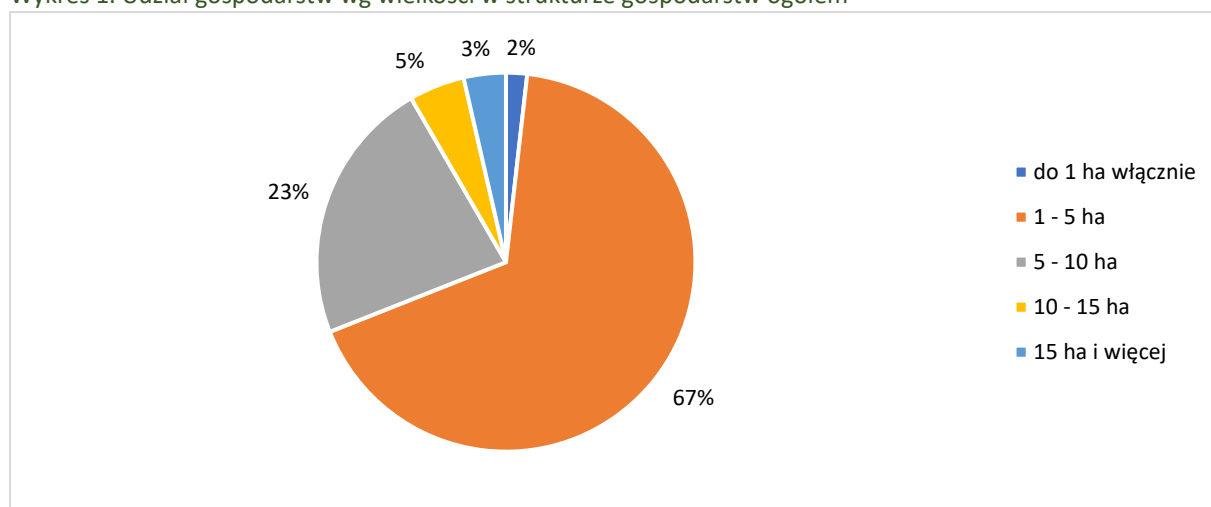
Rolnictwo odgrywa istotną rolę w strukturze społeczno-gospodarczej powiatu. Znaczny udział obszarów wiejskich, utrwalone tradycje upraw i hodowli oraz umiarkowanie korzystne warunki glebowe sprawiają, że sektor ten pozostaje jednym z kluczowych elementów lokalnej gospodarki. Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 roku na terenie powiatu funkcjonują 7 224 gospodarstwa

rolne o łącznej powierzchni 43 464,14 ha. Największa liczba gospodarstw zlokalizowana jest w gminie Staszów (1 551), natomiast najmniejsza w gminie Oleśnica (429).

Struktura agrarna wskazuje na wyraźną przewagę małych gospodarstw. Aż 67% stanowią gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha, natomiast 23% to jednostki o powierzchni od 5 do 10 ha. Większe gospodarstwa stanowią mniejszość, co świadczy o dominacji rolnictwa rodzinnego i tradycyjnego. Jednocześnie część większych podmiotów może pełnić istotną rolę w zakresie specjalizacji produkcji.

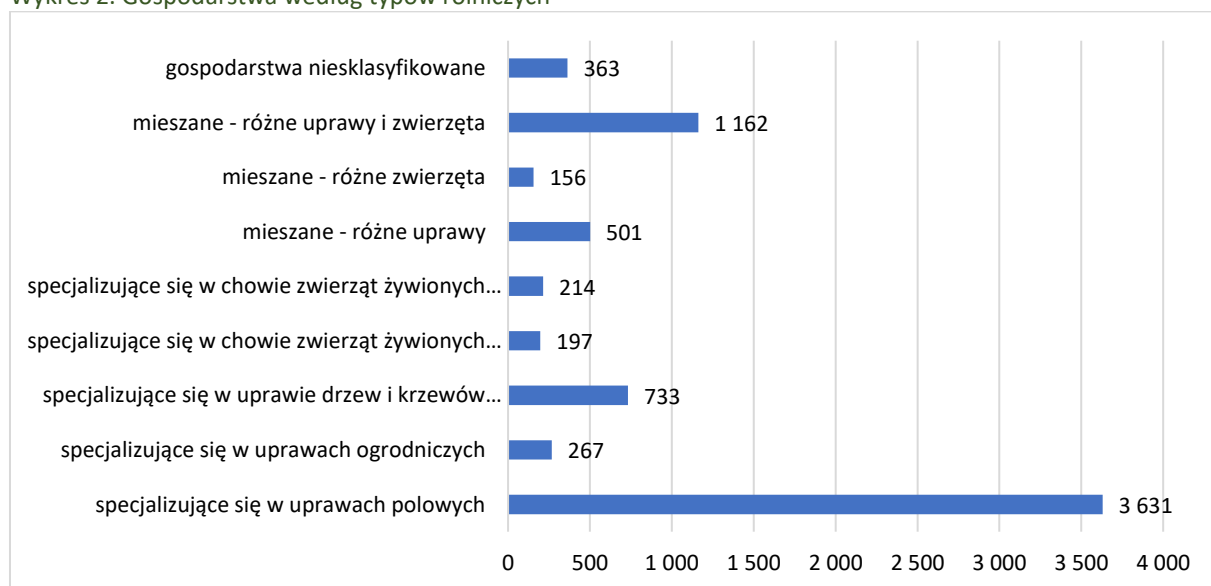
Pod względem typów rolniczych najliczniejszą grupę stanowią gospodarstwa specjalizujące się w uprawach polowych (3 631 jednostek), co potwierdza dominację produkcji roślinnej. Najmniej liczną kategorię stanowią gospodarstwa o profilu mieszanym – różne zwierzęta (156 jednostek). Struktura ta wskazuje na przewagę rolnictwa uprawowego, przy jednoczesnym udziale gospodarstw łączących produkcję roślinną i zwierzęcą, co może sprzyjać stabilności ekonomicznej oraz utrzymaniu równowagi środowiskowej poprzez obieg materii organicznej w glebie.

Wykres 1. Udział gospodarstw wg wielkości w strukturze gospodarstw ogółem

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035

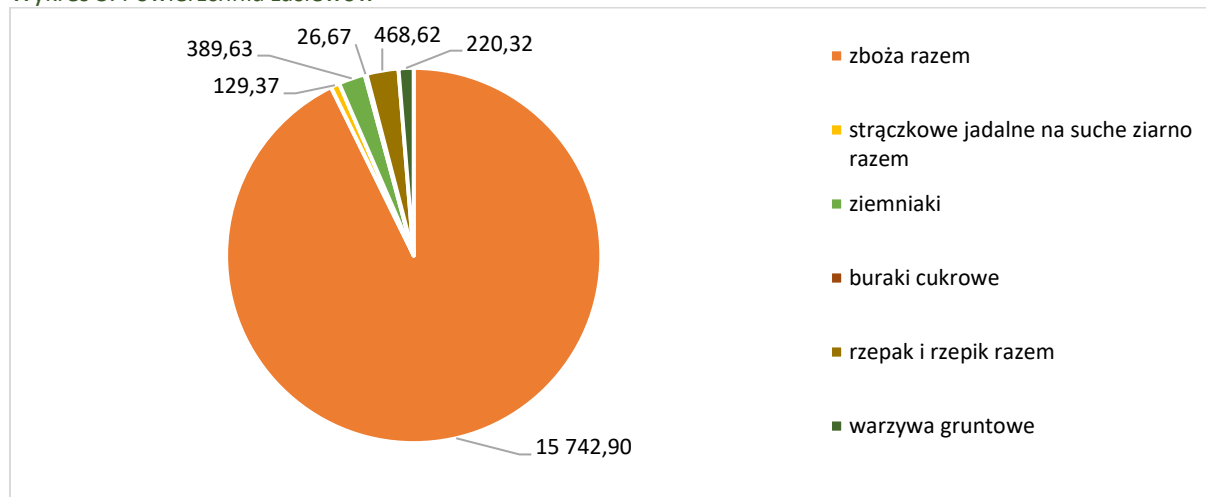
Wykres 2. Gospodarstwa według typów rolniczych

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035

Potwierdzeniem charakterystyki rolnictwa w powiecie staszowskim jest struktura powierzchni zasiewów. Dominującą grupę stanowią zboża, które zajmują łącznie aż 15 742,90 ha. Pozostałe zasiewy, takie jak: rośliny strączkowe, ziemniaki, rośliny oleiste czy warzywa gruntowe, stanowią zdecydowanie mniejszy udział w powierzchni zasiewów, co odzwierciedla tradycyjny profil rolniczy tego regionu.

Wykres 3. Powierzchnia zasiewów

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia takich badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. Ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, piąta tura Monitoringu przypadła na lata 2015-2017 i podobnie jak w poprzednich latach była realizowana przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Szósta tura monitoringu przypadła na lata 2020-2022. Środki na realizację programu Monitoringu pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Na terenie powiatu staszowskiego w ramach monitoringu zlokalizowano dwa punkty w gminie Rytwiany i Połaniec. Na przeważającej części powiatu staszowskiego udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych waha się w granicach od 61 do 80 %, najniższy udział gleb kwaśnych w granicach od 21 do 40 % zanotowano w gminie Szydłów.

Lasy zajmują znaczną część powierzchni powiatu, pełniąc funkcje ochronne, przyrodnicze i klimatyczne. Przyczyniają się do ograniczania erozji, poprawy retencji wodnej oraz zachowania różnorodności biologicznej.

Podsumowując, powierzchnia ziemi powiatu staszowskiego cechuje się umiarkowaną jakością gleb, przewagą gleb lekkich i średnich oraz dominacją małych i średnich gospodarstw rodzinnych. Warunki przyrodnicze oraz struktura użytkowania gruntów wymagają prowadzenia działań w zakresie ochrony gleb przed degradacją, zwiększania retencji wodnej oraz racjonalnego gospodarowania przestrzenią rolniczą.

6.2. Zasoby wodne

Powiat staszowski wyróżnia się znaczną różnorodnością przyrodniczą wynikającą z urozmaiconej rzeźby terenu, zróżnicowanych warunków hydrologicznych oraz bogactwa siedlisk i gatunków. Powiat leży w dorzeczu górnej Wisły na jej lewym brzegu, w obrębie zlewni rzek: Wisły, Czarnej Staszowskiej i Koprzywianki. Układ hydrograficzny stanowi jeden z kluczowych elementów środowiska przyrodniczego powiatu, wpływając zarówno na warunki glebowe, jak i na strukturę użytkowania przestrzeni.

Największą rzeką kształtującą warunki wodne południowej części powiatu jest Wisła, która pełni funkcję głównej osi hydrograficznej regionu. Jej dolina ma charakter szeroki i miejscami tarasowy, z występowaniem starorzeczy, terenów zalewowych oraz siedlisk łągowych. Wisła odgrywa istotną rolę w systemie ochrony przeciwpowodziowej oraz w kształtowaniu lokalnego mikroklimatu.

Centralną część powiatu odwadnia Czarna Staszowska, będąca jednym z ważniejszych lewobrzeżnych dopływów Wisły. Rzeka ta wraz z siecią dopływów tworzy rozbudowany system hydrograficzny, który wpływa na stosunki wodne w obszarach rolniczych i leśnych. W dolinach rzecznych występują gleby hydrogeniczne, torfowe i mułowo-bagiennie, sprzyjające retencji wody, ale jednocześnie wymagające odpowiedniego gospodarowania melioracyjnego.

Północno-wschodnia część powiatu znajduje się w zlewni Koprzywianki, której dolina ma węższy charakter, a jej znaczenie hydrologiczne związane jest głównie z lokalnym systemem odwodnienia oraz zasilaniem wód podziemnych.

Na terenie powiatu występują również mniejsze cieki, rowy melioracyjne oraz zbiorniki wodne, w tym stawy hodowlane i zbiorniki retencyjne. Pełnią one funkcje gospodarcze, przeciwpowodziowe oraz przyrodnicze, zwiększając lokalną retencję wodną i wpływając na stabilizację stosunków wodnych w okresach suszy.

Istotnym elementem zasobów wodnych są wody podziemne, które stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę pitną. Obszar powiatu znajduje się w zasięgu głównych zbiorników wód podziemnych o znaczeniu regionalnym, co podnosi jego znaczenie w systemie gospodarowania wodami w województwie świętokrzyskim. Jakość wód podziemnych uzależniona jest od sposobu użytkowania gruntów, stopnia skanalizowania terenów wiejskich oraz intensywności produkcji rolniczej.

Zasoby wodne powiatu podlegają presji związanej z okresowymi suszami, zmianami klimatycznymi, wpływem zanieczyszczeń obszarowych z terenów rolniczych oraz zagrożeniem powodziowym w dolinie Wisły i Czarnej Staszowskiej. W związku z tym kluczowe znaczenie ma prowadzenie działań w zakresie zwiększania retencji, ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz racjonalnego gospodarowania wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Podsumowując, system wodny powiatu staszowskiego tworzy spójny i zróżnicowany układ hydrograficzny, obejmujący duże rzeki, cieki lokalne, wody podziemne oraz zbiorniki retencyjne. Stanowi on istotny element środowiska przyrodniczego oraz fundament rozwoju rolnictwa, gospodarki komunalnej i ochrony przyrody.

Szczegóły dotyczące kodów J CWP zarządów oraz gmin gminy przedstawiono w tabeli na kolejnej stronie.

Tabela 9 Wykaz JCWP dla powiatu staszowskiego

Kod JCWP	Nazwa	Obszar dorzecza	Region wodny	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Zarząd Zlewni	Dokument źródłowy warunków referencyjnych
RW2000122319	Wisła od Wisłoki do Sanny	obszar dorzecza Wisły	region wodny Górnej-Zachodniej Wisły	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie	Zarząd Zlewni w Sandomierzu	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
RW20001221799	Wisła od Nidy do Wisłoki					
RW200006217889	Wschodnia					
RW200011217699	Strumień					
RW2000062178329	Łagowianka					
RW200006219469	Kacanka					
RW200006217839	Czarna do zb. Chańcza					
RW20000621789	Czarna od zb. Chańcza do ujścia					
RW200023217839	Zb. Chańcza					
RW200011219499	Koprzywianka od Modlibórki do ujścia					
RW2000062194349	Kujawka					
RW2000062194369	Pokrzywianka					
RW200006219169	Zawidzianka					
RW200006219129	Strzegomka					
RW20001021792	Ciek od Okrągłej					
RW20000621772	Śmierdziączka					
RW20000621914	Dopływ z Piskowoli					
RW2000102191169	Ciek od Turska					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Zlewnie te charakteryzują następujące oceny stanu, presje oraz cele środowiskowe:

Tabela 10 Ocena stanu JCWP na terenie powiatu Staszowskiego wraz z celem środowiskowym 2027

Kod JCWP	Nazwa	Stan/potencjał ekologiczny	Wskaźniki determinujące stan	stan chemiczny	stan ogólny	presje znaczące	Cel środowiskowy	zagrożenie suszą
RW2000122319	Wisła od Wisłoki do Sanny	umiarkowany stan ekologiczny	nie dotyczy; fitoplankton, akrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM (na elementy chemiczne), CHEM_B (na elementy chemiczne (biota)), OCH (na obszary chronione)	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IFPL, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą

RW20001221799	Wisła od Nidy do Wisłoki	słaby stan ekologiczny	przewodność; fitoplankton, makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM (na elementy chemiczne), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	silnie i ekstremalnie zagrożone suszą
---------------	--------------------------	------------------------	--	--------------------------------	--------------	---	--	---------------------------------------

RW200006217889	Wschodnia	umiarkowany potencjał ekologiczny	OWO, przewodność; fitobentos	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM (na elementy chemiczne), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą
RW200011217699	Strumień	umiarkowany potencjał ekologiczny	nie dotyczy; fitobentos	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM (na elementy chemiczne), OCH (na obszary chronione)	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą

RW2000062178329	Łagowianka	słaby stan ekologiczny	azot ogólny, azot azotanowy; fitobentos	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM (na elementy chemiczne), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą
RW200006219469	Kacanka	słaby stan ekologiczny	OWO, przewodność; fitobentos, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM (na elementy chemiczne), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą

RW200006217839	Czarna do zb. Chańcza	umiarkowany stan ekologiczny	OWO; fitobentos	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), CHEM (na elementy chemiczne), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złączonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą
RW20000621789	Czarna od zb. Chańcza do ujścia	umiarkowany	OWO, azot ogólny; fitobentos, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM (na elementy chemiczne), CHEM_B (na elementy chemiczne (biota)), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)	umiarkowany potencjał ekologiczny (złączone wskaźniki: [IO, EFI+PL/IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złączonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą

RW200023217839	Zb. Chańcza	dobry potencjał ekologiczny	azot ogólny; nie dotyczy	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	CHEM (na elementy chemiczne), CHEM_B (na elementy chemiczne (biota)), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)	dobry potencjał ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w), fluoranten (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	bd
RW200011219499	Koprzywianka od Modlibórki do ujścia	umiarkowany stan ekologiczny	nie dotyczy; ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM (na elementy chemiczne), CHEM_B (na elementy chemiczne (biota)), OCH (na obszary chronione)	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą

RW2000062194349	Kujawka	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy	stan chemiczny dobry	brak danych	nie dotyczy	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą
RW2000062194369	Pokrzywianka	umiarkowany stan ekologiczny	przewodność; fitobentos	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), CHEM (na elementy chemiczne), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą

RW200006219169	Zawidzianka	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy; makrofity, bezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny dobry	brak danych	BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), OCH (na obszary chronione)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych dobry stan chemiczny	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą
RW200006219129	Strzegomka	zły stan ekologiczny	OWO, azot amonowy; ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM (na elementy chemiczne), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą
RW20001021792	Ciek od Okrągłej	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy	stan chemiczny dobry	brak danych	BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą

RW20000621772	Śmierdziączka	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy; makrofity, bezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny dobry	brak danych	BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), OCH (na obszary chronione)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą
RW20000621914	Dopływ z Piskowoli	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy; makrofity, bezkręgowce, ichtiofauna	brak danych	brak danych	BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), OCH (na obszary chronione)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą
RW2000102191169	Ciek od Turska	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy; makrofity, bezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny dobry	brak danych	BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), OCH (na obszary chronione)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	słabo i umiarkowanie zagrożone suszą

Źródło: ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U.2023.300)

Wody podziemne

W regionie powiatu staszowskiego wody podziemne pełnią istotną rolę jako:

- źródło zaopatrzenia w wodę pitną,
- zasób dla gospodarki komunalnej i rolnictwa,
- element kształtujący stosunki wodne na powierzchni.

Ich rozmieszczenie i jakość zależą od rodzaju warstw wodonośnych oraz od zasilania wodami opadowymi i powierzchniowymi.

Obszar powiatu położony jest w regionie hydrogeologicznym związanym z utworami mezozoicznymi i kenozoicznymi. Wody podziemne występują tu głównie w:

- utworach czwartorzędowych (piaski i żwiry dolin rzecznych),
- utworach kredowych i jurajskich (wapienie, margle),
- lokalnie w utworach trzeciorzędowych.

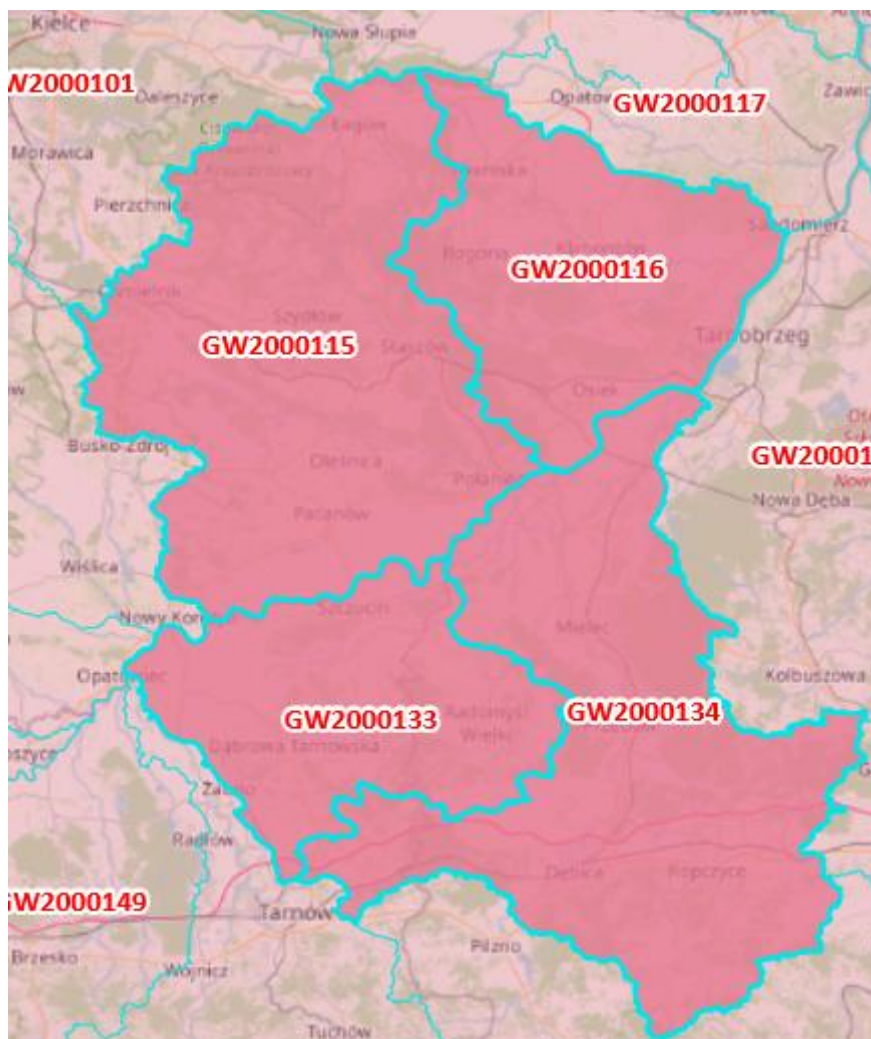
Na obszarze powiatu staszowskiego kluczowe znaczenie dla zaopatrzenia w wodę oraz funkcjonowania ekosystemów mają cztery Jednolite Części Wód Podziemnych: GW2000115, GW2000116, GW2000133 i GW2000134. Jednostki GW2000115 i GW2000116 obejmują głównie poziomy wodonośne związane z utworami czwartorzędowymi oraz kredowymi. Charakteryzują się one wodami o zwierciadle swobodnym i napiętym, zasilanymi głównie na drodze infiltracji opadów atmosferycznych. Mają one istotne znaczenie dla lokalnych ujęć komunalnych, jednak ze względu na płytkie zaleganie wód gruntowych w niektórych obszarach, są one podatne na zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego. W dolinach rzecznych, takich jak Wisła, Czarna Staszowska i Koprzywianka, warstwy wodonośne cechują się większą miąższością i wyższą wydajnością studni.

Z kolei jednostki GW2000133 i GW2000134 reprezentują głębsze poziomy wodonośne, związane głównie z utworami węglanowymi (wapienie, margle). Charakteryzują się one dobrymi właściwościami filtracyjnymi skał szczelinowo-krasowych, a także lepszą izolacją od powierzchni terenu. Dzięki temu wody w tych poziomach mają zwykle dobrą jakość chemiczną i odgrywają strategiczną rolę jako zasoby o większej odporności na presję antropogeniczną.

Zgodnie z aktualnymi planami gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły, większość JCWPd w regionie osiąga dobry stan ilościowy. Lokalnie stan chemiczny bywa jednak zagrożony presją rolniczą (głównie azotany) oraz oddziaływaniem osadnictwa. Do głównych zagrożeń należą infiltracja zanieczyszczeń z terenów rolnych, nieszczelne systemy kanalizacyjne oraz punktowe źródła zanieczyszczeń.

Wody podziemne w powiecie staszowskim mają fundamentalne znaczenie – stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę pitną, stabilizują stosunki wodne w dolinach rzecznych, a także są niezbędne dla rolnictwa i przemysłu. Wymagają zatem skutecznej ochrony poprzez wyznaczenie stref ochronnych ujęć oraz konsekwentną kontrolę presji rolniczej i komunalnej.

Mapa 8 Granice GZWP występujących w obrębie powiatu staszowskiego

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/mapa>

6.3. Flora i fauna

Głównym zasobem flory i fauny są zróżnicowane gatunkowo obszary leśne, łąk, pól oraz dolin rzecznych. Najcenniejsze obiekty flory objęto statusem pomnika ochrony przyrody.

Tabela 11: Lista pomników ochrony przyrody na terenie powiatu staszowskiego

inspire_id	nadzorca	opis pomnika
PL.ZIPOP.1393.PP.2612012.382	Wójt Gminy Bogoria	lipa o obwodzie pnia 600 cm mierzonych na wysokości 1,30 m od ziemi
PL.ZIPOP.1393.PP.2612012.384	Wójt Gminy Bogoria	lipa o obwodzie pnia 440 cm mierzonych na wysokości 1,30m od ziemi
PL.ZIPOP.1393.PP.2612012.386	Wójt Gminy Bogoria	klon o obwodzie pnia 340 cm mierzonych na wysokości 1,30 m od ziemi
PL.ZIPOP.1393.PP.2612012.467	Wójt Gminy Bogoria	jesion wyniosły o obwodzie pnia 390 cm mierzonych na wysokości 1,30m od ziemi
PL.ZIPOP.1393.PP.2612022.474	Wójt Gminy Łubnice	LIPA SZKOLNA

PL.ZIPOP.1393.PP.2612022.505	Wójt Gminy Łubnice	Wieloobiektowy typ pomnika w postaci 22 drzew (10 dębów szypułkowych (<i>Quercus robur</i>), 5 sztuk lip drobnolistnych (<i>Tilia cordata</i>) i 7 sztuk lip szerokolistnych (<i>Tilia platyphyllos</i>). Wiek około 150-200 lat.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612053.356	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612053.357	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612053.358	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612053.359	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612053.503	wojewódzki konserwator przyrody	8 dębów, wiek ok. 200-300 lat
PL.ZIPOP.1393.PP.2612053.504	wojewódzki konserwator przyrody	wiek ok. 400 lat
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.424	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	klon srebrzysty mający osiem zrosniętych pni
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.426	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	Aleja lipowa składająca się z 30 drzew rosnących wzdłuż ścieżki.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.428	Konieczność zmiany przepisów wskazujących	brak informacji

	sprawującego nadzór	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.429	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.430	Wójt Gminy Rytwiany	aleja lipowa składa się aktualnie z 86 drzew
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.432	Wójt Gminy Rytwiany	Maria - drzewo gatunku wiąz szypułkowy, o obwodzie 650 cm.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.433	Wójt Gminy Rytwiany	Zofia - drzewo gatunku jesion wyniosły, o obwodzie 500 cm.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.434	Wójt Gminy Rytwiany	Stanisław - drzewo gatunku dąb szypułkowy, o obwodzie 500 cm.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.506	Wojewódzki Konserwator Przyrody	w wieku ok. 300 lat, wysokie drzewo z wyźłobieniem na korzeniu
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.507	wojewódzki konserwator przyrody	w wieku ok. 200 lat
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.611	konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	Bratek
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.334	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	Głaz narzutowy o nazwie "Diabelski kamień". Głaz o długości 3,3 m, wysokości 1,7 m i szerokości 3,3 m, obwodzie 9 m.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.361	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.362	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.363	Konieczność zmiany przepisów wskazujących	2 sztuki

	sprawującego nadzór	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.364	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.365	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.366	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	pięć modrzewi rosnących w półokręgu wokół kapliczki
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.368	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.369	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.482	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	brak informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.495	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	wiek ok. 250 lat
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.501	wojewódzki konserwator przyrody	Drzewo o obwodzie pnia 518 cm, wysokości 28 m i wieku około 300 lat.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.508	wojewódzki konserwator przyrody	wiek ok. 200 lat
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.732	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Lipa drobnolistna o obwodzie pnia 680 cm, wysokości 30 m i wieku około 300 lat.

PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.733	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	informacji
PL.ZIPOP.1393.PP.2612082.147	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	Wyrobisko o charakterze stokowym, nieczynne. Wymiary wyrobiska: długość - 100 m, szerokość - 20 m, wysokość 10-20 m. W profilu wyrobiska odślaniają się typowe dla sarmatu (trzeciorzęd - miocen) wapienie organodendrytyczne (kalkiityty).
PL.ZIPOP.1393.PP.2612082.148	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	Odślonięcie geologiczne o długości ok. 30 m i wysokości 3-4 m, w skarpie przydrożnej odślaniają się tutaj szarobrzazowe, oliwkowobrzazowe silnie zdiagenezowane iłowce i mułowce z wkładkami zielonkawych drobnoziarnistych piaskowców.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612082.2001	Wójt Gminy Szydłów	drzewo o obwodzie pnia 115 cm, wysokości 8 m i wieku około 200 lat.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612082.211	wojewódzki konserwator przyrody	o średnicy pnia na wys. 1,30 m od ziemi - 2,00 m
PL.ZIPOP.1393.PP.2612012.6025	Wójt Gminy Bogoria	Jesion wyniosły o obwodzie pnia 380 cm mierzonym na wysokości 1,30 m od ziemi
PL.ZIPOP.1393.PP.2612012.6027	Wójt Gminy Bogoria	dąb szypułkowy o obwodzie pnia 525 cm mierzony na wysokości 1,30 m od ziemi
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.6028	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.6029	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	działka nr 1401/5, obręb Rytwiany, drzewo rośnie na terenie Ośrodka Wypoczynkowo-Rehabilitacyjnego "Rytwiany", ul. Artura Radziwiłła 19 w Rytwianach (dawny pałac Radziwiłłów)
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.6030	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6031	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk zwyczajny, o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym 301 cm, rosnący na terenie nieruchomości o nr ewid. 219, obręb ewid. Poddębowiec.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6032	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb Szypułkowy, o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym 343 cm, rosnący na terenie nieruchomości o nr ewid. 757, obręb ewid. Wola Osowa.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6033	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy, o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym 346 cm, rosnący na terenie nieruchomości o nr ewid. 253, obręb ewid. Poddębowiec.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6034	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy, o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym 364 cm, rosnący na terenie nieruchomości o nr ewid. 254, obręb ewid. Poddębowiec.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6035	Burmistrz Miasta	Dąb szypułkowy, o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym 325 cm, rosnący na

	i Gminy Staszów	terenie nieruchomości o nr ewid. 753, obręb ewid. Wola Osowa.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6036	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy, o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym 365 cm, rosnący na terenie nieruchomości o nr ewid. 245, obręb ewid. Poddębowiec.
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6045	Konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.6070	Wójt Gminy Rytwiiany w porozumieniu z Nadleśnictwem Staszów	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6105	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	miłorząb dwuklapowy (Ginkgo biloba)
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6106	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	źródło wody krótkiego cieku wodnego o długości około 20 m
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6107	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	drzewo gatunku jesion wyniosły (Fraxinus excelsior) o obwodzie pnia mierzonym na wysokości 130cm, wynoszącym 305 cm
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6108	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	grupa drzew gatunku dąb szypułkowy (Quercus robur) w liczbie 3 szt., o obwodach pni mierzonych na wysokości 130 cm, wynoszących odpowiednio: drzewo nr 1 – 310 cm, drzewo nr 2 - 365 cm, drzewo nr 3 - 315 cm,
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.6158	Wójt Gminy Rytwiiany	Tulipanowiec amerykański (Liriodendron tulipifera L)
PL.ZIPOP.1393.PP.2612062.6159	Wójt Gminy Rytwiiany	Tulipanowiec amerykański (Liriodendron tulipifera L)
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6160	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Głaz narzutowy "Gwarek" jest jednym z nielicznych obiektów na terenie gminy, który został uznany za pomnik przyrody. Swoją wyjątkowość zawdzięcza pochodzeniu, ponieważ został przetransportowany z regionu południowo-wschodniej Szwecji przez łądogłód w czasie zlodowacenia południowopolskiego, które trwało od 730 tys. do 430 tys. lat temu. Obiekt jest świadkiem epoki glacialnej oraz stanowi świadectwo procesów geologicznych jakie miały miejsce w przeszłości na pograniczu Gór Świętokrzyskich, Sandomierszczyzny i Poniidzia. "Gwarek" pełni rolę nie tylko naukową, ale także edukacyjną, ekologiczną, kulturową, estetyczną oraz (geo) turystyczną
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6161	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6162	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Grupa zrosniętych drzew u podstawy pnia gatunku buk pospolity (Fagus sylvatica) oraz sosna zwyczajna (Pinus sylvestris) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 327 cm
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6163	Burmistrz Miasta	Buk pospolity (Fagus sylvatica) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 342 cm

	i Gminy Staszów	
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6164	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 302 cm
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6165	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 331 cm
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6166	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 305 cm
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6167	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 411 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 237, obręb ewid. Poddębowiec
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6168	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 310 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 237, obręb ewid. Poddębowiec
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6169	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Jodła pospolita (<i>Abies alba</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 287 cm, rosnąca na terenie działki o nr ewid. 739, obręb ewid. Wola Osowa
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6170	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 303 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 254, obręb ewid. Poddębowiec
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6171	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 311 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 251, obręb ewid. Poddębowiec
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6172	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 316 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 1782, obręb ewid. Kurozwęki
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6173	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 304 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 657/1, obręb ewid. Wola Wiśniowska
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6174	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 312 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 657/1, obręb ewid. Wola Wiśniowska
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6175	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 220 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 730/3, obręb ewid. Wola Osowa

PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6176	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 360 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 718, obręb ewid. Wola Osowa
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6177	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), o obwodzie pnia mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 315 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 56, obręb ewid. Staszów
PL.ZIPOP.1393.PP.2612073.6178	Burmistrz Miasta i Gminy Staszów	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) o obwodzie pnia, mierzonym na wysokości 130 cm, wynoszącym: 330 cm, rosnący na terenie działki o nr ewid. 56, obręb ewid. Staszów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wyszukiwarki Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf>

Na terenie powiatu Znajdują się tu fragmenty dwóch ważnych ostoi: "**Kras Staszowski**" (PLH260030) oraz "**Tarnobrzaska Dolina Wisły**" (PLH180049). To właśnie w obrębie tych terenów stwierdzono występowanie wielu rzadkich i chronionych gatunków zwierząt, w tym tych wymienionych w załącznikach dyrektyw unijnych.

Wśród ssaków szczególnie cenne są te związane ze środowiskiem wodnym. W rzece Wiśle i jej starorzeczach, a także w mniejszych ciekach powiatu, takich jak Czarna Staszowska czy Koprzywianka, powszechnie występuje **bóbr europejski** i jego naturalny sąsiad – **wydra**. Oba te gatunki są objęte ochroną i stanowią wskaźniki czystości wód, ponieważ wymagają dobrze zachowanych, niezanieczyszczonych siedlisk nadrzecznych. Na terenie ostoi "Kras Staszowski" odnotowano również obecność **nocka dużego** – jednego z największych europejskich nietoperzy, który znajduje schronienie w starych drzewostanach liściastych, szczególnie w dziuplastych drzewach i szczelinach kory.

W czystych, dobrze natlenionych wodach regionu, zwłaszcza w obszarze "Kras Staszowski", występuje **minóg strumieniowy**. Ten prymitywny gatunek, przypominający wyglądem rybę, jest reliktem przeszłości i wykazuje bardzo wysoką wrażliwość na zanieczyszczenia wód, co czyni go doskonałym bioindykatorem środowiska. W Wiśle i jej dopływach licznie występują także pospolite gatunki ryb, takie jak sum, szczupak, sandacz, leszcz, karp, kleń, brzana czy płoć, które stanowią bazę pokarmową dla ptaków i ssaków drapieżnych.

Wilgotne tereny zalewowe Wisły oraz liczne stawy i oczka wodne w okolicach Staszowa, w tym w rezerwacie "Dziki Staw", to idealne siedliska dla płazów. Do najcenniejszych gatunków należą objęte ścisłą ochroną **kumak nizinny** i **traszka grzebieniasta**, których występowanie potwierdzono w obu ostojach. Kumak nizinny, z charakterystycznym żółtym ubarwieniem spodniej strony ciała, zasiedla płytkie, dobrze nasłonecznione zbiorniki wodne, natomiast traszka grzebieniasta preferuje większe, bogatsze w roślinność stawy. Z gadów, na nasłonecznionych skarpach, obrzeżach lasów i w pobliżu cieków wodnych często spotkać można **zaskrońca zwyczajnego**, który chętnie przebywa w sąsiedztwie płazów stanowiących jego główne pożywienie.

Awifauna powiatu staszowskiego jest niezwykle bogata, głównie za sprawą "Tarnobrzeskiej Doliny Wisły", która stanowi kluczowy korytarz ekologiczny na mapie Europy. Wśród najważniejszych, rzadkich gatunków lęgowych i żerujących tu ptaków wymienić należy **bielika** i **bociana czarnego** – te dwa gatunki, związane z dużymi kompleksami leśnymi i dolinami rzecznyymi, gniazdują w spokojnych zakątkach regionu i są symbolem dzikiej, niezakłóconej przyrody. Piaszczyste wyspy wiślane stanowią z kolei miejsce lęgowe dla ptaków siewkowych i wodno-błotnych, takich jak **rybitwa zwyczajna**, **rybitwa białoczelna**, **sieweczka rzeczna** i **brodziec piskliwy**. Gatunki te zakładają gniazda bezpośrednio na

odkrytych łachach piasku, co czyni je niezwykle wrażliwymi na zmiany poziomu wody i obecność drapieżników. Na wilgotnych łąkach w dolinie rzeki można usłyszeć charakterystyczny, chrapliwy głos **derkacza** – skrytego ptaka z rodziny chruścieli, który prowadzi nocny tryb życia. W łąkach i zaroślach nadrzecznych spotkać można barwnego **zimerodka**, którego obecność świadczy o czystości wód i bogactwie drobnych ryb, a otwarte przestrzenie są terenem łowieckim dla **sowy uszatej**. Ciekawostką faunistyczną jest pojawiająca się od kilku lat para **ostrygojadów** – charakterystycznych czarno-białych ptaków siewkowych z długim, czerwonym dziobem, które w Polsce gniazdują bardzo nielicznie, głównie w dolinach dużych rzek.

Również wśród bezkręgowców znajdują się gatunki o znaczeniu europejskim. W obszarze "Kras Staszowski" odnotowano obecność motyla z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej – **czerwończyka nieparka**. Jego występowanie związane jest z wilgotnymi łąkami i torfowiskami, gdzie żeruje na szczawiu i rdeście węzowniku. Dodatkowo, na terenach piaszczystych i dobrze nasłonecznionych Tarnobrzeszkiej Doliny Wisły, obserwuje się występowanie **modliszki zwyczajnej** – owada, który w Polsce znajduje się na północnej granicy swojego zasięgu, a jej pojawy w tym rejonie mogą świadczyć o ocieplaniu się klimatu.

Podsumowując, różnorodność biologiczna powiatu staszowskiego jest imponująca, a jej ochrona opiera się na zachowaniu mozaiki siedlisk – od dzikiej, nieuregulowanej rzeki Wisły, przez starorzecza, stawy, wilgotne łąki, aż po kompleksy leśne z unikalnymi zjawiskami krasowymi. Wszystkie te elementy tworzą spójną sieć ekologiczną, w której każda z opisanych grup zwierząt odgrywa niezastąpioną rolę, a ich obecność stanowi najlepszy dowód na wysoką wartość przyrodniczą tego regionu.

6.4. Obszary chronione

Powiat staszowski wyróżnia się znaczną różnorodnością przyrodniczą wynikającą z urozmaiconej rzeźby terenu, zróżnicowanych warunków hydrologicznych oraz bogactwa siedlisk i gatunków. Znaczna część jego powierzchni objęta jest prawną ochroną przyrody w różnych formach, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (z późn. zm.).

Mozaika siedlisk obejmuje m.in. zespoły rolno-leśne, doliny rzeczne, torfowiska, stawy rybne oraz murawy kserotermiczne. W lasach dominują bory sosnowe i mieszane, bory trzcinnikowe, łągi subkontynentalne, grądy i świetliste dąbrowy; lokalnie występują też olsy i zbiorowiska wilgotne. Drzewostany są głównie sosnowe, z domieszką dębu, brzozy, jodły, modrzewia, olszy i buka; przeważają drzewostany w wieku 50–100 lat. W dolinach cieków obecne są zadrzewienia olchowe, topolowe i wierzbowe, a przy drogach – szpalery lip, topól, jesionów i kasztanowców.

Fauna obejmuje m.in. sarnę, jelenia, dziką, lisa, kunę, bobra i łosia, a także liczne gatunki ptaków terenów otwartych i wodno-błotnych (m.in. kaczki, bażanty, kuropatwy). W wilgotnych dnach dolin oraz przy oczkach wodnych występują bogate zbiorowiska szuwarowo-, łąkowo-bagienne i bagienno-torfowiskowe. Na nasłonecznionych, wapiennych zboczach i skarpach wąwozów rozwijają się ciepłolubne zbiorowiska kserotermiczne.

Obszary Chronionego Krajobrazu (OChK)

- Jeleniowsko-Staszowski OChK – obejmuje znaczną część gminy Staszów, większość gminy Bogoria oraz niewielką część gminy Rytwiany; łączy się funkcjonalnie z obszarami Gór Świętokrzyskich.
- Chmielnicko-Szydłowski OChK – pełni ważną rolę korytarza ekologicznego, łącząc Włoszczowsko-Jędrzejowski OChK z Jeleniowsko-Staszowskim OChK oraz (na południowym wschodzie) z Solecko-Pacanowskim OChK; istotnym celem jest ochrona wód Czarnej Staszowskiej i zbiornika Chańcza.
- Solecko-Pacanowski OChK – obejmuje przeważającą część gminy Oleśnica; priorytetem jest ochrona wód rzeki Wschodniej i doliny Wisły oraz ograniczanie presji na wody lecznicze i obszary uzdrowiskowe Buska-Zdroju i Solca-Zdroju. Dolina Wisły stanowi tu cenny krajobrazowo i rekreacyjnie obszar.

Rezerваты przyrody

- „Zamczysko Turskie” (gmina Połaniec) – rezerwat leśny (2,45 ha, 1979 r., ochrona ścisła).
- „Dziki Staw” (gmina Rytwiany) – rezerwat florystyczny (6,52 ha, 1998 r., ochrona ścisła), obejmujący cenne zbiorowiska wodne i torfowiskowe.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

- „Golejów” (1,39 ha, gmina Staszów) – fragment kompleksu leśnego o wysokich walorach krajobrazowych.
- „Tarczyn” (3,60 ha, gmina Rytwiany) – starodrzew sosnowy w obrębie leśnym Golejów.
- „Rytwiany” (2,33 ha, gmina Rytwiany) – zbiorowiska grądowe (grabowo-dębowe) w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego zespołu klasztorowego.

Pomniki przyrody

- Nieożywione (3 obiekty): odsłonięcie geologiczne i nieczynne wyrobisko w gminie Szydłów (profil iłów, mułowców i wapieni sarmackich) oraz gład narzutowy „Diabelski Kamień” (gmina Staszów; dł. ok. 3,3 m, wys. 1,7 m, obwód 9 m).
- Ożywione: 50 pomników drzew (wg gmin: Bogoria – 11, Staszów – 15, Osiek – 0, Rytwiany – 15, Połaniec – 6, Szydłów – 1, Łubnice – 2).

Parki dworskie i założenia krajobrazowe

- Na terenie powiatu zinwentaryzowano liczne parki i zespoły pałacowo-parkowe (łącznie ok. 6,60 ha formalnie chronione jako parki dworskie-krajobrazowe), m.in.: Gorzków, Jurkowice, Kiełczyzna, Szczeglice, Witowice (gm. Bogoria); Łubnice (założenie barokowe); Ruszcza (gm. Połaniec); Rytwiany, Sichów Duży (gm. Rytwiany); Grabki Duże, Kotuszów (gm. Szydłów); Kurozwęki, Staszów – park miejski, Wiśniowa, Wiązownica-Kolonia (gm. Staszów).

Obszary Natura 2000

- Kras Staszowski (PLH260023, 1 743,5 ha) – kompleks lasów z lejkami i misami krasowymi, torfowiskami przejściowymi i licznymi jeziorkami pokopalnianymi; obejmuje także rozległe stawy rybne (w tym rezerwat „Dziki Staw”).
- Ostoja Żyznów (PLH260036, 4 480 ha) – dolina Koprzywianki i Kacanki z mozaiką łąk, łągów, muraw kserotermicznych i lasów; gęsta sieć wąwozów lessowych.

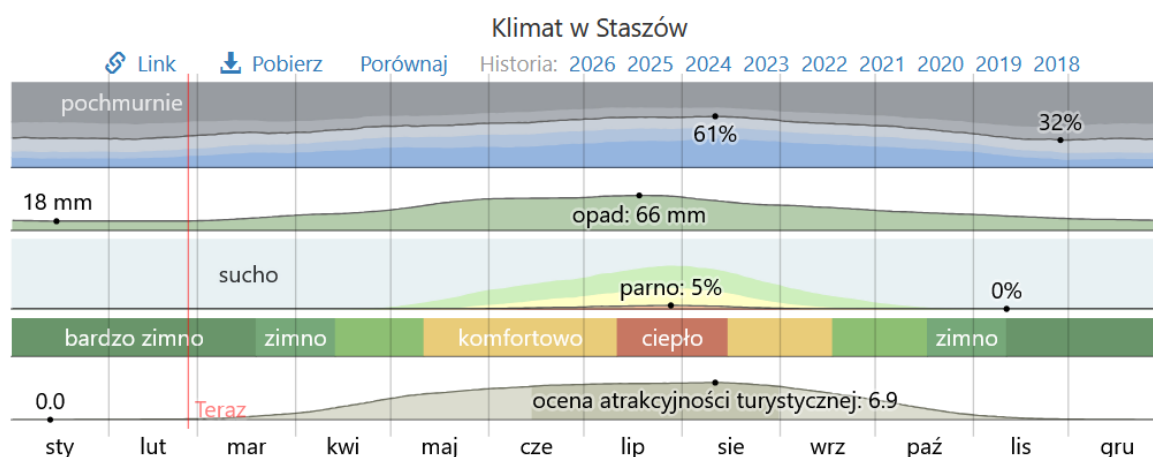
- Tarnobrzaska Dolina Wisły (PLH180049, 4 059,7 ha) – międzywale Wisły z licznymi starorzeczami, łęgami i zaroślami wierzb; ważny korytarz migracyjny i obszar lęgowy ptaków.

Powiat staszowski wyróżnia się dużą różnorodnością biologiczną i krajobrazową, wynikającą z urozmaiconej rzeźby terenu, bogatej sieci hydrograficznej oraz obecności licznych siedlisk o wysokiej wartości przyrodniczej. Występują tu doliny rzeczne, torfowiska, stawy, lasy mieszane oraz murawy kserotermiczne charakterystyczne dla południowych stoków Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej. Obszary te pełnią ważne funkcje ekologiczne, hydrologiczne i krajobrazowe, tworząc system powiązanych korytarzy przyrodniczych łączących Góry Świętokrzyskie, Poniemie i dolinę Wisły. Szczególnie cenne są doliny Czarnej Staszowskiej, Wschodniej i Wisły, będące ostoją licznych gatunków chronionych roślin i zwierząt oraz kluczowym elementem systemu retencji wodnej regionu.

6.6. Uwarunkowania klimatyczne

Uwarunkowania klimatyczne powiatu staszowskiego kształtowane są przez jego położenie w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w obszarze przejściowym między wpływami klimatu oceanicznego i kontynentalnego. Region ten charakteryzuje się typowymi dla wschodniej Polski cechami klimatu umiarkowanego ciepłego z wyraźnie zaznaczającymi się czterema porami roku. Taka lokalizacja sprawia, że pogoda w powiecie cechuje się dość dużą zmiennością – łagodniejsze, wilgotne masy powietrza znad Atlantyku ścierają się tu z suchszymi i bardziej skrajnymi termicznie wpływami ze wschodu, co przekłada się na zróżnicowane warunki meteorologiczne w ciągu całego roku.

Wykres 4 Klimat w powiecie Staszowskim w ciągu roku

Źródło: pl.weatherspark.com

Analiza danych meteorologicznych wskazuje, że średnia roczna temperatura w powiecie staszowskim wynosi około 9°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą maksymalną sięgającą 25-26°C i minimalną około 13-15°C, natomiast najzimniejszym – styczeń, z temperaturami maksymalnymi około 0-1°C i minimalnymi spadającymi do -5°C. Okres wegetacyjny, który ma kluczowe znaczenie dla rolnictwa i sadownictwa, trwa średnio około 210-220 dni, co stwarza dobre warunki do uprawy większości roślin typowych dla tej strefy klimatycznej. Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych w regionie wahają się od około 600 do 700 mm, przy czym najwyższe opady notuje się w miesiącach letnich – maju i lipcu, kiedy to średnie miesięczne sumy opadów sięgają odpowiednio

około 80 mm i 77 mm. Taki rozkład opadów sprzyja bujnemu rozwojowi roślinności w sezonie wegetacyjnym, choć jednocześnie intensywne, nawalne deszcze mogą prowadzić do lokalnych podtopień, zwłaszcza w obniżeniach terenu i dolinach rzecznych. Zimą opady przyjmują głównie postać śniegu, a pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 50-60 dni w roku. Średnie roczne zachmurzenie wynosi około 65-70%, z maksimum w miesiącach zimowych, kiedy przewaga dni pochmurnych wpływa na ograniczenie nasłonecznienia.

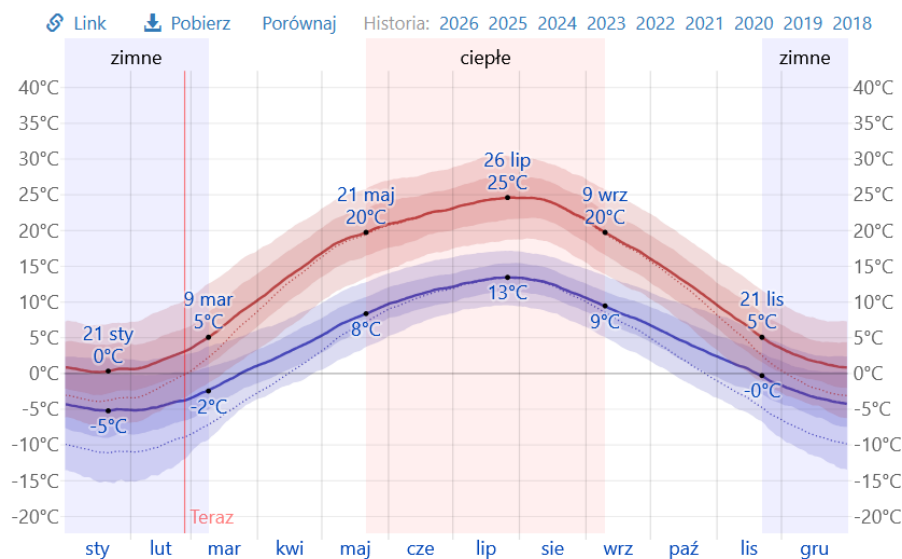
W zakresie cyrkulacji atmosferycznej w powiecie staszowskim przeważają wiatry z kierunków zachodnich i południowo-zachodnich, które przynoszą wilgotne masy powietrza z Atlantyku, odpowiadając za większość opadów i łagodząc przebieg temperatur. Średnia prędkość wiatru w skali roku wynosi około 3-4 m/s, przy czym najwyższe wartości notuje się w miesiącach wiosennych, zwłaszcza w marcu i kwietniu, co ma znaczenie dla potencjalnego wykorzystania energii wiatrowej oraz dla rolnictwa (zwiększone parowanie). Warunki bioklimatyczne regionu sprzyjają umiarkowanym bodźcom termicznym, co jest korzystne dla turystyki i rekreacji, szczególnie w dolinach rzecznych oraz na obszarach leśnych, gdzie mikroklimat jest bardziej wilgotny i wyrównany termicznie.

Region, podobnie jak cała Polska, doświadcza obecnie skutków zachodzących zmian klimatycznych. Obserwuje się wyraźny wzrost częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak gwałtowne burze połączone z gradobiciem, silne porywy wiatru czy długotrwałe okresy upalne z temperaturami przekraczającymi 30°C. Coraz bardziej odczuwalnym i niepokojącym zjawiskiem są długotrwałe okresy suszy, które w ostatnich latach znacząco wpłynęły na stosunki wodne w regionie, obniżając poziom wód gruntowych i wysuszając glebę.

Szczególnie interesującym wskaźnikiem zachodzących przemian klimatycznych są niewielkie jeziora na obszarze powiatu staszowskiego, utworzone w formach krasu reprodukowanego. Badania naukowe prowadzone w latach 2011-2020 wykazały znaczne zróżnicowanie amplitud stanów wody w tych akwenach – od zaledwie 16 cm w Dużym Stawie aż do 127 cm w Jeziorze Ciemnym. W analizowanym dziesięcioleciu w 8 z 12 badanych jezior odnotowano systematyczny spadek poziomu wody, z czego najgłębszy w Jeziorze Przedpole (o 90 cm) i Jeziorze Odrodzone (o 89 cm). Co istotne, zaobserwowane zmiany wskazują na kluczową rolę czynników lokalnych, takich jak charakter zlewni, rodzaj podłoża czy działalność bobrów, które w wielu przypadkach silniej oddziałują na poziom wody niż czynniki czysto klimatyczne, choć to właśnie zmiany klimatu stanowią ich główne tło i katalizator.

W odpowiedzi na narastające wyzwania klimatyczne, samorządy powiatu staszowskiego podejmują różnorodne działania inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu. Z rankingów samorządowych wynika, że w latach 2022-2024 wydatki na ten cel były zróżnicowane – pozytywnie wyróżnia się gmina Osiek, która znalazła się wśród 20 świętokrzyskich liderów inwestycji ekologicznych. Do głównych kierunków adaptacji realizowanych przez samorządy należą rozwój małej retencji wodnej, mającej na celu zatrzymanie wody w krajobrazie, kompleksowe termomodernizacje budynków publicznych zmniejszające ich energochłonność oraz inwestycje w odnawialne źródła energii, które uniezależniają region od paliw kopalnych i ograniczają emisję gazów cieplarnianych. Działania te, choć wymagają znacznych nakładów finansowych, są niezbędne dla zwiększenia odporności regionu na negatywne skutki postępujących zmian klimatu.

Wykres 5. Zmiany temperatury w powiecie staszowskim w ciągu roku

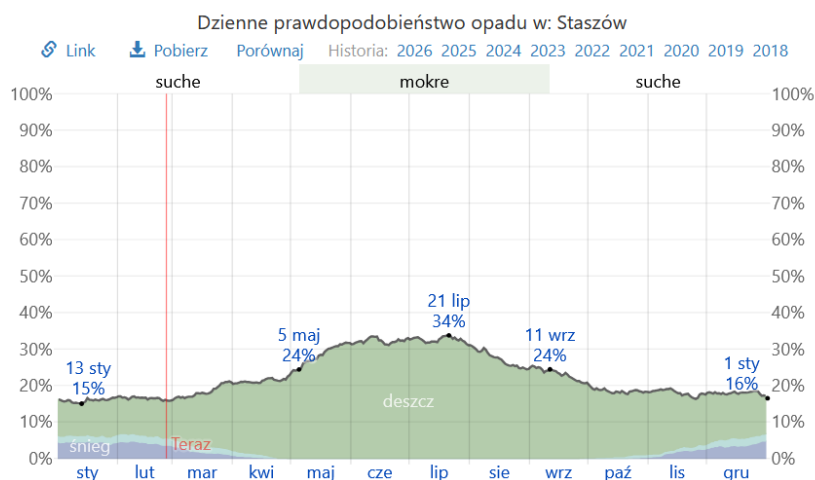

Źródło: pl.weatherspark.com

Ciepła pora roku trwa 3,6 miesiąca, od 22 maja do 9 września, a średnia dobowa temperatura maksymalna przekracza wtedy 20°C. Najgorętszy miesiąc roku w: Staszów to lipiec, kiedy średnia temperatura maksymalna wynosi 24°C a minimalna 14°C.

Zimna pora roku trwa 3,6 miesiąca, od 20 listopada do 9 marca, a średnia dobowa temperatura maksymalna kształtuje się poniżej 5°C. Najzimniejszy miesiąc roku to styczeń, kiedy średnia temperatura minimalna wynosi -5°C a maksymalna 0°C.

Wykres 6. Dzielne prawdopodobieństwo opadów atmosferycznych w powiecie staszowskim

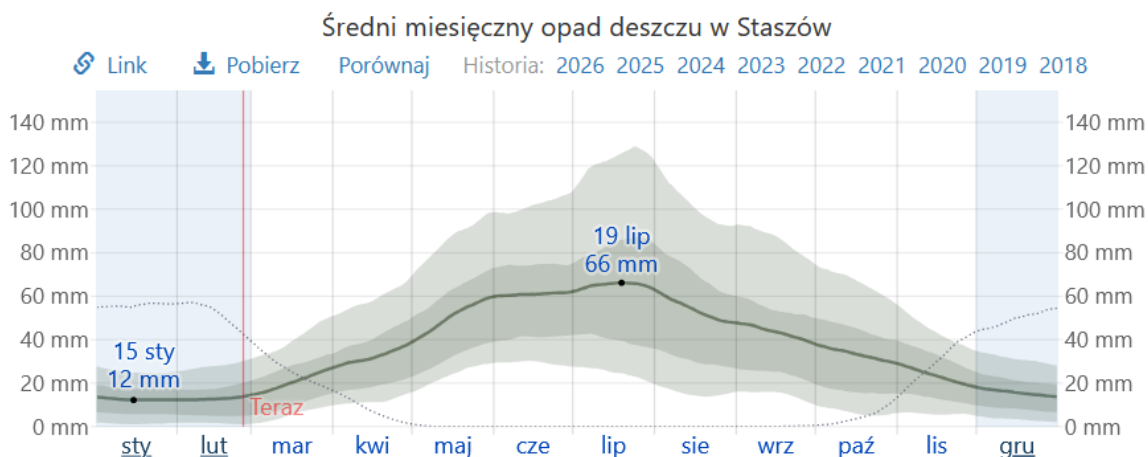
Źródło: pl.weatherspark.com

Jak widać na powyższym wykresie pora bardziej sucha trwa 7,8 miesiąca, od 11 września do 5 maja. Miesiącem z najmniejszą liczbą dni obfitujących w opady w: Staszów jest styczeń, kiedy opad na poziomie przynajmniej 1 milimetr występuje średnio przez 4,9 dnia.

Jeżeli chodzi o dni obfitujące w opady, rozróżniamy pomiędzy dniami z opadami deszczu, śniegu lub deszczu ze śniegiem. Miesiącem z największą liczbą dni z opadem deszczu w: Staszów jest lipiec, kiedy

średnio pada przez 10,1 dnia. W oparciu o tę klasyfikację, najczęściej występująca w ciągu roku forma opadu to deszcz, a najwyższe prawdopodobieństwo wystąpienia tego opadu to 34% w dniu 21 lipca.

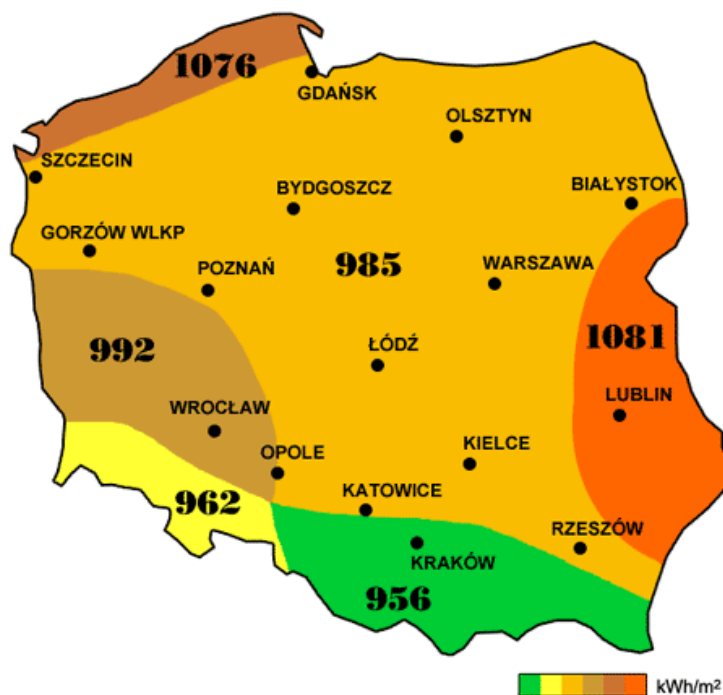
Wykres 7. Średni miesięczny opad deszczu na terenie powiatu

Źródło: pl.weatherspark.com

Ostatnim istotnym elementem związanym z klimatem jest poziom nasłonecznienia. W przypadku południowo-wschodniej Polski wynosi on od 985 kWh/m² do ponad 1050 kWh/m² i jest to wynik najwyższy w skali kraju. Takie warunki stanowią bardzo dobrą podstawę do inwestycji w odnawialne źródła energii związane z energią słoneczną.

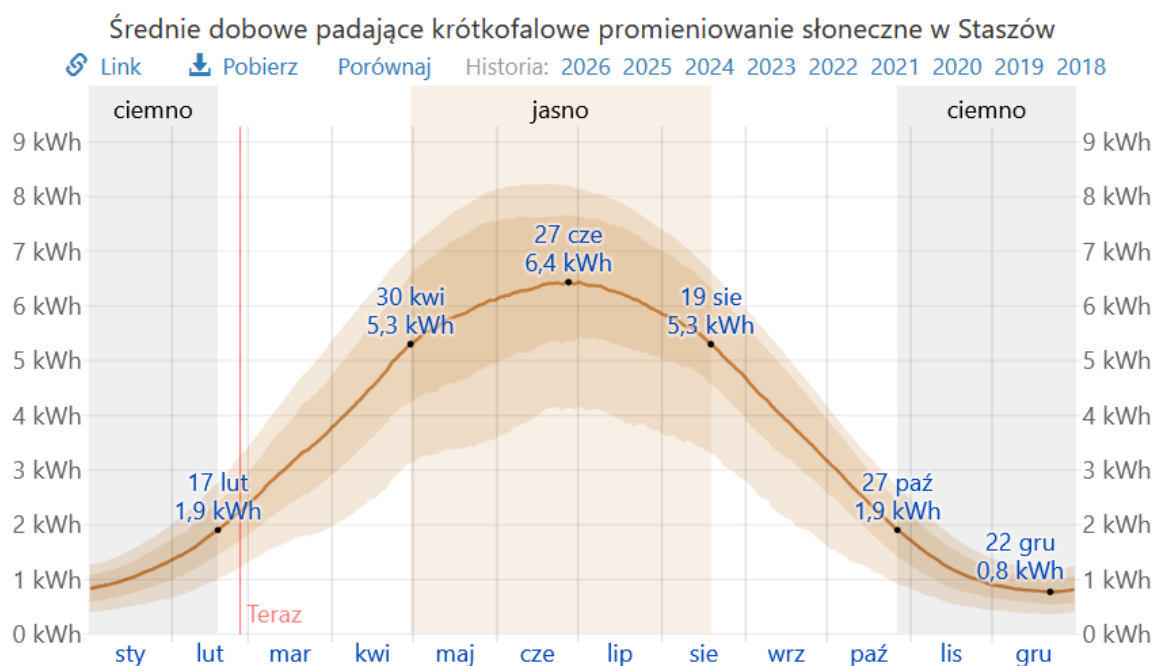
Mapa 9. Nasłonecznienie w Polsce

Źródło: <https://ecosystemprojekt.pl/mapa-promieniowania-slonecznego-w-polsce,0,38.htm>

Okres jaśniejszy trwa 3,6 miesiąca od 30 kwietnia do 18 sierpnia, a szczyt przypada na czerwiec. Z kolei okres ciemniejszy trwa 3,8 miesiąca od 25 października do 18 lutego, ze szczytem w grudniu.

Wykres 8. Średnie dobowe padające krótkofalowe promieniowanie słoneczne na terenie powiatu

Źródło: pl.weatherspark.com

6.7. Jakość powietrza

Na terenie miasta Staszów funkcjonują dwa lokalne punkty monitoringu jakości powietrza zlokalizowane przy ul. Juliusza Słowackiego 13 oraz ul. Adama Mickiewicza 40. System pomiarowy umożliwia bieżącą ocenę stężeń podstawowych zanieczyszczeń powietrza, w szczególności pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, które stanowią główne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców. Analiza dostępnych danych pomiarowych wskazuje na wyraźną sezonowość zanieczyszczeń – w okresie jesienno-zimowym obserwuje się wzrost stężeń pyłów, natomiast w okresie wiosenno-letnim jakość powietrza ulega poprawie. Zjawisko to jest charakterystyczne dla obszarów, w których istotnym źródłem emisji jest tzw. niska emisja, związana ze spalaniem paliw stałych w indywidualnych systemach grzewczych.

Dane z modelowania matematycznego, przedstawione w POP, pozwalają na oszacowanie średniorocznego poziomu zanieczyszczeń dla obszaru całej gminy Staszów w roku bazowym 2018. Przedstawiały się one następująco:

- Pył PM_{2,5}: Średnioroczne stężenie na przeważającym obszarze gminy (190 km²) wynosiło 20-25 µg/m³, co oznaczało przekroczenie obowiązującego od 2020 r. poziomu dopuszczalnego (20 µg/m³) na znacznym obszarze. Na 16 km² stężenie sięgało nawet 25-30 µg/m³.
- Pył PM₁₀: Stężenia na przeważającym obszarze (127 km²) kształtowały się w przedziale 25-30 µg/m³, co mieściło się w normie średniorocznej (40 µg/m³). Na pozostałym obszarze wartości te były wyższe (30-40 µg/m³), co wskazywało na lokalne problemy, szczególnie w kontekście przekroczeń dobowych.

Główną przyczyną występowania przekroczeń, zarówno w skali województwa, jak i powiatu staszowskiego, jest tzw. niska emisja, czyli emisja pyłów i szkodliwych gazów pochodząca z domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, szczególnie w okresie grzewczym. Problem ten jest potęgowany przez niekorzystne warunki meteorologiczne (inwersje temperatury, mgły) oraz spalanie paliw niskiej jakości, a niekiedy również odpadów.

Kluczowymi zanieczyszczeniami występującymi na obszarze powiatu są nie tylko pył PM10 (cząstki o średnicy do 10 μm), pył PM2,5 (cząstki o średnicy do 2,5 μm) ale również benzo(a)piren (B(a)P), należący do grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych. Pyły zawieszone oddziałują negatywnie na układ oddechowy i krążenia, przy czym drobniejsza frakcja PM2,5 może przenikać do krwiobiegu. Benzo(a)piren wykazuje właściwości rakotwórcze i kumuluje się w organizmie, a jego nośnikiem w powietrzu są cząstki pyłu zawieszonego. W regionach o dominującym ogrzewaniu indywidualnym opartym na paliwach stałych przekroczenia poziomu docelowego B(a)P są zjawiskiem częstym w sezonie grzewczym.

Województwo świętokrzyskie zostało objęte działaniami naprawczymi w ramach **Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego**, opracowanego w związku z odnotowaniem w 2018 r. przekroczeń standardów jakości powietrza. Program obejmuje dwie strefy: miasto Kielce oraz strefę świętokrzyską, do której należy Powiat Staszowski. Celem dokumentu jest identyfikacja przyczyn przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla pyłu PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu, a także wskazanie działań naprawczych prowadzących do trwałej poprawy jakości powietrza.

Wśród podstawowych kierunków działań naprawczych wskazanych w Programie znajduje się ograniczenie emisji z instalacji o mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, w szczególności poprzez wymianę kotłów pozaklasowych, podłączanie budynków do sieci ciepłowniczej lub gazowej oraz realizację działań termomodernizacyjnych. W nowo powstających budynkach rekomendowana jest hierarchia źródeł ciepła preferująca rozwiązania niskoemisyjne, takie jak pompy ciepła czy systemy wykorzystujące energię elektryczną. Istotnym elementem Programu są także działania edukacyjne i informacyjne podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie skutków zdrowotnych zanieczyszczenia powietrza oraz konsekwencji spalania odpadów i paliw niskiej jakości. Równolegle przewidziano wzmocnienie kontroli przestrzegania przepisów, w tym uchwały antysmogowej, zakazu spalania odpadów oraz wypalania traw i łąk. W odniesieniu do emisji komunikacyjnej wskazano na potrzebę ograniczania oddziaływania transportu drogowego poprzez wyprowadzanie ruchu tranzytowego poza obszary zabudowane oraz budowę obwodnic.

Aktualizacja Programu została przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Nr LXIV/798/23 z dnia 25 września 2023 r. i obejmuje również plan działań krótkoterminowych, określający procedury reagowania w sytuacjach ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomów alarmowych i informowania społeczeństwa. Dokument ten wzmacnia systemowe podejście do poprawy jakości powietrza w regionie i pozostaje kluczowym instrumentem realizacji polityki ochrony powietrza na poziomie wojewódzkim.

Podsumowując, stan jakości powietrza w Powiecie Staszowskim należy ocenić jako zmienny sezonowo, z ryzykiem występowania podwyższonych stężeń pyłów zawieszonych i benzo(a)pirenu w okresie grzewczym. Głównym źródłem presji na środowisko pozostaje sektor komunalno-bytowy oraz w mniejszym stopniu transport drogowy. Realizacja działań przewidzianych w Programie ochrony powietrza, a także konsekwentna modernizacja systemów grzewczych i poprawa efektywności energetycznej budynków, stanowią podstawowy kierunek poprawy jakości powietrza w perspektywie średnio- i długoterminowej.

Zgodnie z raportem Struktura budynków jednorodzinnych dla zestawienia źródeł C.O. w powiatach (źródło: https://zone.gunb.gov.pl/raporty/struktura_budynkow_zrodla_co/powiaty). Z zebranych informacji wynika, że niemal trzy czwarte, bo aż 72% budynków mieszkalnych w powiecie (12 361 obiektów) ogrzewanych jest wyłącznie przy użyciu paliw stałych. Po doliczeniu gospodarstw stosujących systemy mieszane, w których źródła niskoemisyjne wspomagane są paliwami stałymi, odsetek budynków emitujących zanieczyszczenia z tego sektora wzrasta do blisko 80%. Sytuacja ta jednoznacznie dowodzi, że to właśnie sektor komunalno-bytowy odpowiada za dominującą część emisji pyłów zawieszonych PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu na analizowanym obszarze.

Szczególnie niepokojący jest stan techniczny eksploatowanych urządzeń grzewczych. Najliczniejszą grupę, stanowiącą ponad 28% wszystkich budynków (4 853 objekty), stanowią kotły pozaklasowe, potocznie nazywane "kopciuchami". Są to urządzenia o najwyższej emisyjności, których eksploatacja powinna być natychmiast wyeliminowana. Kolejne 21% budynków (3 552 objekty) wyposażonych jest w kotły klasy 3 i 4, które nie spełniają już obowiązujących norm (klasa 5 lub ekoprojekt) i również w krótkiej perspektywie czasowej wymagają pilnej wymiany. Łącznie, przestarzałe i wysokoemisyjne źródła ciepła (klasa ≤ 4 oraz pozaklasowe) eksploatowane są w niemal połowie budynków w powiecie. Do tego dochodzą piece kaflowe, piecokuchnie oraz kominki, które stanowią kolejne 9% źródeł emisji.

Tabela 12. Struktura źródeł ciepła w budynkach na terenie powiatu staszowskiego

Typ źródła ciepła	Liczba budynków	Udział procentowy
Budynki wyłącznie ze źródłami na paliwa stałe	12 361	72,20%
w tym: kotły pozaklasowe (tzw. "kopciuchy")	4 853	28,30%
w tym: kotły klasy 3 i 4 (do wymiany)	3 552	20,70%
w tym: piece kaflowe, piecokuchnie, kominki	1 581	9,20%
Budynki wyłącznie ze źródłami niskoemisyjnymi	2 570	15,00%
w tym: kotły gazowe	1 738	10,10%
w tym: pompy ciepła	373	2,20%
w tym: miejska sieć ciepłownicza	316	1,80%
Budynki z systemem mieszanym	1 173	6,90%
Deklaracje do weryfikacji / brak danych	1 023	5,90%
ŁĄCZNIE (analizowana baza budynków)	17 127	100%

Źródło: raport Struktura budynków jednorodzinnych dla zestawienia źródeł C.O. w powiatach: https://zone.gunb.gov.pl/raporty/struktura_budynkow_zrodla_co/powiaty

Udział nowoczesnych i przyjaznych środowisku technologii grzewczych pozostaje na niskim poziomie. Zaledwie 15% budynków (2 570 obiektów) korzysta wyłącznie ze źródeł niskoemisyjnych. Wśród nich dominują kotły gazowe (10%), które są paliwem przejściowym, ale istotnie czystszy od węgla. Dostęp do najbardziej ekologicznej formy zasilania, jaką jest miejska sieć ciepłownicza, ma jedynie 1,8% budynków (316 obiektów), co potwierdza słaby stopień jej rozwoju. Rozwój technologii odnawialnych źródeł energii, takich jak pompy ciepła (2,2% budynków), choć widoczny, wciąż znajduje się w fazie początkowej.

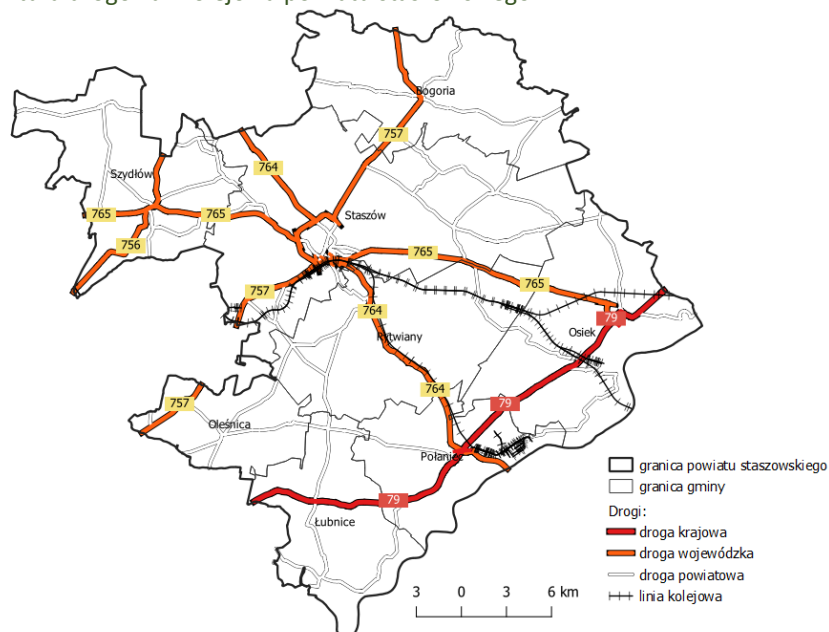
Powyższa charakterystyka w pełni uzasadnia kierunki interwencji określone w Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego. Oznacza to, że kluczowymi działaniami naprawczymi, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w Strategii Powiatu Staszowskiego, są przede wszystkim: likwidacja wysokoemisyjnych kotłów pozaklasowych i klasy 3 i 4, ich zastępowanie nowoczesnymi, niskoemisyjnymi źródłami ciepła (zgodnie z przyjętą hierarchią), a także wspieranie termomodernizacji budynków oraz systematyczna rozbudowa sieci gazowej i ciepłowniczej. Bez podjęcia tych działań osiągnięcie trwałej poprawy jakości powietrza i dotrzymanie obowiązujących standardów nie będzie możliwe.

6.8. Hałas

Ochrona środowiska przed hałasem stanowi jeden z istotnych elementów polityki ekologicznej, realizowanej na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska oraz wymogami dyrektyw unijnych, podstawowym narzędziem zarządzania klimatem akustycznym są programy ochrony środowiska przed hałasem (POH). Dla obszaru województwa świętokrzyskiego dokument taki został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Nr IV/53/24 z dnia 24 czerwca 2024 r. Określa on działania naprawcze mające na celu ograniczenie poziomu hałasu na terenach, gdzie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zurbanizowanych i terenów chronionych akustycznie.

Na terenie powiatu staszowskiego głównym źródłem uciążliwości akustycznej jest hałas drogowy, generowany przede wszystkim przez drogę wojewódzką nr 764 na odcinku Staszów – Połaniec. Zgodnie ze strategicznymi mapami hałasu sporządzonymi w 2022 r., przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu notowane są wzdłuż ww. ciągu komunikacyjnego, szczególnie w obszarach zabudowy mieszkaniowej. W związku z powyższym, w ramach Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa świętokrzyskiego, dla powiatu staszowskiego wyznaczono działania naprawcze w perspektywie krótkoterminowej (do 2029 r.), ukierunkowane na poprawę klimatu akustycznego i ograniczenie negatywnego oddziaływania hałasu na mieszkańców.

Mapa 10. Infrastruktura drogowa i kolejowa powiatu staszowskiego

Źródło: Projekt Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2026–2035.

Wskazane w Programie działania mają charakter prewencyjny i kontrolny. Obejmują one montaż radarowych wyświetlaczy prędkości na newralgicznych odcinkach drogi wojewódzkiej nr 764, w szczególności w rejonach o największym natężeniu ruchu i najbliższym sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej (obszary D-18 i D-19 w km od 60+500 do 62+500 oraz od 68+500 do 70+280). Zadanie to ma na celu zdyscyplinowanie kierowców i wymuszenie przestrzegania obowiązujących limitów prędkości, co bezpośrednio przekłada się na redukcję emisyjności hałasu. Ponadto, na Świętokrzyskim Zarządzie Dróg Wojewódzkich, jako zarządcy drogi, spoczywa obowiązek prowadzenia systematycznej kontroli stanu nawierzchni drogowej, uwzględniania bieżących potrzeb remontowych oraz – w przypadku planowanych remontów lub przebudów – stosowania nawierzchni o obniżonej hałaśliwości (tzw. cichych nawierzchni), które mogą skutecznie zredukować poziom hałasu o kilka decybeli.

Istotnym elementem długofalowej strategii ochrony przed hałasem, realizowanej na terenie całego województwa, w tym również w powiecie staszowskim, jest promowanie zrównoważonej mobilności. Obejmuje to rozwój i promocję komunikacji zbiorowej oraz ruchu rowerowego, a także wdrażanie polityki elektromobilności. Władze samorządowe, w tym rada powiatu i rady gmin, powinny uwzględniać w swoich dokumentach planistycznych (miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) zapisy chroniące przed hałasem, takie jak odpowiednie strefowanie funkcji terenu czy wyznaczanie linii zabudowy w bezpiecznej odległości od ciągów komunikacyjnych. W przypadku nowych inwestycji mieszkaniowych lokalizowanych w sąsiedztwie dróg o znacznym obciążeniu ruchem, zaleca się wprowadzanie obowiązku stosowania w budynkach rozwiązań technicznych o podwyższonej izolacyjności akustycznej, np. okien o wysokim współczynniku tłumienia dźwięku.

Podsumowując, realizacja działań określonych w Programie ochrony środowiska przed hałasem, zarówno tych bezpośrednich (montaż wyświetlaczy prędkości, utrzymanie nawierzchni), jak i systemowych (planowanie przestrzenne, edukacja), powinna przyczynić się do stopniowej poprawy klimatu akustycznego na terenie powiatu staszowskiego. Konsekwentne wdrażanie tych zadań przez zarządców dróg, samorządy i służby porządkowe, we współpracy z mieszkańcami, pozwoli na zmniejszenie uciążliwości hałasu drogowego, a w konsekwencji – na podniesienie komfortu i jakości życia lokalnej społeczności.

7. Stan środowiska na obszarach przewidywanego znaczącego oddziaływania zapisów dokumentu strategii

Aktualny stan środowiska Powiatu Staszowskiego dla potrzeb opracowania i realizacji Strategii został szczegółowo opisany w rozdziale 6.

Nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań (rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska) wynikających z realizacji zapisów Strategii. Ogólny stan środowiska nie ulegnie pogorszeniu. Działania przewidziane w strategii nakierowane są na poprawę stanu środowiska.

Działania przewidziane w Strategii nie zawierają przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, wymienionych w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 z późn.zm.: tj.: Dz.U. 2022 poz. 1071 oraz Dz.U. 2023 poz. 1724).

8. Ocena istniejących problemów ochrony środowiska oraz skutków realizacji postanowień dokumentu dla istniejących obszarów chronionych

Identyfikowanymi zagrożeniami i problemami wskazywanymi w planach ochrony i planach zadań ochronnych są m.in. zanieczyszczenia wód i przekształcenie cieków, koryt rzecznych, zmiany stosunków wodnych, jak również presja antropogeniczna, które mają wpływ na siedliska i gatunki wodne. Ponadto dostrzegalny jest problem wkraczania gatunków inwazyjnych, fragmentacji siedlisk, erozji gleb. Identyfikowanym istotnym zagrożeniem dla stanu przyrody jest również niska świadomość ekologiczna społeczeństwa, przyczyniająca się do degradacji siedlisk i gatunków. Występująca presja urbanizacyjna obszaru miast i wsi prowadzi również do zajmowania cennych obszarów pod względem przyrodniczym, natomiast identyfikowana presja suburbanizacji i turystyczna oddziałuje na walory przyrodnicze tychże obszarów.

W projekcie Strategii zakłada się realizację działań przyczyniających się do ochrony i poprawy stanu środowiska przyrodniczego, m.in.:

Działania bezpośrednio przyczyniające się do celu ochrony środowiska, transformacji energetycznej, adaptacji do zmian klimatu lub takie, które bezpośrednio wpływają na poprawę stanu środowiska naturalnego:

- G3.1. Termomodernizacja budynków pełniących funkcje edukacyjne i publiczne w Staszowie (Gmina Staszów)
- G3.1. Kompleksowa termomodernizacja budynków publicznych w gminie Bogoria (Gmina Bogoria)
- G3.1. Termomodernizacja budynków szkół i ośrodków zdrowia w gminie Osiek (Gmina Osiek)
- G3.1. Modernizacja oświetlenia ulicznego na systemy energooszczędne LED we wszystkich gminach (Gminy / ZDP)
- G3.2. Program niskoemisyjny i rozwój instalacji OZE w obiektach publicznych (JST Powiatu)
- G3.2. Rozwój instalacji fotowoltaicznych i magazynów energii w gminie Połaniec (Gmina Połaniec)
- G3.3. Zakup niskoemisyjnego busa do przewozu uczniów Zespołu Szkół im. Staszica (ZS im. S. Staszica)
- G3.3. Organizacja kampanii edukacyjnych dotyczących transformacji energetycznej i klimatu (JST / Służby)
- P4.1. Rozwój zielonej infrastruktury i retencji wód dla przeciwdziałania suszy i podtopieniom (Powiat Staszowski)
- P4.2. Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów i doposażenie PSZOK (Gmina Połaniec / ZGOK)

Działania, które mają pośredni lub uzupełniający wpływ na cele środowiskowe:

- G2.3. Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacyjnej w gminie Połaniec (Gmina Połaniec) [Działanie to wpływa na ochronę wód przed zanieczyszczeniami].
- G2.3. Modernizacja dróg i infrastruktury komunalnej (wod-kan) na terenie gminy Osiek (Gmina Osiek) [Modernizacja sieci wod-kan bezpośrednio wpływa na gospodarkę wodno-ściekową].
- P2.3. Rewitalizacja parków i terenów zielonych na obszarze gminy Osiek (Gmina Osiek) [Działanie to zwiększa powierzchnię biologicznie czynną i wpływa na bioróżnorodność].

- P2.3. Wsparcie rozwoju turystyki i odnowa przestrzeni publicznych w gminie Bogoria (Gmina Bogoria) [O ile odnowa obejmuje elementy zieleni i ma charakter proekologiczny].
- S3.2. Budowa budynku magazynowego dla KP PSP Staszów oraz modernizacja strażnicy pod kątem redukcji emisji (PSP Staszów) [Fragment działania dotyczący redukcji emisji].

Podsumowując, rdzeń działań prośrodowiskowych koncentruje się w celach strategicznych G3 (transformacja niskoemisyjna) i P4 (ochrona zasobów przyrodniczych), z istotnym uzupełnieniem w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (G2) i zielonej rewitalizacji (P2).

9. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Strategia opracowana dla Powiatu Staszowskiego jest dokumentem, którego głównym celem jest umożliwienie odpowiedniego planowania działań rozwojowych na obszarze powiatu. Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z interesariuszami rozwoju w niniejszym zakresie będzie miała kluczowe znaczenie zwłaszcza w odniesieniu do planowania inwestycji. Stanowi również dobrą podstawę do podejmowania decyzji o sposobie i zakresie dostarczania społecznościom lokalnym wybranych usług publicznych. Strategia może więc przynieść wymierne korzyści rozwojowe, w szczególności przez dostosowanie planów inwestycyjnych i uwzględnienie w nich potrzeb całego obszaru gminy objętego strategią, jak również przez realizowanie wspólnych, zintegrowanych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Należy przez to rozumieć, że odstąpienie od wdrażania zapisów przedmiotowego dokumentu oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów strategii, w tym również w zakresie kształtowania przestrzeni i ochrony środowiska oraz w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki.

W przypadku braku realizacji Strategii, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska są zależne od czasu, środków finansowych pozostających w dyspozycji samorządów i podmiotów gospodarczych oraz aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym środków z UE, przeznaczanych na cele rozwojowe infrastruktury i ochronę środowiska a także ewolucję ekosystemów i gatunków, w tym sukcesję.

Brak realizacji Strategii przyczyniać się będzie do występowania negatywnych tendencji w środowisku. Nie dojdzie wprawdzie do wskazanych w analizie możliwych przejściowych negatywnych oddziaływań spowodowanych realizacją poszczególnych zadań, jednak brak realizacji Strategii może spowodować potencjalne niekorzystne skutki dla środowiska w poszczególnych obszarach związanych z jego stanem:

Brak realizacji Strategii na terenie Powiatu Staszowskiego będzie skutkować pogłębianiem się istniejących problemów środowiskowych oraz utratą szans na poprawę stanu poszczególnych komponentów środowiska. Poniżej przedstawiono potencjalne negatywne zmiany, jakie mogą wystąpić w przypadku zaniechania wdrożenia zaplanowanych przedsięwzięć.

Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny

W przypadku braku realizacji działań rewitalizacyjnych (**o numerach 53-56**) i z zakresu zielonej infrastruktury (**60**) postępować będzie degradacja parków, terenów zielonych i przestrzeni publicznych. Zaniedbane obszary zieleni stracą swoje funkcje przyrodnicze, co doprowadzi do spadku

bioróżnorodności i ustępowania miejsca gatunkom synantropijnym. Niepodejmowanie działań związanych z retencją wód **(60)** oraz rozbudową PSZOK **(61)** pośrednio wpłynie negatywnie na siedliska poprzez pogłębianie suszy i zaśmiecanie terenów cennych przyrodniczo (wzrost liczby „dzikich wysypisk”). Brak kampanii edukacyjnych **(50)** i rozwoju turystyki przyjaznej środowisku **(58-59)** sprawi, że świadomość ekologiczna mieszkańców nie wzrośnie, a presja na tereny zielone będzie się utrzymywać.

Ludzie

Jakość życia mieszkańców ulegnie pogorszeniu w wielu wymiarach. Brak inwestycji w ochronę powietrza **(43-49)** spowoduje utrzymanie wysokiego poziomu zanieczyszczeń, co przełoży się na wzrost zachorowalności na choroby układu oddechowego i krążenia. Zaniedbania w zakresie modernizacji dróg **(33-37)** i infrastruktury towarzyszącej **(42)** przyczynią się do utrzymania wysokiego poziomu hałasu oraz zagrożenia bezpieczeństwa (wypadki). Brak rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej **(40-41)** i modernizacji oczyszczalni będzie skutkować gorszą jakością wody pitnej i potencjalnymi problemami zdrowotnymi. Niewdrożenie działań rewitalizacyjnych **(53-56)** sprawi, że przestrzeń publiczna pozostanie zdegradowana, co obniży komfort życia i atrakcyjność osiedleńczą powiatu.

Wody powierzchniowe i podziemne

Zaniechanie inwestycji w gospodarkę wodno-ściekową **(40-41)** doprowadzi do utrzymania, a nawet pogorszenia jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Niezmodernizowane oczyszczalnie i nieszczelne sieci kanalizacyjne będą źródłem zanieczyszczeń bakteriologicznych i biogennych (azotany, fosforany). Brak rozwoju zielonej infrastruktury i retencji wód **(60)** pogłębi problemy związane z suszą oraz zwiększy ryzyko lokalnych podtopień w czasie nawałnych deszczy, co negatywnie wpłynie na bilans wodny regionu. Nierozbudowane PSZOK **(61)** oznaczać będzie, że część odpadów (w tym niebezpiecznych) nadal będzie trafiać do środowiska, zanieczyszczając wody gruntowe.

Powietrze, klimat i klimat akustyczny

Brak realizacji działań z zakresu termomodernizacji **(43-45)** i rozwoju OZE **(47-48)** spowoduje utrzymanie wysokiego poziomu emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza z sektora publicznego. Niezmodernizowane oświetlenie uliczne **(46)** będzie generować niepotrzebne zużycie energii. Brak zakupu niskoemisyjnego taboru **(49)** i modernizacji linii kolejowej **(38-39)** sprawi, że transport publiczny pozostanie mało atrakcyjny, a ruch samochodowy (ze wszystkimi negatywnymi konsekwencjami dla powietrza i klimatu akustycznego) będzie nadal wzrastać. Niewybudowane ścieżki rowerowe **(42, 58)** nie zachęcą do zmiany nawyków komunikacyjnych. W efekcie normy jakości powietrza mogą być nadal przekraczane, a liczba dni z alarmami smogowymi nie spadnie.

Powierzchnia ziemi i krajobraz

Brak działań rewitalizacyjnych **(53-56)** oraz nieuporządkowanie przestrzeni publicznej **(52)** doprowadzi do postępującej degradacji krajobrazu. Tereny przemysłowe **(30)** pozostaną niezagospodarowane, stanowiąc „martwe” strefy w strukturze miast i wsi. Chaos reklamowy i brak standardów estetycznych **(52)** będą negatywnie wpływać na odbiór przestrzeni. Niewdrożenie zielonej infrastruktury **(60)** oznaczać będzie utrzymanie dużych, nieprzepuszczalnych powierzchni, co nasila zjawisko miejskich wysp ciepła.

Zasoby naturalne

Zaniechanie działań zwiększających efektywność energetyczną **(43-47)** i rozwój OZE **(48)** spowoduje, że powiat pozostanie uzależniony od paliw kopalnych, których zasoby są wyczerpywalne. Brak rozbudowy PSZOK **(61)** ograniczy możliwość odzysku surowców wtórnych, co zwiększy presję na

wydobycie surowców pierwotnych. Niewdrożenie działań retencyjnych **(60)** sprawi, że woda, jako kluczowy zasób, będzie coraz bardziej deficytowa w okresach suchych.

Zabytki i dobra materialne

Brak rewitalizacji i adaptacji zabytków **(54, 57)** oraz zaniechanie odnowy przestrzeni publicznych **(53, 56)** doprowadzi do postępującej degradacji dziedzictwa kulturowego. Cenne obiekty będą niszczyć, tracąc swoją wartość historyczną i potencjał turystyczny. Infrastruktura drogowa **(33-37)** i komunalna **(40-41)** bez bieżących modernizacji będzie ulegać dalszej degradacji, co w perspektywie długoterminowej zwiększy koszty jej odtworzenia i obniży bezpieczeństwo użytkowników.

Obszary chronione, w tym Natura 2000

Brak wdrożenia działań prośrodowiskowych **(40-41, 43-50, 55-56, 60-61)** oraz brak odpowiedniego planowania przestrzennego **(51)** może pośrednio negatywnie wpłynąć na obszary chronione. Presja związana z rozpraszaniem zabudowy, zanieczyszczeniami pochodzącymi z nieuregulowanej gospodarki wodno-ściekowej oraz niską emisją będzie nadal oddziaływać na siedliska przyrodnicze i gatunki, dla których ochrony wyznaczono te obszary. Brak edukacji ekologicznej **(50)** i niska świadomość mieszkańców mogą prowadzić do nieświadomego niszczenia cennych siedlisk (np. zaśmiecanie, wypalanie traw, nielegalny demontaż pojazdów na terenach cennych przyrodniczo).

Odstąpienie od realizacji Strategii doprowadzi do **utrwalenia niekorzystnych trendów** i utraty szansy na poprawę stanu środowiska w Powiecie Staszowskim. Negatywne skutki będą odczuwalne w każdym z analizowanych komponentów, a koszty zaniechania (zdrowotne, społeczne, ekonomiczne) w perspektywie długoterminowej przewyższą nakłady niezbędne do wdrożenia zaplanowanych przedsięwzięć.

10. Ocena znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska

Ocena oddziaływań działań zawartych w projekcie Strategii na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego przedstawiona została w poniższych tabelach, w których działania zostały pogrupowane w zależności od celu. Dokonano oceny wpływu planowanych przedsięwzięć na poszczególne komponenty środowiska, stosując następujące skale:

1. Sposobu oddziaływania:
 - potencjalny wpływ pozytywny,
 - potencjalny wpływ neutralny,
 - potencjalny wpływ negatywny,
 - potencjalny wpływ neutralny i negatywny krótkotrwały.
 - potencjalny wpływ pozytywny i negatywny krótkotrwały.
2. Rodzaju oddziaływania:
 - B – bezpośrednie,
 - P – pośrednie,
 - W – wtórne,
 - S – skumulowane.
3. Czasu oddziaływania
 - 1 – stałe
 - 2 długoterminowe
 - 3 średnioterminowe
 - 4 krótkoterminowe
 - 5 – chwilowe

Przewidywane oddziaływania przedsięwzięć podejmowanych w ramach Strategii są definiowane i oceniane w odniesieniu do wielu zmiennych. Ocena taka obejmuje skalę, czas trwania oraz intensywność oddziaływania. Wszystkie te zmienne razem określają wielkość oddziaływania. Ze względu na specyfikę niektórych działań, w skali oceny oddziaływania uwzględniono presję na różne komponenty środowiska. Skala oddziaływania przedsięwzięcia może zmieniać się w miarę zanikania bezpośredniego oddziaływania na środowisko, związanego głównie z etapem realizacji. Przypisywane wartości mają charakter obiektywny ze względu na stosowane granice. Profesjonalna ocena i dotychczasowe doświadczenie zespołu przygotowującego Prognozę Oddziaływania na Środowisko zapewniły wystarczający stopień pewności co do wartości przypisywanych poszczególnym elementom środowiskowym zmiennych oddziaływania.

Tabela 13 Matryca wpływu realizacji przedsięwzięć na środowisko

Lp.	Działanie realizacyjne	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	wody powierzchniowe	wody podziemne	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	obszary chronione, w tym Natura 2000
1	Modernizacja, przebudowa i doposażenie oddziałów szpitalnych	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4
2	Polepszenie warunków funkcjonowania PSSE w Staszowie	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4
3	Wdrożenie systemów teleopieki oraz mobilnych punktów porad	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4
4	Budowa Przychodni Zdrowia w Połańcu oraz Centrum Senioralnego	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4
5	Budowa Gminnego Centrum Seniora w Rytwianach	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4
6	Doposażenie i modernizacja Ośrodka Zdrowia w Rytwianach	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4
7	Realizacja powiatowego programu zdrowia i opieki senioralnej	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3
8	Budowa systemowego wsparcia dla osób niesamodzielnych	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3
9	Modernizacja ZS im. S. Staszica w Staszowie	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4
10	Modernizacja budynku szkolnego i remont dachu w ZS w Połańcu	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4
11	Remont boiska szkolnego w ZS w Połańcu	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4
12	Modernizacja boiska przy Liceum w Staszowie	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4
13	Budowa hali sportowej w Rytwianach	Neu/ Neg B4	Poz B2	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4

14	Utworzenie BCU w Staszowie i Połańcu	Neu B4	Poz P2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz P2	Neu B4	
15	Organizacja praktyk, staży i zajęć dodatkowych	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Poz P2	Neu P3	
16	Utworzenie studia multimedialnego „TV Staszic”	Neu B4	Poz P2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	
17	Rozwój potencjału mieszkańców (KFS, doradztwo)	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	
18	Opieka psychologiczna i pedagogiczna w placówkach	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	
19	Finansowanie inicjatyw oddolnych NGO, KGW	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	
20	Budowa budynku magazynowego dla KP PSP (z redukcją emisji)	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	
21	Zwiększenie skuteczności akcji ratowniczych (klęski)	Poz P2	Poz B1	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Neu B4	Neu B4	Poz P2	Poz B2	Poz P2	
22	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Połańcu	Neu/ Neg B4	Poz B2	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu/ Neg B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	
23	Budowa sali widowiskowej w Rytwianach	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	
24	Modernizacja auli w Liceum w Staszowie	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	
25	Utworzenie Rodzinnego Domu Dziecka i Pogotowia	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	
26	Współpraca przy tworzeniu nowych zasobów mieszkaniowych	Neu P4	Poz P2	Neu P4	Neu P4	Neu P4	Neu P4	Neu/ Neg P4	Neu/ Neg P4	Neu P4	Neu P4	Neu P4	Neu P4	Neu P4	Poz P2	Neu P4	
27	Budowa przedszkola z oddziałem żłobkowym w Połańcu	Neu/ Neg B4	Poz B2	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	
28	Optimalizacja transportu publicznego	Neu P4	Poz P2	Neu P4	Neu P4	Neu P4	Neu P4	Poz P2	Neu P4	Neu P4	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Neu P4	Poz P2	Neu P4	
29	Budowa inkubatora w Staszowie	Neu/ Neg B4	Poz B2	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	
30	Uzbrojenie obszarów przemysłowych i stref gospodarczych	Neg B4	Poz P2	Neg B4	Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neg B4	Neg B4	Neg B4	Neg B4	Neg B4	Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Poz P2	Neg B4

31	Dofinansowanie działalności, wsparcie zatrudnienia	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Poz P2	Neu P3
32	Budowa sieci współpracy B2B i promocja ofert	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Poz P2	Neu P3
33	Przebudowa i remonty dróg powiatowych	Neu/ Neg B4	Poz B2	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neg B4	Poz/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu /Neg B4
34	Przebudowa skrzyżowań i odcinków niebezpiecznych	Neu/ Neg B4	Poz B2	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neg B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu /Neg B4
35	Przebudowa i remont mostów oraz przepustów	Neu/ Neg B4	Poz B2	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu /Neg B4
36	Remont dróg gminnych w gminie Rytwiany	Neu/ Neg B4	Poz B2	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu /Neg B4
37	Budowa i modernizacja dróg w gminie Bogoria	Neu/ Neg B4	Poz B2	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu /Neg B4
38	Modernizacja linii kolejowej nr 75	Neu/ Neg B4	Poz P2	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Poz P2	Neu B4	Neu B4	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Neu B4	Poz P2	Neu B4
39	Lobbing na rzecz przywrócenia kolei pasażerskiej	Neu P4	Poz P2	Neu P4	Neu P4	Neu P4	Neu P4	Poz P4	Neu P4	Neu P4	Poz P4	Poz P4	Poz P4	Neu P4	Neu P4	Neu P4
40	Modernizacja oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej (Połaniec)	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Poz B1	Poz B1	Neu B4	Poz P2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz P2	Poz P2
41	Modernizacja dróg i infrastruktury wod-kan (Osiek)	Poz P2	Poz B2	Poz P2	Poz P2	Poz B1	Poz B1	Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neg B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Poz P2
42	Budowa chodników, przejść, ścieżek rowerowych, znaków	Neu/ Neg B4	Poz B2	Neu B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Poz P2	Neu B4	Poz B2	Poz P2	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4
43	Termomodernizacja budynków publicznych (Staszów)	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Neu B4
44	Termomodernizacja budynków publicznych (Bogoria)	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Neu B4
45	Termomodernizacja budynków szkół i ośrodków zdrowia (Osiek)	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Neu B4

46	Modernizacja oświetlenia ulicznego na LED	Neu B4	Poz B2	Poz B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Neu B4
47	Program niskoemisyjny i rozwój OZE w obiektach publicznych	Neu P2	Poz B2	Neu P2	Neu P2	Neu P2	Neu P2	Poz B2	Neu P2	Neu P2	Poz B2	Neu P2	Poz B2	Neu P2	Poz B2	Neu P2
48	Rozwój instalacji fotowoltaicznych i magazynów energii (Połaniec)	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Neu B4
49	Zakup niskoemisyjnego busa szkolnego	Neu P4	Poz B2	Neu P4	Neu P4	Neu P4	Neu P4	Poz B2	Neu P4	Neu P4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Neu P4	Poz B2	Neu P4
50	Kampanie edukacyjne nt. transformacji energetycznej	Poz P2	Poz P2	Poz P3	Poz P3	Poz P3	Poz P3	Poz P2	Poz P3	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Poz P3
51	Wsparcie gmin w zwiększeniu pokrycia planami zagospodarowania	Neu P3	Poz P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Poz P3	Poz P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Poz P3	Poz P3
52	Przyjęcie wytycznych dot. estetyki i ładu reklamowego	Neu P3	Poz P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Poz B1	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Poz B1	Poz P3	Neu P3
53	Rewitalizacja miejscowości Rytwiany (Etap II)	Poz P2	Poz B2	Poz P2	Poz P2	Neu B4	Neu B4	Neu/ Neg B4	Poz B2	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Poz B2	Poz P2
54	Rewitalizacja Kopca Kościuszki	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B1	Poz B2	Poz B2
55	Rewitalizacja parków i terenów zielonych (Osiek)	Poz B2	Poz B2	Poz B2	Poz B1	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Poz B2	Poz P2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Poz B2
56	Odnowa przestrzeni publicznych (Bogoria)	Poz P2	Poz B2	Poz P2	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Poz B2	Poz P2	Neu B4	Neu B4	Poz P2	Poz B2	Poz P2
57	Rewitalizacja i adaptacja zabytków	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B1	Poz B2	Neu B4
58	Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i tras pieszych	Poz P2	Poz B2	Neu/ Neg B4	Neu/ Neg B4	Neu B4	Neu B4	Poz P2	Neu B4	Poz B2	Poz P2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4
59	Wdrożenie systemów informacji turystycznej i digitalizacja	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3
60	Rozwój zielonej infrastruktury i retencji wód	Poz B2	Poz B2	Poz B2	Poz B1	Poz B1	Poz B1	Neu B4	Poz B2	Poz B2	Poz P2	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Poz B2
61	Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów i doposażenie PSZOK	Poz P2	Poz B2	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Poz P2	Poz B1	Poz P2	Poz P2	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Poz B2	Poz P2
62	Rozwój partnerstw lokalnych i koordynacja projektów	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3
63	Utworzenie wspólnej platformy e-usług publicznych	Neu P3	Poz B2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Poz B2	Neu P3

64	Wdrożenie e-BOM w gminie Rytwiany	Neu P3	Poz B2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Poz B2	Neu P3	
65	Pełna cyfryzacja usług PUP w Staszowie	Neu P3	Poz B2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Poz B2	Neu P3	
66	Budowa i modernizacja sieci światłowodowej (Połaniec)	Neu B4	Poz B2	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B2	Neu B4	
67	Rozbudowa systemu łączności i ostrzegania ludności	Neu B4	Poz B1	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Neu B4	Poz B1	Neu B4	
68	Kampania promocyjna i budowa marki „Ziemia Staszowska”	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Poz P2	Poz P2	Neu P3
69	Wdrożenie narzędzi konsultacji online i paneli obywatelskich	Neu P3	Poz P2	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	Neu P3	

Źródło: Opracowanie własne

Działania planowane w projekcie Strategii po zrealizowaniu będą w znaczącej większości pozytywnie wpływały na poszczególne elementy środowiska naturalnego. Działania inwestycyjne na etapie realizacji mogą krótkotrwale negatywnie oddziaływać na środowisko, głównie z zakresu klimatu akustycznego. Odnotowano również działania, których wpływ na środowisko będzie zarówno pozytywny jak i negatywny. w tym przypadku jest to również zależne, głównie od etapu realizacyjnego.

Należy również zaznaczyć, że inwestycje, które w przyszłości mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, będą poddane odrębnej procedurze oceny oddziaływania na środowisko przed ich realizacją. Planowane inwestycje nie kwalifikują się do obiektów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. Opis oddziaływań na poszczególne elementy środowiska znajduje się w dalszej części rozdziału.

Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny

Większość przedsięwzięć o charakterze społecznym, edukacyjnym i cyfrowym **(1-3, 7-8, 14-19, 31-32, 62-69)** będzie oddziaływać na te komponenty w sposób neutralny, gdyż dotyczą one organizacji usług, szkoleń czy cyfryzacji, a nie ingerencji fizycznej w środowisko. Działania związane z modernizacją istniejących obiektów **(9-10, 20, 23-25, 43-45, 57)** mogą powodować krótkotrwale, negatywne oddziaływania wyłącznie w fazie prac budowlanych (np. hałas płoszący zwierzęta), które ustąpią po ich zakończeniu. Potencjalnie negatywny, ale krótkoterminowy wpływ na te komponenty mogą mieć nowe inwestycje budowlane **(4-5, 13, 22, 27, 29)** oraz prace ziemne związane z infrastrukturą drogową i uzbrojeniem terenów **(30, 33-37, 41-42, 58)**, gdzie konieczne będzie czasowe przekształcenie powierzchni ziemi i usunięcie roślinności. Działania te będą jednak minimalizowane poprzez inwentaryzację przyrodniczą i wybór optymalnych terminów prac. Jednocześnie szereg przedsięwzięć będzie oddziaływać na te komponenty **długoterminowo pozytywnie**: rewitalizacja parków i terenów zielonych **(55)**, odnowa przestrzeni publicznych **(56)**, rozwój zielonej infrastruktury i retencji wód **(60)**, rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów **(61)** oraz kampanie edukacyjne **(50)**. Działania te przyczynią się do wzrostu bioróżnorodności, poprawy jakości siedlisk i zwiększenia świadomości ekologicznej. W przypadku obszarów chronionych (w tym Natura 2000) oddziaływanie będzie głównie pozytywne lub neutralne, pod warunkiem uwzględnienia wymogów ochronnych w pracach projektowych.

Ludzie

To komponent, na który Strategia oddziałuje w sposób **jednoznacznie pozytywny i długoterminowy**. Praktycznie wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców. Działania z obszaru zdrowia i opieki **(1-8, 25)** bezpośrednio podnoszą standard i dostępność usług medycznych oraz senioralnych. Inwestycje w edukację **(9-18, 27)** poprawiają warunki kształcenia i rozwijają kompetencje. Rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej **(19-24, 26)** zwiększa ofertę spędzania wolnego czasu i wspiera integrację. Działania gospodarcze **(29-32)** tworzą nowe miejsca pracy i wspierają przedsiębiorczość. Poprawa infrastruktury transportowej **(33-39, 42)** zwiększa bezpieczeństwo i komfort podróży. Inwestycje w ochronę środowiska **(40-41, 43-50, 55-56, 60-61)** przekładają się na czystsze powietrze, lepszą jakość wód i atrakcyjniejsze otoczenie. Działania planistyczne i rewitalizacyjne **(51-58)** porządkują przestrzeń i chronią dziedzictwo. Cyfryzacja i komunikacja **(59, 62-69)** ułatwiają załatwianie spraw urzędowych i dostęp do informacji. Negatywne oddziaływania będą miały charakter chwilowy i ograniczą się do uciążliwości związanych z fazą budowy (hałas, utrudnienia komunikacyjne) przy inwestycjach infrastrukturalnych **(4-5, 13, 22, 27, 29-30, 33-38, 41-42, 58)**.

Wody powierzchniowe i podziemne

Długoterminowy, **pozytywny wpływ** na wody będą miały przede wszystkim inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną: modernizacja oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Połańcu (**40**) oraz modernizacja infrastruktury wod-kan w Osieku (**41**). Działania te zmniejszą ładunek zanieczyszczeń trafiających do wód. Kluczowe znaczenie ma również rozwój zielonej infrastruktury i retencji wód (**60**), który poprawi lokalne stosunki wodne i zwiększy odporność na suszę. Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów i doposażenie PSZOK (**61**) pośrednio wpłynie pozytywnie na jakość wód poprzez ograniczenie przedostawania się zanieczyszczeń do gleby i wód gruntowych. Potencjalne negatywne oddziaływanie, związane z ryzykiem zanieczyszczenia wód w trakcie prac budowlanych, może wystąpić przy przebudowie mostów i przepustów (**35**) oraz robotach drogowych (**33-34, 36-37, 41-42**). Będzie ono krótkotrwałe i minimalizowane poprzez stosowanie odpowiednich technologii i zabezpieczeń. Działania społeczne, edukacyjne i cyfrowe (**1-3, 7-8, 14-19, 31-32, 62-69**) pozostaną neutralne dla wód.

Powietrze, klimat i klimat akustyczny

Strategia przewiduje szereg działań o silnym, **pozytywnym wpływie** na te komponenty. Termomodernizacje budynków publicznych w Staszowie, Bogorii i Osieku (**43-45**) oraz modernizacja oświetlenia ulicznego na LED (**46**) bezpośrednio przełożą się na redukcję zużycia energii i emisji. Program niskoemisyjny i rozwój OZE w obiektach publicznych (**47**) oraz rozwój instalacji fotowoltaicznych i magazynów energii w Połańcu (**48**) zwiększą udział zielonej energii. Zakup niskoemisyjnego busa szkolnego (**49**) ograniczy emisję z transportu. Modernizacja linii kolejowej nr 75 (**38**) i lobbting na rzecz przywrócenia kolei pasażerskiej (**39**) mogą w długiej perspektywie przesunąć ruch na bardziej ekologiczne środki transportu. Budowa chodników i ścieżek rowerowych (**42, 58**) zachęci do pieszych i rowerowych podróży. Optymalizacja transportu publicznego (**28**) również wpłynie pozytywnie na jakość powietrza. Poprawa klimatu akustycznego nastąpi dzięki modernizacjom dróg (**33-34, 36-37**) i budowie obwodnic. Negatywne oddziaływania (emisje, hałas) będą występować **krótkoterminowo**, wyłącznie w fazie realizacji inwestycji budowlanych i drogowych (**4-5, 13, 22, 27, 29-30, 33-38, 41-42, 58**). Działania społeczne (**1-3, 7-8, 14-19, 31-32**) oraz cyfryzacyjne (**62-69**) pozostaną neutralne.

Powierzchnia ziemi i krajobraz

Krótkoterminowe, negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi (prace ziemne, wykopy) wystąpią przy nowych inwestycjach budowlanych (**4-5, 13, 22, 27, 29**), uzbrojeniu terenów przemysłowych (**30**) oraz robotach drogowych i infrastrukturalnych (**33-38, 40-42, 58**). Po zakończeniu prac teren zostanie uporządkowany i zrekultywowany. **Pozytywny, długoterminowy wpływ** na krajobraz będą miały działania rewitalizacyjne: rewitalizacja Rytwian (**53**), Kopca Kościuszki (**54**), parków i terenów zielonych w Osieku (**55**) oraz odnowa przestrzeni publicznych w Bogorii (**56**). Przyjęcie wytycznych dotyczących estetyki i ładu reklamowego (**52**) wpłynie na uporządkowanie krajobrazu i eliminację chaosu reklamowego. Rewitalizacja i adaptacja zabytków (**57**) oraz rozwój zielonej infrastruktury (**60**) dodatkowo podniosą walory estetyczne przestrzeni. Działania termomodernizacyjne (**43-45**) mogą poprawić wygląd budynków. Pozostałe działania społeczne, edukacyjne i cyfrowe (**1-3, 7-8, 14-19, 31-32, 62-69**) pozostaną neutralne dla krajobrazu.

Zasoby naturalne

Pozytywny wpływ na zasoby naturalne będzie wynikać z działań zwiększających efektywność energetyczną (43-47), co przełoży się na mniejsze zużycie paliw kopalnych. Rozwój instalacji OZE (48) i zakup niskoemisyjnego busa (49) również ograniczą eksploatację nieodnawialnych źródeł energii. Rozwój retencji wód (60) wpłynie na oszczędniejsze gospodarowanie zasobami wodnymi, a rozbudowa PSZOK (61) umożliwi odzysk surowców wtórnych. Pośrednio, edukacja ekologiczna (50) i rozwój turystyki (59) mogą kształtować postawy prośrodowiskowe i promować zrównoważone korzystanie z zasobów. Działania drogowe (33-37) i budowlane (4-5, 13, 22, 27, 29) będą w fazie realizacji zużywać kruszywa i inne materiały, co jest standardowym, krótkoterminowym oddziaływaniem.

Zabytki i dobra materialne

Strategia ma **wyraźnie pozytywny wpływ** na zabytki poprzez działania rewitalizacyjne i adaptacyjne: rewitalizację Kopca Kościuszki (54) oraz rewitalizację i adaptację zabytków (57). Renowacja tych obiektów oraz nadanie im nowych funkcji turystycznych i społecznych przyczyni się do ochrony dziedzictwa kulturowego. Pośredni pozytywny wpływ na zabytki może mieć rewitalizacja Rytwian (53) i odnowa przestrzeni publicznych (56). Wpływ na dobra materialne będzie długoterminowo pozytywny – inwestycje w infrastrukturę (drogi (33-38), sieci (40-41), budynki publiczne (1-2, 4-6, 9-14, 20, 22-25, 27, 29)) podnoszą ich wartość i standard. Krótkoterminowe uciążliwości dla dóbr materialnych (np. utrudniony dojazd) mogą wystąpić w fazie remontów dróg (33-37), ale są one nieuniknione i tymczasowe.

Obszary chronione, w tym Natura 2000

Większość działań będzie oddziaływać na obszary chronione w sposób neutralny lub pośrednio pozytywny. Szczególnie korzystne będą przedsięwzięcia związane z rewitalizacją terenów zielonych (55), rozwojem zielonej infrastruktury i retencji (60) oraz edukacją ekologiczną (50). Działania mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać na te obszary (np. inwestycje liniowe – 33-38, 42, 58, nowe inwestycje budowlane – 4-5, 13, 22, 27, 29-30) będą każdorazowo poddawane procedurom oceny oddziaływania na środowisko, w tym ocenie wpływu na cele ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków. W ramach tych procedur zostaną określone szczegółowe środki zapobiegawcze i kompensacyjne. Działania poprawiające stan środowiska (40-41, 43-49, 55-56, 60-61) będą natomiast wspierać utrzymanie właściwego stanu ochrony na obszarach chronionych.

11. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne na środowisko

Zgodnie z przepisami zawartymi w rozdziale 3, działu VI ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przeanalizowano możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko w związku z realizacją Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Powiatu Staszowskiego.

Analizowany obszar – powiat staszowski, położony w województwie świętokrzyskim – znajduje się w znacznej odległości od granic Rzeczypospolitej Polskiej. Najbliższa granica państwowa to granica z Ukrainą, oddalona w linii prostej o około 110–120 km (w rejonie przejścia granicznego Korczowa–

Krakowiec). Odległość do granicy ze Słowacją (przejście graniczne Chyżne) wynosi około 140–150 km w linii prostej.

Wszystkie przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w ramach Strategii mają charakter **regionalny i lokalny**. Ich zasięg oddziaływania ogranicza się wyłącznie do terytorium powiatu staszowskiego i ewentualnie sąsiednich gmin w jego bezpośrednim otoczeniu. Skala planowanych inwestycji (modernizacje budynków, remonty dróg, rozwój infrastruktury komunalnej, rewitalizacje terenów) oraz ich charakter nie generują presji środowiskowej, która mogłaby przekroczyć granice kraju.

Należy podkreślić, że analizowany obszar:

- nie sąsiaduje bezpośrednio z żadnym państwem,
- nie obejmuje wspólnych z innymi krajami struktur przyrodniczych podatnych na presję transgraniczną (takich jak duże kompleksy leśne, parki narodowe czy międzynarodowe korytarze ekologiczne, których zasięg wykracza poza terytorium Polski),
- nie jest położony w zlewni rzek granicznych, których ewentualne zanieczyszczenie mogłoby oddziaływać na wody transgraniczne.

Dodatkowo, ze względu na lokalny charakter i małą skalę potencjalnych oddziaływań (ograniczonych do fazy budowy i remontów), nie istnieje możliwość wystąpienia znaczących emisji zanieczyszczeń do powietrza, wód czy gleby, które mogłyby w sposób mierzalny wpłynąć na środowisko poza granicami Polski.

W związku z powyższym **nie przewiduje się możliwości wystąpienia znaczącego oddziaływania transgranicznego** na środowisko, w rozumieniu art. 113–116 ww. ustawy, wynikającego z realizacji ustaleń Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Powiatu Staszowskiego. Tym samym nie zachodzi konieczność wszczynania postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

12. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych

Oddziaływania skumulowane występują w przypadku, gdy różne przedsięwzięcia lub rodzaje działalności wywierają presję na ten sam element środowiska. W takim przypadku oddziaływania pochodzące z pojedynczych źródeł sumują się lub w inny sposób zwiększają wpływ na dany element środowiska. Możliwe jest zatem, że oddziaływania uznawane za nieistotne po nałożeniu się na siebie mogą spowodować, że skutki będą znaczące lub ponadnormatywne.

W ramach Strategii przewidziano szereg zróżnicowanych przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym, budowlanym, transportowym i środowiskowym. Większość z nich realizowana będzie w różnym czasie, w miarę pozyskiwania finansowania i na terenach rozproszonych na obszarze całego powiatu. Nie przewiduje się zatem znaczących oddziaływań skumulowanych, a w szczególności o negatywnym wpływie na środowisko.

W przypadku inwestycji liniowych, takich jak modernizacja dróg powiatowych, budowa chodników czy ścieżek rowerowych, emisje zanieczyszczeń i hałasu mają charakter lokalny i ograniczają się do bezpośredniego sąsiedztwa każdej z inwestycji. Emisje te będą odczuwalne tylko w pobliżu tych dróg, a ze względu na rozproszenie przestrzenne i rozłożenie w czasie nie ma możliwości ich kumulowania się.

Potencjalne oddziaływania skumulowane mogą wystąpić przede wszystkim w przypadku:

- **koncentracji przestrzennej** – gdy kilka inwestycji realizowanych jest równocześnie na tym samym obszarze lub w bezpośrednim sąsiedztwie (np. rewitalizacja centrum miejscowości, remont dróg i modernizacja infrastruktury wod-kan),
- **podobnego charakteru presji** – gdy działalność gospodarcza lub inwestycyjna o podobnych kierunkach emisji (np. emisje do powietrza, hałas) nakłada się na siebie w czasie i przestrzeni,
- **wspólnego zapotrzebowania na zasoby środowiskowe** – gdy kilka inwestycji korzysta z tych samych zasobów (np. pobór wody, zajęcie terenu).

Należy jednak zwrócić uwagę, że w perspektywie obowiązywania Strategii mogą zajść zmiany w środowisku przyrodniczym oraz sposobie użytkowania przestrzeni. Dlatego też w ramach prac projektowych poszczególnych zadań, w tym także w toku postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, każdorazowo – co jest wymagane prawem – należy ponownie zweryfikować możliwość wystąpienia efektu skumulowanego oddziaływania.

Weryfikacja ta powinna uwzględniać:

- inne planowane lub realizowane w sąsiedztwie przedsięwzięcia,
- wrażliwość danego obszaru (np. formy ochrony przyrody, korytarze ekologiczne),
- okresy realizacji i eksploatacji inwestycji,
- możliwość łącznego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska (wody, powietrze, klimat akustyczny, różnorodność biologiczną).

Niezależnie od powyższego, w Strategii przewidziano szereg działań o charakterze prośrodowiskowym (termomodernizacje, rozwój OZE, zielona infrastruktura, retencja wód, rozbudowa PSZOK), które długoterminowo będą oddziaływać pozytywnie na stan środowiska i mogą kompensować ewentualne negatywne skutki innych przedsięwzięć.

13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań

Projekt Strategii przewiduje realizację działań, które mogą powodować różne oddziaływania na komponenty środowiska. Należy jednakże zaznaczyć, iż w przypadku tego dokumentu strategicznego będą to głównie oddziaływania pozytywne lub neutralne. Oddziaływania negatywne będą miały wyłącznie charakter krótkotrwały i przejściowy, ponieważ związane są przede wszystkim z etapem realizacji projektów inwestycyjnych.

Rozdział ten prezentuje możliwe rozwiązania, które minimalizują skutki działań o negatywnym charakterze. Stosując odpowiednie rozwiązania administracyjne, organizacyjne czy techniczne możliwe jest ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko. Przykładowe rozwiązania w tym zakresie zostały przedstawione w poniższej tabeli. Należy zaznaczyć, że wysoce efektywne są środki administracyjne stosowane już na etapie planowania inwestycji przed przystąpieniem do jej realizacji. Ponadto stosowanie rozwiązań administracyjnych niweluje konieczność stosowania kosztownych zabiegów technicznych. Należy podejmować działania minimalizujące negatywny wpływ na rośliny, zwierzęta czy siedliska przyrodnicze. w przypadku realizacji danej inwestycji należy tak prowadzić działania, aby w jak największym stopniu ograniczyć emisję zanieczyszczeń do powietrza, emisję hałasu i powstawanie odpadów budowlanych oraz pozostawić jak największą powierzchnię biologicznie czynną. Poniższa tabela jest wyciągiem zaplanowanych w Strategii działań, dla których zidentyfikowano potencjalne negatywne lub pozytywne i negatywne oddziaływania. Przedstawione propozycje działań zapobiegawczych stanowią wyłącznie wybrane przykłady. Wszelkie działania realizowane na podstawie Strategii będą realizowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz ograniczania wpływu na środowisko naturalne.

Tabela 14. Sposoby zapobiegania, ograniczania lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań

Lp.	Działanie realizacyjne	Komentarz / Uzasadnienie	Sposoby kompensacji / ograniczania negatywnego wpływu
4	Budowa Przychodni Zdrowia w Połańcu oraz Centrum Senioralnego	Krótkotrwały, negatywny wpływ na powietrze (emisja spalin i pyłów) oraz klimat akustyczny (hałas) związany z pracą maszyn budowlanych i transportem materiałów w fazie realizacji inwestycji.	Minimalizacja okresu prac budowlanych; wybór technologii i maszyn zgodnych z normami BAT/BREF/ISO w celu ograniczenia emisji i hałasu; respektowanie przepisów prawa i dobrych praktyk budowlanych. Długoterminowy pozytywny wpływ na ludność kompensuje chwilowe uciążliwości.
5	Budowa Gminnego Centrum Seniora w Rytwianach	j.w.	j.w.
13	Budowa nowoczesnej hali sportowej przy Zespole Szkół i Placówek w Rytwianach	Krótkotrwały, negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, powierzchnię ziemi i klimat akustyczny w fazie budowy (prace ziemne, hałas, utrata pokrywy glebowej). Po zakończeniu inwestycji wpływ ustaje.	Inwentaryzacja przyrodnicza na etapie planowania; analiza wrażliwości miejsc (np. okresy lęgowe); minimalizacja prac ziemnych do niezbędnego minimum; zabezpieczenie istniejącej zieleni; po zakończeniu budowy – nowe nasadzenia kompensacyjne w celu zachowania "braku strat netto" różnorodności biologicznej.
22	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego z zapleczem w Połańcu	j.w.	j.w.
26	Współpraca Starostwa z gminami przy tworzeniu nowych zasobów mieszkaniowych dla młodych rodzin	Potencjalnie negatywny wpływ na powietrze, powierzchnię ziemi i klimat akustyczny w fazie budowy nowych osiedli. W dłuższej perspektywie wzrost liczby mieszkańców może zwiększyć presję na środowisko (np. więcej samochodów), co zostało uwzględnione w ocenie skumulowanej.	Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem korytarzy ekologicznych i terenów zielonych; wprowadzenie zapisów o minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej; w fazie budowy – standardowe środki ograniczające emisje i hałas.
27	Budowa nowego przedszkola publicznego z oddziałem żłobkowym w Połańcu	Krótkotrwały, negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, powierzchnię ziemi, powietrze i klimat akustyczny w fazie prac budowlanych.	Inwentaryzacja przyrodnicza; minimalizacja ingerencji w tereny zielone; zabezpieczenie drzew i krzewów na czas budowy; po zakończeniu inwestycji – nowe nasadzenia i stworzenie terenów zielonych dla dzieci.

29	Budowa i uruchomienie inkubatora w Staszowie jako centrum wsparcia dla MŚP i start-upów	j.w.	j.w. (jak dla inwestycji budowlanych)
30	Kompleksowe uzbrojenie techniczne i drogowe obszarów przemysłowych („stara siarka”) oraz stref gospodarczych	Działanie to zostało ocenione jako negatywne dla większości komponentów środowiska, ponieważ wiąże się z intensywną ingerencją w teren (prace ziemne, uszczelnienie powierzchni, emisje). Negatywne skutki będą jednak krótkotrwałe (faza budowy), a w zamian uzyskuje się długoterminowy pozytywny efekt gospodarczy i społeczny.	Wybór technologii robót ziemnych zgodnych z BAT/BREF; stosowanie technologii ponownego wykorzystania materiałów (np. kruszywa z recyklingu); zabezpieczenie wód przed zanieczyszczeniami w trakcie prac; po zakończeniu – rekultywacja terenu i wprowadzenie zieleni izolacyjnej w celu kompensacji krajobrazowej.
33	Przebudowa, wzmocnienie nośności nawierzchni oraz remonty dróg powiatowych o złym stanie technicznym	Krótkotrwałe, negatywny wpływ na powietrze (emisja z maszyn), klimat akustyczny (hałas), wody (spływy z placu budowy), zwierzęta i rośliny (płoszenie, zniszczenia) oraz krajobraz (czasowe zdegradowanie terenu) w trakcie remontu. Po zakończeniu inwestycji przewidywany jest pozytywny wpływ na klimat akustyczny (cichsza nawierzchnia) i bezpieczeństwo.	Minimalizacja okresu prowadzenia robót; stosowanie technologii niskoemisyjnych i cichych (np. ciche nawierzchnie); zabezpieczenie przyległych terenów przed zanieczyszczeniami; zapewnienie przejezdności i bezpieczeństwa w trakcie remontu. Długoterminowo: poprawa klimatu akustycznego i bezpieczeństwa.
34	Przebudowa skrzyżowań oraz odcinków niebezpiecznych w ciągu dróg powiatowych	j.w.	j.w.
35	Poprawa infrastruktury mostowej: przebudowa i remont mostów oraz przepustów	Krótkotrwałe, negatywny wpływ na środowisko w fazie budowy (jak wyżej). Dodatkowo, prace przy mostach mogą chwilowo pogorszyć stan wód powierzchniowych (zmętnienie, ryzyko wycieków).	Inwentaryzacja przyrodnicza w obrębie cieków wodnych; analiza okresów rozrodu ryb i innych organizmów wodnych; stosowanie technologii chroniących wody przed zanieczyszczeniami (zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE); przywrócenie naturalnego stanu brzegów po zakończeniu prac.
36	Przebudowa i gruntowny remont dróg gminnych na terenie gminy Rytwiany	Krótkotrwałe, negatywny wpływ fazy budowy (jak w pkt 33).	Standardowe środki jak dla robót drogowych (pkt 33).

37	Budowa i modernizacja dróg w gminie Bogoria	Krótkotrwały, negatywny wpływ fazy budowy (jak w pkt 33).	j.w.
38	Modernizacja linii kolejowej nr 75 Rytwiany–Połaniec dla potrzeb ruchu osobowego	Krótkotrwały, negatywny wpływ w fazie modernizacji (hałas, emisje, zakłócenia w ekosystemach). Po zakończeniu inwestycji przeważać będą korzyści dla klimatu i powietrza (przesunięcie ruchu z dróg na kolej).	Inwentaryzacja przyrodnicza w pasie kolejowym; analiza wrażliwości miejsc (przejścia dla zwierząt); stosowanie technologii redukujących hałas i drgania; po zakończeniu modernizacji – odtworzenie zieleni i ewentualna budowa przepustów dla małych zwierząt.
41	Modernizacja dróg i infrastruktury komunalnej (wod-kan) na terenie gminy Osiek	Pozytywny wpływ na wody (długoterminowy) został skorelowany z krótkotrwałym negatywnym wpływem na powietrze, klimat akustyczny i powierzchnię ziemi w fazie prowadzenia robót ziemnych i drogowych.	Minimalizacja okresu robót ziemnych; stosowanie technologii o zminimalizowanym zużyciu wody i ponownym wykorzystaniu wykopów; zabezpieczenie sieci wod-kan przed awariami; rekultywacja terenów zielonych po zakończeniu prac. Długoterminowy pozytywny wpływ na wody kompensuje krótkotrwałe uciążliwości.
42	Budowa chodników, przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych i montaż znaków aktywnych	Krótkotrwały, negatywny wpływ na roślinność (konieczność wycinki lub usunięcia zieleni w pasie drogowym) oraz lokalnie na powierzchnię ziemi podczas układania nawierzchni.	Inwentaryzacja zieleni w pasie drogowym; tam gdzie to możliwe – zachowanie istniejących drzew i krzewów; nowe nasadzenia kompensacyjne w miejscach wycinek; stosowanie przepuszczalnych nawierzchni dla ścieżek rowerowych.
58	Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i tras pieszo-rowerowych łączących gminy powiatu	Krótkotrwały, negatywny wpływ na zwierzęta i rośliny w fazie budowy nowych odcinków (płoszenie zwierząt, niszczenie runa). Po oddaniu do użytku wpływ staje się neutralny lub pozytywny	Inwentaryzacja przyrodnicza na etapie planowania trasy; wybór przebiegu minimalizującego ingerencję w cenne siedliska; analiza okresów lęgowych przy prowadzeniu prac; kompensacja przyrodnicza (np. nasadzenia, łąki kwietne) wzdłuż nowych tras.

Źródło: Opracowanie własne

Należy również zaznaczyć, że istotnym narzędziem mającym na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko są zawarte w Strategiach i Planach Ogólnych gmin modele struktury funkcjonalno-przestrzennej. Jest to element spajający zaplanowane działania inwestycyjne z planowaniem przestrzennym i stanowi narzędzie poszukiwania najlepszych rozwiązań, rozpatrywania dostępnych alternatyw i unikania konfliktów środowiskowych. Zawarte w nim ustalenia i rekomendacje dotyczące kształtowania polityki przestrzennej w zakresie: kształtowania elementów sieci osadniczej i rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych, kształtowania elementów sieci infrastrukturalnej, w tym transportowej i energetycznej oraz kształtowania elementów sieci przyrodniczej i ekologicznej mają na celu kształtować w przyszłości zrównoważony ład przestrzenny na terenie całej gminy. Część z zaproponowanych w dokumencie strategicznym rozwiązań

ma charakter pro środowiskowy, a wiele rekomendacji na pierwszym miejscu stawia środowisko naturalne.

Zagospodarowanie terenu należy podporządkować zachowaniu bioróżnorodności, ciągłości przestrzennej ekosystemów, ochronie wód, powierzchni ziemi oraz kształtowaniu harmonijnego krajobrazu. Biorąc pod uwagę fakt, że ewentualne negatywne oddziaływania związane są z fazą realizacji poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych, poniżej wymieniono główne zasady, które pozwolą ewentualne negatywne oddziaływania ograniczyć do minimalnego poziomu:

- odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze i występowanie zabytków;
- odpowiednio starannie przygotowany projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji;
- odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w sąsiedztwie obszarów szczególnie wrażliwych na negatywne oddziaływanie, obiektów zabytkowych lub siedzib ludzkich;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów, rozwiązań konstrukcyjnych i organizacji pracy ograniczających wpływ na środowisko w fazie budowy oraz eksploatacji;
- dostosowanie terminów prac do występowania poszczególnych gatunków roślin i zwierząt, w szczególności: terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych, okresów odpoczynku itp.;

Podsumowując, należy podkreślić, że prognozowany zakres potencjalnego wpływu na środowisko wodne, przyrodnicze oraz ludzi może być wyeliminowany lub ograniczony do minimum na etapie planowania przestrzennego oraz procedur administracyjnych, w tym decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, poprzez dostosowanie lokalizacji, technologii i organizacji prac budowlanych do wymagań ochrony środowiska.

14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii będzie przedmiotem licznych dyskusji i konsultacji. Rozwiązania alternatywne poszczególnych planowanych działań i inwestycji były rozpatrywane na etapie tworzenia dokumentu Strategii, który podlegał konsultacjom społecznym przewidzianych w ustawie o samorządzie gminnym i ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Szczegółowa analiza wskazuje, że zdecydowaną większość projektów cechuje pozytywny lub neutralny wpływ na środowisko przyrodnicze. Do Strategii zostały wybrane działania o charakterze ponadlokalnym, które w świetle obecnej wiedzy są korzystne dla środowiska.

Dość duży poziom ogólności planowania strategicznego (w tym projektów ponadlokalnych) i szerokie ramy czasowe sprawiają, że rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie, możliwe do zastosowania na etapie rozwiązań projektowych mogą obejmować:

- lokalizację przedsięwzięcia,
- rozwiązania technologiczne lub konstrukcyjne,
- przebieg szlaków (w przypadku inwestycji liniowych),
- różne skale i rozmiary inwestycji,
- harmonogramy lub organizacje prac budowlanych,
- metody budowy,
- alternatywne procesy.

Ze względu na wpływ na środowisko oraz bardzo szybki rozwój technologii, największe możliwości rozwiązań alternatywnych istnieją w obszarze wyboru najlepszego pod względem oddziaływania na środowisko wariantu technologicznego. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że rozwiązania dobierane do poszczególnych inwestycji będą realizowane w zależności od dostępności zasobów, w tym dofinansowania ze źródeł zewnętrznych.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Projektu Strategii, przeprowadzanej zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza zawiera wszystkie elementy przewidziane ustawą w tym m.in.:

- podstawę prawną, przedmiot i zakres prognozy,
- ogólną charakterystykę projektowanego dokumentu i powiązania z innymi dokumentami strategicznymi,
- cele ochrony środowiska szczebla krajowego i międzynarodowego uwzględnione w opracowywanym dokumencie,
- metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy,
- przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień dokumentu,
- analizę stanu środowiska oraz istniejące problemy z zakresu ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Strategii,
- potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- ocenę znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska,
- potencjalne oddziaływanie transgraniczne na środowisko,
- opis prawdopodobieństwa wystąpienia oddziaływań skumulowanych,
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym,
- zespół autorski,
- Spis rysunków, map i tabel.

Strategia uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Zasada zrównoważonego rozwoju została uwzględniona w priorytetach oraz działaniach do nich przypisanych, a także w przykładowych przedsięwzięciach, które zostały zidentyfikowane przez interesariuszy na etapie konstrukcji dokumentu. Dokument przyczyni się, zatem do osiągnięcia równowagi w wymiarze społecznym, gospodarczym i przede wszystkim środowiskowym.

Przy sporządzaniu Prognozy zastosowano metody statystyczne, porównawcze, opisowe, analizy jakościowe, wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikację i wartościowanie skutków przewidywanych zmian w środowisku. Wykorzystano analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Wszystkie zastosowane metody dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Dla zidentyfikowanych negatywnych skutków oddziaływania na środowisko wskazano rozwiązania eliminujące lub zmniejszające ich skalę. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono

tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

Najistotniejszym elementem przeprowadzonych badań w zakresie prognozy oddziaływania środowisko ocenianego dokumentu było wskazanie potencjalnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Przewidywane oddziaływania (pozytywne i negatywne) zostały przedstawione w podziale na poszczególne komponenty środowiska, uwzględniając czas trwania (krótko-, średnio i długoterminowe) oraz rodzaj tych oddziaływań (bezpośrednie i pośrednie). Analizę przeprowadzono dla przedsięwzięć pogrupowanych w Celach Strategicznych i wymiarach rozwojowych.

Każde z działań przeanalizowano pod względem potencjalnego wpływu na środowisko (pośredni, bezpośredni, trwałe, chwilowy, krótko-, średnio lub długoterminowy) na następujące jego elementy:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- obszary chronione, w tym Natura 2000
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Analiza oddziaływań wykazała, że projekt Strategii wywiera jednoznacznie pozytywny wpływ na środowisko w obszarze objętym strategią poprzez zaplanowane działania realizowane w ramach Celów Strategicznych i kierunków działań zmierzających do osiągnięcia zakładanych efektów środowiskowych.

Działania inwestycyjne ujęte w Strategii, na etapie realizacji (budowy, modernizacji) mogą powodować bezpośrednio chwilowe, bądź krótkoterminowe zanieczyszczenie powietrza wynikające z prowadzenia prac ziemnych (emisja niezorganizowana) oraz spalania paliw do zasilania maszyn, urządzeń budowlanych i transportu wykorzystywanego do przewozu materiałów budowlanych. w szczególności prace ziemne związane z modernizacją i budową dróg będą powodować niezorganizowaną emisję pyłów do powietrza. w dalszej perspektywie działania te, poprzez usprawnienie komunikacji przełożą się na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

W zakresie realizacji postanowień Strategii nie przewiduje się oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

Duży poziom ogólności planowania strategicznego i ramy czasowe sprawiają, że rozwiązania alternatywne dla tych przedsięwzięć, możliwe do zastosowania na etapie rozwiązań projektowych, mogą obejmować:

- lokalizację przedsięwzięcia,
- rozwiązania technologiczne lub konstrukcyjne,
- przebieg szlaków (w przypadku inwestycji liniowych),

- różne skale i rozmiary inwestycji,
- harmonogramy lub organizacje prac budowlanych,
- metody budowy.

Ze względu na wpływ na środowisko oraz bardzo szybki rozwój technologii największe możliwości rozwiązań alternatywnych istnieją w obszarze wyboru najlepszego pod względem oddziaływania na środowisko wariantu technologicznego.

Podstawowe cele ochrony środowiska w obszarze objętym Strategią są zbieżne z celami gospodarki obiegu zamkniętego, adaptacji do zmian klimatu i ograniczania wpływu na środowisko. Wskazane idee mają posłużyć zmniejszeniu zanieczyszczenia środowiska i stworzeniu bardziej samowystarczalnej, oszczędzającej zasoby naturalne gospodarki.

16. Lista sprawdzająca zgodność dokumentu z wymogami ustawy

Zgodność z art. 51 ust. 2 pkt 1 (Elementy, które prognoza zawiera)

- **lit. a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami:**
 - **Spełnione.** Rozdział 2 (str. 3) szczegółowo opisuje położenie, strukturę administracyjną, wizję, misję i cele strategiczne Strategii. W rozdziale tym oraz w rozdziale 3 (str. 16) obszernie omówiono powiązania z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym (m.in. z Funduszami Europejskimi, Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Europejskim Zielonym Ładem).
- **lit. b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy:**
 - **Spełnione.** Rozdział 4 (str. 18) w sposób wyczerpujący opisuje zastosowane metody, w tym analizę dokumentów, ocenę zgodności celów, analizy jakościowe oraz – co kluczowe – macierz oceny (macierz Leopolda), która została następnie wykorzystana w rozdziale 10.
- **lit. c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania:**
 - **Spełnione.** Rozdział 5 (str. 21) w pełni realizuje to wymaganie. Przedstawia zarówno monitoring środowiska prowadzony w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, jak i szczegółowy monitoring wskaźników realizacji samej Strategii. Tabela 8 (str. 23-28) zawiera bogaty zestaw wskaźników (produktu i rezultatu) z określeniem jednostki miary, oczekiwanego trendu i źródła danych, co stanowi solidną podstawę do przyszłych analiz.
- **lit. d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko:**
 - **Spełnione.** Rozdział 11 (str. 61) wprost odnosi się do tej kwestii. Autorzy słusznie konkludują, że ze względu na lokalny charakter inwestycji i znaczną odległość od granic państwa, nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania transgranicznego.
- **lit. e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym:**
 - **Spełnione.** Rozdział 15 (str. 66) zawiera zwięzłe i przystępne streszczenie całej Prognozy, co ułatwia udział społeczeństwa w konsultacjach.
- **lit. f) oświadczenie autora/kierującego zespołem o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2:**
 - **Spełnione.** Na str. 69 znajduje się osobne oświadczenie kierującej zespołem, Moniki Kłós, w którym potwierdza ona posiadanie wymaganych kwalifikacji i doświadczenia.
- **lit. g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora/kierującego zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów:**
 - **Spełnione.** Na str. 1 i str. 69-70 podano skład zespołu autorskiego (mgr Monika Kłós, mgr Paweł Skurski, mgr Radosław Kasprzyk). Data sporządzenia (luty 2026) widnieje na stronie tytułowej (str. 1) i w oświadczeniu (str. 69). Dokument zawiera wyraźne miejsce na podpisy.

Zgodność z art. 51 ust. 2 pkt 2 (Elementy, które prognoza określa, analizuje i ocenia)

- **lit. a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu:**
 - **Spełnione.** Rozdział 6 (str. 24-45) stanowi bardzo szczegółową i wieloaspektową analizę stanu środowiska (powierzchnia ziemi, wody, flora i fauna, obszary chronione, klimat, powietrze, hałas). Jest to najobszerniejsza część dokumentu, oparta na

aktualnych danych. Rozdział 9 (str. 48) wprost odnosi się do scenariusza "braku realizacji", opisując potencjalne negatywne konsekwencje dla każdego z komponentów środowiska.

- **lit. b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem:**
 - **Spełnione.** Rozdział 7 (str. 46) wprost stwierdza, że nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań, a ogólny stan środowiska nie ulegnie pogorszeniu. Mimo to, charakterystyka stanu środowiska w rozdziale 6 obejmuje swoim zasięgiem cały powiat, a więc również obszary, na których planowane są inwestycje.
- **lit. c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie:**
 - **Spełnione.** Problemy te są identyfikowane w całym rozdziale 6, a w szczególności w podsumowaniach dotyczących jakości powietrza (niska emisja, zła struktura źródeł ciepła), wód (zły stan JCWP) czy hałasu. Rozdział 8 (str. 47) dokonuje bezpośredniej oceny skutków realizacji dokumentu dla istniejących obszarów chronionych, wymieniając je wszystkie z nazwy i identyfikując potencjalne zagrożenia (np. presja antropogeniczna, fragmentacja siedlisk).
- **lit. d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, oraz sposoby, w jakich te cele zostały uwzględnione:**
 - **Spełnione.** Rozdział 3 (str. 16) w całości poświęcony jest tej tematyce. Wymienia i krótko charakteryzuje kluczowe dokumenty strategiczne (np. Europejski Zielony Ład, Polityka ekologiczna państwa 2030, Agendę 2030), a następnie w podsumowaniu wskazuje, jak zaplanowane w Strategii działania wpisują się w te cele.
- **lit. e) przewidywane znaczące oddziaływania... na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000... a także na środowisko, a w szczególności na [wymienione 12 komponentów]:**
 - **Spełnione.** To kluczowy element Prognozy, zrealizowany w rozdziale 10 (str. 50). Wykorzystano tu macierz oceny (Tabela 13), która w przejrzysty sposób przyporządkowuje każdemu z 69 działań realizacyjnych wpływ (pozytywny, negatywny, neutralny) na każdy z 14 komponentów środowiska (w tym obszary chronione), z uwzględnieniem rodzaju i czasu oddziaływania. Po tabeli znajduje się szczegółowy opis oddziaływań dla każdej grupy komponentów, co w pełni realizuje wymóg "uwzględnienia zależności między tymi elementami".

Zgodność z art. 51 ust. 2 pkt 3 (Elementy, które prognoza przedstawia)

- **lit. a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań:**
 - **Spełnione.** Rozdział 13 (str. 62) w sposób wyczerpujący omawia tę kwestię. Tabela 14 zawiera zestawienie działań, dla których zidentyfikowano potencjalnie negatywne oddziaływania, wraz ze szczegółowym opisem sposobów ich minimalizacji (np. inwentaryzacje przyrodnicze, wybór optymalnych terminów prac, technologie niskoemisyjne, kompensacyjne nasadzenia). Wskazano również na znaczenie planowania przestrzennego jako narzędzia prewencyjnego.
- **lit. b) rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie... albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych:**
 - **Spełnione.** Rozdział 14 (str. 66) wyjaśnia, że ze względu na ogólny poziom planowania strategicznego, szczegółowe analizy alternatyw (lokalizacyjne, technologiczne, organizacyjne) będą przeprowadzane na etapie projektowania poszczególnych inwestycji. Wskazuje to, że na obecnym etapie szczegółowe rozwiązania alternatywne nie są możliwe do określenia, co jest zgodne z praktyką i stanowi wystarczające uzasadnienie.

Przedstawiona "PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU POWIATU STASZOWSKIEGO NA LATA 2026--2035" jest dokumentem kompletnym i w pełni zgodnym z wymogami art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. Dokument cechuje się wysoką szczegółowością, logiczną strukturą, bogatym materiałem faktograficznym (liczne mapy, wykresy, tabele) oraz profesjonalnym podejściem do oceny wpływu na środowisko. Zawiera wszystkie wymagane prawem elementy i może być podstawą do dalszego procedowania w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

17. Zespół autorski

Kierujący zespołem: Monika Kłós – magister po kierunku: stosunki międzynarodowe o specjalności integracja europejska (Uniwersytet Wrocławski). Absolwentka studiów podyplomowych: Audyt i kontrola zarządcza w jednostkach sektora finansów publicznych. Nauczyciel Akademicki na kierunkach Zarządzanie, Administracja, Informatyka (studia dzienne, studia zaoczne, studia podyplomowe, w tym prowadzone w języku angielskim). Autorka Programów Gospodarki Niskoemisyjnej dla gmin: Niemce, Lubartów, Konopnica, Milanów, Jabłoń, Wisznice, Adamów, Hanna, Ludwin, Tryńcza (2016), Autorska Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Piaski (2020), Współautorka i kierująca zespołem wymienionych poniżej prognoz oddziaływania na środowisko:

- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu strategii rozwoju Gminy Jabłonna do roku 2030 - kwiecień 2025 (kierująca zespołem),
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Mobilności Roztocza do roku 2030 (kierująca zespołem w roku 2024),
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu Strategia Rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą do roku 2030 (kierująca zespołem w roku 2024),
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu pn. Ponadlokalna Strategia Rozwoju dla Gmin: Białopole, Kamień, Leśniowice, Wojstawice, Żmudź, Dubienka, Dorohusk, Horodło, na lata 2021 – 2027 z perspektywą do 2035 roku (kierująca zespołem w roku 2023/2024),
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii ZIT MOF Tomaszowa Lubelskiego (kierująca zespołem w roku 2023),
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Obszaru Obejmującego Miasto Kraśnik, Gminę Kraśnik, Gminę Anopol, Gminę Dzierzkowice, Gminę Gościeradów, Gminę Trzydnik Duży, Gminę Urzędów, Gminę Wilkołaz, Gminę Zakrzówek na lata 2023-2027, z perspektywą do 2035 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. Zielone Zagłębie Strategia Rozwoju Ponadlokalnego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2035 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Ponadlokalnej Strategii Rozwoju dla Obszaru współpracy ponadlokalnej obejmującego Powiat Leżajski, Miasto Leżajsk, Gminę Leżajsk, Gminę Nowa Sarzyna, Gminę Kuryłówka, Gminę Grodzisko Dolne, Gminę Tryńcza na lata 2021– 2027 z perspektywą do 2035 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Gmin i Powiatu Radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Piaski na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029”.

Paweł Skurski magister po kierunku Administracja (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie). Absolwent studiów podyplomowych: Akademia Rozwoju Regionalnego na Uniwersytecie Warszawskim. Współautor poprzednich prognoz oddziaływania na środowisko:

- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu strategii rozwoju Gminy Jabłonna do roku 2030 - kwiecień 2025
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Mobilności Roztocza do roku 2030
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu Strategia Rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą do roku 2030
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu pn. Ponadlokalna Strategia Rozwoju dla Gmin: Białopole, Kamień, Leśniowice, Wojślawice, Żmudź, Dubienka, Dorohusk, Horodło, na lata 2021 – 2027 z perspektywą do 2035 roku
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii ZIT MOF Tomaszowa Lubelskiego
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Obszaru Obejmującego Miasto Kraśnik, Gminę Kraśnik, Gminę Anopol, Gminę Dzierzkowice, Gminę Gościeradów, Gminę Trzydnik Duży, Gminę Urzędów, Gminę Wilkołaz, Gminę Zakrzówek na lata 2023-2027, z perspektywą do 2035 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. Zielone Zagłębie Strategia Rozwoju Ponadlokalnego na lata 2021-2027, z perspektywą do 2035 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Ponadlokalnej Strategii Rozwoju dla Obszaru współpracy ponadlokalnej obejmującego Powiat Leżajski, Miasto Leżajsk, Gminę Leżajsk, Gminę Nowa Sarzyna, Gminę Kuryłówka, Gminę Grodzisko Dolne, Gminę Tryńcza na lata 2021–2027 z perspektywą do 2035 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Gmin i Powiatu Radzyńskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2035,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Piaski na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029”.

Radosław Kasprzyk – magister po kierunku politologia (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej), specjalizacja: samorząd i polityka lokalna. Ekspert Fundacji Inicjatyw Menedżerskich, autor dokumentów strategicznych, m.in. Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Józefów nad Wisłą na potrzeby opracowania Strategii oraz projektu Strategii Rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą do roku 2030. Współautor poprzednich prognoz oddziaływania na środowisko:

- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu strategii rozwoju Gminy Jabłonna do roku 2030 - kwiecień 2025
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Mobilności Roztocza do roku 2030,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu Strategia Rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą do roku 2030.

Monika KTOJ
 Stanisław PZNET
 Radosław Kasprzyk

Oświadczenie o spełnieniu wymagań przez kierującego zespołem autorów prognozy oddziaływania na środowisko – zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2024.1112 t.j.) oświadczam, że posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania powyższej prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii, tj. posiadam 3 letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko byłam 10 krotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko, w tym 5 krotnie kierującą zespołem , co wypełnia wymogi art. 74a ust. 2 pkt 2 Ustawy.

Dodatkowo informuję, że ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, studia magisterskie na kierunku stosunki międzynarodowe, studia podyplomowe na kierunku: Audyt i kontrola zarządcza w jednostkach sektora finansów publicznych,

Lublin, dnia 26 lutego 2026 roku

Monika Kłoj

Spis tabel i grafik

Mapa 1. Położenie Powiatu Staszowskiego na tle województwa.....	9
Mapa 2. Położenie fizycznogeograficzne Powiatu Staszowskiego.....	10
Mapa 3. Gminy Powiatu Staszowskiego.....	11
Mapa 4. Lokalizacja form ochrony przyrody na terenie powiatu staszowskiego.....	36
Mapa 5. Położenie Powiatu Staszowskiego na tle województwa.....	50
Mapa 6. Położenie fizycznogeograficzne Powiatu Staszowskiego.....	51
Mapa 7. Mapa glebowo-rolnicza powiatu staszowskiego.....	52
Mapa 8. Granice GZWP występujących w obrębie powiatu staszowskiego.....	67
Mapa 9. Nasłonecznienie w Polsce.....	80
Mapa 10. Infrastruktura drogowa i kolejowa powiatu staszowskiego.....	84
Rysunek 1. Cele Strategiczne Powiatu Staszowskiego:.....	13
Tabela 1. Powierzchnia gmin powiatu staszowskiego.....	11
Tabela 2. Cele strategiczne i szczegółowe Powiatu Staszowskiego.....	15
Tabela 3. Kluczowe projekty strategiczne przewidziane do realizacji w latach 2026-2035.....	18
Tabela 4. Obszary Natura 2000 na terenie Powiatu Staszowskiego zgodnie z dyrektywą siedliskową.....	21
Tabela 5. Rezerwaty przyrody na terenie powiatu staszowskiego.....	23
Tabela 6. Obszary chronionego krajobrazu na terenie powiatu staszowskiego.....	24
Tabela 7. Pomniki przyrody na terenie powiatu staszowskiego.....	32
Tabela 8. Wskaźniki monitoringowe Strategii.....	46
Tabela 9. Wykaz JCWP dla powiatu staszowskiego.....	56
Tabela 10. Ocena stanu JCWP na terenie powiatu Staszowskiego wraz z celem środowiskowym 2027.....	57
Tabela 11. Lista pomników ochrony przyrody na terenie powiatu staszowskiego.....	67
Tabela 12. Struktura źródeł ciepła w budynkach na terenie powiatu staszowskiego.....	83
Tabela 13. Matryca wpływu realizacji przedsięwzięć na środowisko.....	91
Tabela 14. Sposoby zapobiegania, ograniczania lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań.....	101
Wykres 1. Udział gospodarstw wg wielkości w strukturze gospodarstw ogółem.....	53
Wykres 2. Gospodarstwa według typów rolniczych.....	53
Wykres 3. Powierzchnia zasiewów.....	54
Wykres 4. Klimat w powiecie Staszowskim w ciągu roku.....	77
Wykres 5. Zmiany temperatury w powiecie staszowskim w ciągu roku.....	79
Wykres 6. Dzielne prawdopodobieństwo opadów atmosferycznych w powiecie staszowskim.....	79
Wykres 7. Średni miesięczny opad deszczu na terenie powiatu.....	80
Wykres 8. Średnie dobowe padające krótkofalowe promieniowanie słoneczne na terenie powiatu ..	81